

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

I Tiedonantoja

.....

II Valmistavat säädökset

Alueiden komitea

49. täysistunto, 9. ja 10. huhtikuuta 2003

2003/C 244/01	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla"	1
2003/C 244/02	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten"	5
2003/C 244/03	Alueiden komitean lausunto aiheista: – Komission tiedonanto "Lisää tutkimusta Euroopan hyväksi – Tavoitteena 3 prosenttia BKT:sta", ja – Komission tiedonanto "Uutta voimaa eurooppalaiselle tutkimusalueelle – Uudet panostukset, suuntaviivat ja näköalat"	10

FI

2

(Jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (<i>jatkuu</i>)	Sivu
2003/C 244/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ohjelman käynnistämiseksi korkea-asteen koulutuksen laadun parantamiseksi ja kulttuurien välisen yhteisymmärryksen edistämiseksi kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla (Erasmus World) (2004–2008)”	14
2003/C 244/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellinen yhteenkuuluvuus”	23
2003/C 244/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet – Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella”	26
2003/C 244/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uimaveden laadusta”	31
2003/C 244/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa” ..	34
2003/C 244/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös monivuotisesta ohjelmasta (2004–2006) tieto- ja viestintätekniikan tehokkaaksi integroimiseksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin Euroopassa (eLearning-ohjelma)”	42
2003/C 244/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta: <ul style="list-style-type: none"> – ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Katsaus Euroopan työllisyysstrategian ensimmäisiin viiteen toteutusvuoteen”, ja – ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Euroopan työllisyysstrategian tulevaisuus ”Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä strategia” 	46
2003/C 244/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto: Koulutuksen eurooppalaiset vertailuarvot – Lissabonin Eurooppa-neuvoston seuranta”	50
2003/C 244/12	Alueiden komitean päätöslauselma ”Tuesta paikallisvaltuutetuille, jotka joutuvat hyökkäysten ja uhkausten kohteeksi baskimaassa”	53

II

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla”

(2003/C 244/01)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla (KOM(2002) 415 lopullinen – 2002/0185 (COD)),

ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston 5. syyskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon alueiden komitean puheenjohtajan 26. heinäkuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon laatiminen ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon laatimansa lausunnon aiheesta ”Komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille antama tiedonanto – Yhteisön strategia yhdistetyn lämmön ja sähkön tuotannon edistämiseksi ja sen kehittämisen esteiden poistamiseksi” (CdR 382/97 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon laatimansa lausunnon aiheesta ”Komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille antama tiedonanto – Valmistautuminen Kioton pöytäkirjan täytäntöönpanoon” (CdR 295/1999 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon laatimansa lausunnon aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla” (CdR 191/2000 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon laatimansa lausunnon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Toimintasuunnitelma energiatehokkuuden parantamiseksi Euroopan yhteisössä” (CdR 270/2000 fin) ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Vihreä kirja – energiahuoltostrategia Euroopalle” (CdR 38/2001 fin) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EYVL C 180, 11.6.1998, s. 34.

⁽²⁾ EYVL C 57, 29.2.2000, s. 81.

⁽³⁾ EYVL C 22, 24.1.2001, s. 27.

⁽⁴⁾ EYVL C 144, 16.5.2001, s. 17.

⁽⁵⁾ EYVL C 107, 3.5.2002, s. 3.

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan joulukuun 12. päivänä 2002 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 344/2002 rev.), jonka esittelijä oli Rhône-Alpesin aluevaltuutettu Michèle Eybalin (F, PSE),

hyväksyi 9. ja 10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 9. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

1.1. Alueiden komitea on tyytyväinen, että komissio on ehdotuksellaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla päättänyt luoda puitteet, joiden avulla voidaan merkittävästi lisätä yhteistuotannon osuutta sähkön kokonaistuotannossa EU:n alueella. Lisäksi tämä on merkittävä kehitysaskel kohti järkevämpää energiankäyttöä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä.

1.2. Komitea korostaa yhteisten ja johdonmukaisten toimien välttämättömyyttä tavoitteeseen pääsemiseksi. Tavoitteeksi on määritelty vuonna 1997 annetussa tiedonannossa ”Yhteisön strategia yhdistetyn lämmön ja sähkön tuotannon edistämiseksi ja sen kehittämisen esteiden poistamiseksi” yhteistuotannon prosenttiosuuden nostaminen vuoden 1994 yhdeksästä prosentista 18 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä.

1.3. Alueiden komitea korostaa, että yhteisön strategiaan olennaisena osana kuuluva yhteistuotanto on merkittävä ase taisteltaessa ilmastomuutoksia vastaan, mitä Kioton sopimuksen kirjattujen sitoumusten kunnioittaminen edellyttää.

1.4. Komitea painottaa, että kasvihuonekaasujen vähentämismahdollisuudet ovat merkittävät, mikäli käytetään yhteistuotantoa. Vähennyksen on laskettu olevan minimissään 65 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttonnia (EY:n tiedonanto eurooppalaisesta ilmastomuutosohjelmasta), ja se voidaan saada aikaan kilpailukyisin hinnoin.

1.5. Komitea ehdottaa komissiolle, että tämän esittämän Euroopan energiahuoltostrategian rajoissa hillitään energian kysyntää, mihin pyrittäessä yhteistuotantokin voi olla merkittävä vaihtoehto.

1.6. Komitea korostaa työpaikkojen luomisen mahdollisuuksia, joita kyseisen teknologian käyttö tuottaa, koska tällöin polttoaineen tuonti korvataan energian käytön tehostamisella.

1.7. Alueiden komitea ehdottaa, että komissio ja jäsenvaltiot kutsuvat alue- ja paikallisyhteisöt tiiviisti mukaan keskusteluun, koska niillä on asiasta konkreettista kokemusta. Ne osallistuvat usein yhteistuotannon hallintaan ja kehittämiseen lämpöverkkojen rakentamisen ja huollon muodossa. Verkot ovat merkittäviä tekijöitä alueellisen yhtenäisyyden kannalta.

1.8. Komitea korostaa tarvetta pyytää tarkkaan määriteltyä sitoutumista ja antaa tukea jäsenvaltioille valittaessa toimenpiteitä, jotka mahdollistavat yhteistuotannon kapasiteetin hyödyntämisen tehokkaimmalla mahdollisella tavalla kuitenkin loukkaamatta toissijaisuusperiaatetta.

1.9. Komitea toteaa, että yhteistuotannon kehittämistavoitetta ei voida saavuttaa, mikäli tämän hyvin vähän saastuttavan teknologian kilpailukyky kärsii edelleen siitä, että perinteisten energiantuotantotapojen ulkoisia kustannuksia ei oteta huomioon. Jäsenvaltioiden jo toteuttamat tai tulevat toimenpiteet ovat näin ollen edelleen välttämättömiä keskipitkällä aikavälillä.

1.10. Itse asiassa alueiden komitea katsoo, että ehdotettu direktiivi ei riitä vastaamaan edellä mainittuihin haasteisiin. Yhteistuotannon tavoitteita ei ole ilmoitettu numeroina jäsenvaltioissa eikä Euroopan unionissa. Mihinkään ei ole sitouduttu ja käytön lisäämisen ulottuvuus on jätetty taka-alalle painotettaessa yhteistuotannon määrittelymetodin esittelyä.

2. Alueiden komitean suositukset

2.1. *Yhteistuotannon määritelmä, tuottamiselle asetetut vaatimukset*

2.1.1. Alueiden komitea toteaa, että on tarpeen määritellä yhteistuotannon käsite täsmällisesti ja yhdenmukaisesti, jotta voidaan turvata primaarienergiasta ennakoitu hyöty. Komitea puoltaa kuitenkin mahdollisimman yksinkertaista, ymmärrettävää ja kehityskelpoista määritelmää.

2.1.2. Komitea suosittelee, että lauhdevoimalassa ja sähkön ja lämmön yhteistuotannossa tuotetun sähkön erottamiseksi toisistaan käytetään Protermo-menetelmää, jonka alan toimijat ja asiantuntijat ovat jo hyväksyneet.

2.1.3. Se ehdottaa, että asetetaan yhteistuotannon kokonaishyötysuhteelle yksi kynnyksarvo, joka kehittyy ajan kuluessa markkinoilla käytettävissä olevien teknologioiden havaitun kehittymisen myötä.

2.1.4. Jos yhteistuotanto määritellään täsmällisesti ja yhdenmukaisesti, komitea ei pidä tärkeänä lämmön ja sähkön erillistuotannon tehokkuutta koskevien kansallisten viitearvojen määrittämistä. Näyttää siis asiallisemmalta noudattaa vertailumenetelmää, jossa verrataan yhteistuotantoa erillistuotantoon Euroopan mittakaavassa.

2.1.5. Komitea pohtii komission käyttämää ”hyötylämmön” määritelmää, jossa on yksi tekninen ja taloudellinen ulottuvuus, ja pyytää täsmennystä ”taloudellisesti perusteltu” -ajatukselle.

2.1.6. Teollisuutta, lämmitystä ja maataloutta varten tarkoitettujen yhteistuotantotyyppien erottaminen toisistaan on tarpeellista, mikäli sovelletaan ehdotettua yhteistuotannon Protermo-määritelmää.

2.1.7. Komitea kannattaa kooltaan pienehköjen yhteistuotantolaitosten tunnistamista, koska tällaisten laitosten käyttö edellyttää erityistä kehitystukea.

2.1.8. Alueiden komitea pitää haitallisena, että ainoastaan 50 MW_e:n ohjeellista kynnyksarvoa pienemmän kapasiteetin laitoksille annetaan tukea, koska tällöin vaikeutetaan teollisuussektorilla olevan mittavan potentiaalin käyttöönottoa. Tuki tulisi muokata pikemminkin kapasiteetin mukaan ja käyttämällä eri toimenpiteitä (suoria tukia, verohelpotuksia tai teollisuusinvestointien vakuusrahastoja).

2.1.9. Komitea pitää hyvänä komission ehdotusta edistää kaikkia polttoaineita käyttävää sähkön ja lämmön yhteistuotantoa, mutta toivoo erityistä ja johdonmukaista ponnistusta uusiutuvia energiamuotoja kuten energiapuuta käyttävien tuotantomuotojen kehittämiseksi.

2.2. Alkuperätakuu

2.2.1. Alueiden komitea yhtyy komission toivomukseen edellyttää jäsenvaltioilta alkuperätakuujärjestelmää, jonka turvin voidaan saavuttaa täydellinen avoimuus, jota kuluttaja tarvitsee valintaansa tehdessään. Alkuperätakuu olisi yhteistuotantomenetelmin tuotetun sähkön tehokkaan markkinoinnin ehto.

2.2.2. Komitea pyytää komissiota sisällyttämään direktiiviin tarkat osoittimet, jotta voidaan taata jäsenvaltioissa noudatettavien käytänteiden yhdenmukaisuus yhteistuotannon alkuperätakuiden ja määritelmien osalta.

2.3. Jäsenvaltiokohtaiset kapasiteetit

2.3.1. Alueiden komitea korostaa tarvetta vaatia ehdotetun direktiivin muodossa sitä, että jäsenvaltiot sopivat asianmukaisista ja välttämättömistä tavoitteista suhteessa yleiseen 18 prosentin tavoitteeseen, joka on asetettu vuodelle 2010, mutta myös sitä, että direktiivin on täydennettävä ja edistettävä tukitoimenpiteitä, joita jo sovelletaan jäsenvaltioissa.

2.3.2. Komitea painottaa tarvetta saada jäsenvaltiot kutsuamaan alue- ja paikallisyhteisöt selkeistä tavoitteista sopimiseen ja kehitysstrategioiden määrittelyyn, jotta voidaan ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet ja erityistarpeet.

2.3.3. Komitea korostaa, että alue- ja paikallisyhteisöillä ei ole jäsenvaltioiden verotuskeinoja, mutta ne voivat edistää yhteistuotannon käyttöä vastuullaan olevissa infrastruktuurirakennuksissa (uimahallit, sairaalat, suuret toimistorakennukset jne.) sekä omassa aluekehityspolitiikassaan.

2.3.4. Komitea ehdottaa, että valtakunnallisen ja alueellisen tason yhteistuotantokapasiteetti eritellään laitosten koon mukaan ja että kiinnitetään erityistä huomiota pienten laitosten kapasiteettiin.

2.4. Tukijärjestelmät

2.4.1. Alueiden komitea toteaa, että vielä ei ole edellytyksiä tehdä päätöstä yhteistuotannon tukivälineistä koskevasta yhteisön säännöksestä.

2.4.2. Se katsoo, että on kiire täsmentää, miten komissio liittää toisiinsa tulevaisuudessa direktiivin, ympäristötukiketyksen ja ilmoituskäytännöt; miten määritellään (avoimet ja käytäntöön suuntautuneet) arviointikriteerit, joiden avulla saadaan selville ne edistämistoimenpiteet, jotka on toteutettava sopusoinnussa yhteisön lainsäädännön kanssa.

2.4.3. Komitea arvioi, että EY:n perustamissopimuksessa käytetty termi (sellaisena kuin EY:n tuomioistuin on sen hiljattain vahvistanut tuomiossaan) rajaa tukikäsitteen sellaiseen tukeen, joka saadaan suoraan tai välillisesti valtion varoista. Termistä seuraavat ehdot, joiden perusteella hinnoittelujärjestelmiin, joihin sisältyy lainsäädännöllinen osto- ja hinnoitteluvollisuus, voidaan soveltaa valtion tukea.

2.4.4. Alueiden komitea toteaa, että kunkin jäsenvaltion päättämiä verohelpotuksia voidaan myöntää sähkön yhteistuotannolle, jotta sen suhteellista osuutta kokonaistuotannosta lisättäisiin.

2.4.5. Komitea painottaa, että ympäristönsuojelullisista syistä asetettu velvollisuus ostaa tietty kiintiö yhteistuotannossa tuotettua sähköä ei ole suora eikä välillinen hintatukitoimenpide.

2.4.6. Komitea korostaa, että on ehdottomasti vältettävä tilanne, jossa harmonisoinnin puutteen vuoksi jäsenvaltioiden tukijärjestelmiä käytetään kohtuuttoman paljon jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

2.4.7. Alue- ja paikallisyhteisöjen, jotka omistavat tai hallinnoivat yhteistuotantolaitoksia oman toimivaltansa puitteissa ja jotka noudattavat määritelmää, on voitava hyödyntää tuotettua sähköä. Käyttöön otettavien tukitoimien on mahdollistettava yhteisöjen osallistuminen tässä yhteydessä.

2.5. Sähköverkkojärjestelmiin liittyminen

2.5.1. Alueiden komitea vakuuttaa, että jäsenvaltioiden on valvottava, että siirto- ja jakeluverkkoihin liittämisen

toiminnalliset vaatimukset sekä tekniset edellytykset noudattavat objektiivisia sääntöjä, jotka annetaan kuluttajille tiedoksi ja joissa otetaan huomioon tuotantolaitoksen koko.

2.6. Hallintomenettelyt

2.6.1. Komitean mielestä on välttämätöntä, että jäsenvaltiot poistavat nykyistä tehokkaammin ja mahdollisimman paljon yhteistuotannon kehittämisen hallinnollisia esteitä. Komitea kannattaa komission omaksumaa kriittisen tukijan roolia.

2.6.2. Komitea korostaa investointien rahoitusmuodollisuksien luomista ja yksinkertaistamista jäsenvaltioissa, jolloin teknologiaa voidaan kehittää. Rahoitusmuodollisuuksina voidaan käyttää esimerkiksi ulkopuolisten investoijien järjestelmää tai rahoitusleasingia.

2.7. Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä: aikataulu ja muita näkökohtia

2.7.1. Komitea toteaa, että direktiiviin nopea voimaantulo antaisi nostetta yhteistuotannossa tuotetun sähkön kehitykselle EU:ssa. Tämä olisi paitsi kansalaisten myös elinkeinoelämän etu, koska yhteistuotannon tuotanto- ja laitteistosektori saisi ratkaisevaa lisävauhtia, mikä vaikuttaisi myönteisesti työmarkkinoihin.

2.7.2. Komitea tukee komission ponnistuksia aloittaa ohjelma "Euroopan älykäs energiahuolto", jonka tarkoituksena on edistää tutkimus-, kehitys- ja esittelyhankkeita samoin kuin yhteistuotannon konkreettisia ja toimivia sovelluksia.

2.7.3. Lopuksi alueiden komitea korostaa tarvetta järjestää seuranta direktiivin antamisen jälkeen, jotta voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, mikäli tuloksia ei saavuteta.

Bryssel 9. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus: Neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten"

(2003/C 244/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten (KOM(2002) 548 lopullinen – 2002/0242 (CNS)),

ottaa huomioon neuvoston 21. lokakuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää asiasta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. maaliskuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu "ulkosuhteet"-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon maahanmuuttopolitiikkaa koskevan lausuntonsa aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille laitonta maahanmuuttoa koskevasta yhteisestä politiikasta" (KOM(2001) 672 lopullinen) sekä 16. toukokuuta 2002 antamansa turvapaikkapolitiikkaa koskevan lausunnon aiheesta "Ehdotus neuvoston direktiiviksi vähimmäisvaatimuksista siitä, milloin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä on pidettävä pakolaisina tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitsevinä henkilöinä, ja näiden henkilöiden asemasta" (KOM(2001) 510 – 2001/0207 (CNS)) (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon 20. marraskuuta 2002 antamansa lausunnon aiheesta "Vihreä kirja jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevasta yhteisön politiikasta" (KOM(2002) 175 lopullinen) (CdR 242/2002 fin),

ottaa huomioon 20. marraskuuta 2002 antamansa lausunnon aiheesta "Muutettu ehdotus: Neuvoston direktiivi oikeudesta perheenyhdistämiseen" (KOM(2002) 225 lopullinen – 1999/0258 (CNS)) (CdR 243/2002 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon "ulkosuhteet"-valiokuntansa 17. helmikuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 2/2003 rev. 1, jonka esittelijä oli Närpiön kaupunginjohtaja Gustav Skuthalla (FIN, ELDR),

sekä

katsoo, että yhteisten ja oikeudenmukaisten sääntöjen luominen kolmansien maiden kansalaisten maahantulolle ja oleskelulle opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten suosii maahanmuuttajia sekä niin heidän alkuperämaataan kuin isäntämaataankin; tarkoituksena on edistää opiskelua varten tapahtuvaa kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja liikkuvuutta Euroopan yhteisön alueella,

katsoo, että tavoitteena tulee olla yhtenäinen, oikeudenmukainen ja avoin järjestelmä siten, että hakija ja jäsenvaltio tietävät etukäteen, miten hakemusta normaalitapauksessa arvioidaan,

katsoo, että tämä direktiiviehdotus täydentää hyvin ehdotuksia, jotka koskevat maahantuloa palkkatyötä varten ja oikeutta perheiden yhdistämiseen, ja ne muodostavat yhteisten määräysten ja oikeudellisen kehyksen kokonaisuuden,

katsoo, että komission tulee kiinnittää neuvoston ja jäsenvaltioiden huomiota siihen, että jos direktiiviehdotuksen tavoite oikeudenmukaisesta ja yhtenäisestä käsittelystä halutaan saavuttaa, ehdotuksen käsitteitä tulee tulkita laajasti ja hakijalle myötämielisellä tavalla,

⁽¹⁾ EYVL C 278, 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ EUVL C 73, 26.3.2003, s. 16.

katsoo, että koska direktiiviehdotukset antavat jäsenvaltioille mahdollisuuden tehdä poikkeuksia, tämä tulee tulkita siten, että poikkeuksien tulee pääasiallisesti olla kolmansien maiden kansalaisten eduksi; direktiiviehdotuksen sisältämien vapauksien tarkoituksena ei ole rohkaista jäsenvaltioita kiristämään ehtoja yli direktiivien määräysten,

katsoo, että peruseriaatetta kolmansista maista tulevien opiskelijoiden yhtäläisestä kohtelusta yhteisön jäsenmaissa tulee kunnioittaa, vaikka jäsenvaltioiden maahantulolle asettamat ehdot poikkeaisivat toisistaan; maahantulon edellytysten tutkimisen yhdessä jäsenmaassa tulee päteä kaikissa jäsenmaissa,

katsoo, että suurta huomiota tulee kiinnittää alueellisen ja paikallisen hallinnon sekä oppilaitosten asenteisiin yhteisiä direktiivejä sekä niiden tulkintaa kohtaan,

hyväksyi 9. ja 10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 9. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSET

1. Yleistä

”Meidän tehtävämme on yhdistää kansoja, ei valtioita” (Jean Monnet).

1.1. Alueiden komitea haluaa jatkuvasti muistuttaa, että EU on rauhanprosessi, joka sai alkunsa siitä maailmanpalosta, joka sammutettiin lähes 60 vuotta sitten ja joka uhkasi tuhota koko eurooppalaisen sielun. Tässä prosessissa ei voida myöskään yliarvioida sitä historiallista merkitystä, mikä Euroopan mantereeseen jaon päättymisellä on ollut. Tulevaisuuden rauhanomaisen Euroopan perustusta on ratkaisevalla tavalla vahvistettu.

1.2. Kuitenkaan tätä pyrkimystä rauhaan, vapauteen ja turvallisuuteen ei saa rajata ainoastaan Eurooppaan. Euroopan unionin sopimustekstin artiklan 11 mukaan unionin tulee toiminnassaan

- säilyttää rauha ja lujittaa kansainvälistä turvallisuutta Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden mukaisesti sekä
- edistää kansainvälistä yhteistyötä.

1.3. Alueiden komitea muistuttaa myös, että eurooppalaiset ovat vuosisatojen ajan matkustaneet oman maansa ja Euroopan rajojen ulkopuolella. Kolmansien maiden kansalaisia ei ole koskaan aikaisemmin opiskellut yhtä paljon Euroopan yhteisön alueen oppilaitoksissa kuin nykyisin. Alueiden komitea korostaa, että on tärkeää tukea opiskelijoita, jotka saapuvat Eurooppaan kolmansista maista.

1.4. Komission direktiiviehdotusta voi tosin arvostella siitä, että se jättää liian paljon harkintavaltaa jäsenmaille. Alueiden komitea korostaa, että jäsenvaltioiden on sitouduttava direktiivien tavoitteisiin, jotta kolmansista maista tuleville opiskelijoille voidaan taata yhtäläinen ja oikeudenmukainen kohtelu.

2. Yksityiskohtaiset näkemykset

Alueiden komitea

2.1. tervehtii ilolla komission ehdotusta direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä opiskelua, ammatillista koulutusta tai vapaaehtoistyötä varten, jonka myötä komissio on saanut valmiiksi oman osuutensa Tampereella 15. ja 16. lokakuuta 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien toimeenpanemiseksi maahanmuuttopolitiikkaan liittyvien lainsäädäntöehdotusten valmistelussa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 63 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan a alakohdan ja 4 alakohdan mukaisesti.

2.2. muistuttaa, että maahanmuuttopolitiikkaan liittyvien lainsäädäntöehdotusten käsittelyssä tulee pyrkiä korkeaan harmonisoinnin tasoon, ja että tämä tavoite tukee Euroopan unionin alueella laillisesti oleskelevien, myös tämän direktiiviehdotuksen piiriin kuuluvien henkilöiden, oikeuksien ja velvollisuuksien lähentämistä EU:n kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

2.3. suhtautuu myönteisesti kolmansien maiden kansalaisten maahantuloon koulutusta varten. Ehdotus edistää kolmansien maiden opiskelijoiden maahanpääsyä ja lisää Euroopan houkuttelevuutta kilpailussa kansainvälisistä opiskelijoista.

2.4. pitää tärkeänä tavoitetta, että Euroopan unioni tunnetaan kolmansissa maissa merkittävänä ammatillisen ja muun koulutuksen osaamisen alueena. Alueiden komitea muistuttaa, että Euroopan unionilla on useita koulutusta koskevia tavoitteita ja kehittämisohjelmia. Komitea esittää, että tavoite markkinoida kolmansien maiden kansalaisille koko Eurooppaa merkittävänä koulutusalan osaamisen alueena huomioidaan myös Euroopan unionin ammatillisten koulutusohjelmien sekä muiden koulutus- ja nuoriso-ohjelmien painopisteissä vuoden 2006 jälkeen.

2.5. yhtyy komission näkemykseen, että kolmansien maiden opiskelijoiden hyväksyminen erilaisiin eurooppalaisiin koulutuslaitoksiin voi vaikuttaa suotuisasti koulutusjärjestelmien laatuun ja kehitykseen Euroopassa ja laitokset motivoituvat laatimaan korkealaatuisia kansainvälisiä opetusohjelmia.

2.6. pitää tärkeänä, että direktiivillä ei puututa oppilaitosten pääsyaatimuksiin eikä siihen, miten eri koulutusvaihtoehtoihin hyväksytään opiskelijoita.

2.7. korostaa, että pääsyaatimusten, ja näin ollen myös kielitaitovaatimusten, ilmoittamisen tulee olla vastaanottavan oppilaitoksen tehtävä. Jäsenvaltion mahdollisuus luoda kansallisella tasolla rajoituksia kielitaitovaatimusten kautta ei tuo direktiiviin mitään uutta, vaan päinvastoin vaarana on ristiriita vastaanottavan oppilaitoksen vaatimusten kanssa, joita tulee pitää ratkaisevina.

2.8. toteaa, että kansallisella tasolla edellytetään kiinteää vuorovaikutusta koululaitosten, alue- ja paikallisviranomaisten sekä oleskeluoikeuden myöntävien viranomaisten kesken maahantulon edellytysten kokonaisvaltaiseksi selvittämiseksi.

2.9. edellyttää, että on otettava käyttöön tilastointimenetelmät kolmansista maista tulevia opiskelijoita koskevan tiedon keräämiseksi ja siirtämiseksi kansallisella tasolla eri toimijoiden kesken sekä Euroopan unionin jäsenmaiden kesken.

2.10. pitää hyvänä komission ehdotuksessa olevaa ammatillisen koulutuksen väljää ja joustavaa määritelmää.

2.11. korostaa, että käsitteellä "opinto-ohjelma", jolla tarkoitetaan useita peräkkäisiä kokopäiväisiä kurseja, on eri merkitys eri jäsenmaissa. Oppilaitoksessa tapahtuvilla opinnoilla voidaan perusopinnojen lisäksi tarkoittaa esimerkiksi erilaisia täydennyskoulutusohjelmia, jotka eivät johda tutkintoon, vaan joista myönnetään pätevyystodistus, jolla on työelämässä suuri merkitys. Lisäksi opinnot voivat tarkoittaa osaa suuremmasta kokonaisuudesta, jolloin kolmansista maista tulevat kansalaiset palaavat kotimaahansa suorittamaan loppu-tutkinnon. Komitean käsityksen mukaan käsitettä "kurssi" tulee näin ollen tulkita joustavasti. Lisäksi sanan "kokopäiväinen" tiukka tulkinta voi johtaa kohtuuttomuuksiin. "Kokopäiväisen" tulee tarkoittaa sitä, että opiskelu on maahantulon pääasiallinen tarkoitus.

2.12. huomauttaa, että direktiivissä ei käsitellä lainkaan vaikeaa asuntopulaa erityisesti suurkaupunkialueilla eikä korkeita asumiskustannuksia, jotka aiheuttavat suuria esteitä kolmansien maiden kansalaisten opinnoille yhteisön jäsenmaissa. Nämä seikat mainitaan myös alueiden komitean lausunnossa, joka koskee perheiden yhdistämisoikeutta käsittelevää direktiiviä. Aito huoli kolmansien maiden opiskelijoiden mahdollisuudesta päästä osalliseksi Euroopan tietotaidosta vaatii erityistä panostusta opiskelijoiden asumistilanteeseen.

2.13. korostaa että alue- ja paikallisviranomaisilla on kansalaisia lähimpänä olevana hallintotasona keskeinen rooli kolmansien maiden kansalaisten asumis-, terveys- ja sosiaalipalveluiden järjestämisessä. Komitean mielestä direktiivin vaikutus alue- ja paikallisviranomaisten mahdollisuuksiin ja edellytyksiin edellä mainittujen palveluiden järjestämisessä tulee selvittää.

2.14. pitää tärkeänä myös vapaaehtoistyötä varten tapahtuvan maahantulon helpottamista. Komission ehdotus joustavoittaisi esimerkiksi kansainvälisiin vapaaehtoispalveluohjelmiin osallistuvien maahantuloa ja oleskelua.

2.15. kannattaa opiskelijoiden liikkuvuuden edistämistä jäsenvaltioiden välillä, kuitenkin sillä edellytyksellä, että heidän maahantuloedellytyksensä on riittävästi harmonisoitu. Alueiden komitea kiinnittää huomiota siihen, että 6 artiklassa annetaan jäsenvaltioille paljon harkintavaltaa oleskeluluvan myöntämiselle, kun taas 7 artiklan mukaan kolmannen maan kansalaiselle annetaan hänen saatuaan tämän direktiivin mukaisen oleskeluluvan yhdessä jäsenvaltiossa tiettyjen edellytysten täyttämisen jälkeen ehdoton oikeus oleskella toisessa jäsenvaltiossa suorittaakseen siellä osan aloittamastaan opinto-ohjelmasta tai täydentääkseen sitä toisella opinto-ohjelmalla.

2.16. pitää tärkeänä, että direktiiviehdotuksen 18 artiklalla turvataan opiskelijoiden rajoitettu oikeus työntekoon. Alueiden komitea ei kuitenkaan näe perustetta sille, että oikeus työntekoon voidaan kieltää ensimmäistä vuotta opiskelevilta kolmansien maiden kansalaisilta. Tämä rajoitus asettaa heidät eriarvoiseen asemaan muiden opiskelijoiden kanssa. Kolmansista maista tulevien opiskelijoiden oikeuden työntekoon tulee olla sama kuin muidenkin opiskelijoiden.

2.17. pitää tärkeänä, että 7 ja 20 artiklassa määritellään hakemusten käsittelyajoille tietyt aikarajat. Alueiden komitea katsoo kuitenkin, että aikarajojen tavoitteena on antaa hakijoille paremmat mahdollisuudet hakemuksen käsittelyajan ennakointiin, sekä varmistaa, ettei käsittelyajoista tule niin pitkiä, että niistä tulee epävarmuustekijä paitsi hakijalle, myös hakemusten käsittelyyn osallistuville elimille.

2.18. pitää epäselvänä 6 artiklan 3 kohdan muotoilua. Komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot määrittelevät koulutusyksiköt ja kurssit, joita varten 1 kohdan b alakohdan edellytykset täyttävä kolmannen maan kansalainen voi hakea opiskelijan oleskelulupaa oppiakseen kielen. Ehdotuksesta ei ilmene, mitä näillä kieliopinnoilla tarkoitetaan ja onko kysymys jäsenvaltion omien kielten oppimisesta vai ylipäätään minkä tahansa kielen oppimisesta.

3. Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

6 artikla: Opiskelijoita koskevat erityisedellytykset, 1 kohdan c alakohta

Komission ehdottama teksti	Alueiden komitean muutosehdotus
c) Jäsenvaltion vaatimuksesta opiskelijalla on oltava riittävä kielitaito valitsemansa opinto-ohjelman seuraamiseksi.	c) Jäsenvaltion vaatimuksesta opiskelijalla on oltava riittävä kielitaito valitsemansa opinto-ohjelman seuraamiseksi.

Perustelu

Jäsenvaltion mahdollisuus asettaa kielitaitovaatimuksia ei ole välttämätön. Määräys voi lisäksi johtaa suoraan ristiriitaan niiden kielitaitovaatimusten kanssa, joita vastaanottava oppilaitos on asettanut kolmansien maiden kansalaisten hyväksymiseksi oppilaitokseen. Oppilaitosten sisäänpääsyvaatimuksia täytyy pitää riittävinä ja ratkaisevina. Niissä tietenkin otetaan huomioon opiskelijan mahdollisuudet toimia siinä paikallisessa yhteisössä, jossa oppilaitos sijaitsee. Jäsenvaltion mahdollisuus asettaa kielitaitovaatimuksia ei tuo direktiiviin mitään uutta, mutta siitä voi tulla opiskelun este.

Suositus 2

18 artikla: Opiskelijoiden ja palkattomien harjoittelijoiden oikeus työntekoon, toinen kappale

Komission ehdottama teksti	Alueiden komitean muutosehdotus
Jäsenvaltiot voivat olla myöntämättä tätä oikeutta ensimmäisen oleskeluvuoden aikana ja peruuttaa sen, jos opiskelija ei edisty riittävästi opinnoissaan.	c) Jäsenvaltiot voivat olla myöntämättä tätä oikeutta ensimmäisen oleskeluvuoden aikana ja peruuttaa sen, jos opiskelija ei edisty riittävästi opinnoissaan.

Perustelu

Mahdollisuus kieltää täysin työnteko ensimmäisen opintovuoden aikana sekä mahdollisuus perua oikeus työntekoon, jos opintomenestystä ei pidetä riittävänä, heijastavat liioiteltua väärinkäytösten pelkoa. Ansiotyön kieltäminen täysin kolmansien maiden opiskelijoilta asettaa heidät eriarvoiseen asemaan muihin opiskelijoihin verrattuna. Opintomenestyksen arviointi rajoitetun työluvan jatkamisen epäpäämisteena voi olla vaikeaa. Rajat jäävät tällä alueella epäselviksi.

Kun on kyse oikeudesta opiskelun ohessa tapahtuvaan työntekoon, asiassa on myös alueellisia näkökohtia. Sekä yksityinen että julkinen sektori voivat kokea kolmansista maista tulevat opiskelijat huomattavana resurssina työelämässä heidän opiskeluaikanaan. Tämän täytyy painaa enemmän kuin rajoitukset kansallisella tasolla.

Suositus 3

10 artikla: Vapaaehtoistyöntekijöitä koskevat erityisedellytykset

Komission ehdottama teksti	Alueiden komitean muutosehdotus
Jäsenvaltiot voivat myöntää vapaaehtois-työntekijöille tarkoitetun oleskeluluvan kolmannen maan kansalaiselle vain, jos hän täyttää 5 artiklassa mainittujen yleisten edellytysten lisäksi seuraavat edellytykset:	Jäsenvaltiot voivat myöntää vapaaehtois-työntekijöille tarkoitetun oleskeluluvan kolmannen maan kansalaiselle vain, jos hän täyttää 5 artiklassa mainittujen yleisten edellytysten lisäksi seuraavat edellytykset:
a) Hän täyttää asianomaisen jäsenvaltion asettamat ikää koskevat vähimmäis- ja enimmäisvaatimukset.	a) Hän täyttää asianomaisen jäsenvaltion asettamat ikää koskevat vähimmäis- ja enimmäisvaatimukset.

Perustelu

Ei ole objektiivisia perusteita rajoittaa ikärajoja tällä tavoin. Lisäksi tällainen raja olisi vastoin EU:n puolustamia poliittisia periaatteita ammattikoulutuksen ja elinikäisen oppimisen aloilla.

Suositus 4

15 artiklan 2 kohta

Komission ehdottama teksti	Alueiden komitean muutosehdotus
Jäsenvaltiot voivat peruuttaa oleskeluluvan tai viisumin yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvista syistä. Yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvien syiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen kolmannen maan kansalaisen omaan käytökseen. Sairauden tai vamman ilmeneminen oleskeluluvan myöntämisen jälkeen ei yksinään voi olla perusteena sille, että asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomais hylkää oleskeluluvan uusimista koskevan hakemuksen, peruuttaa sen tai tekee maastapoistamista koskevan päätöksen.	Jäsenvaltiot voivat peruuttaa oleskeluluvan tai viisumin yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvista syistä. Yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvien syiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen kolmannen maan kansalaisen omaan käytökseen. Sairauden tai vamman ilmeneminen oleskeluluvan myöntämisen jälkeen ei yksinään voi olla perusteena sille, että asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomais hylkää oleskeluluvan uusimista koskevan hakemuksen, peruuttaa sen tai tekee maastapoistamista koskevan päätöksen.

Perustelu

Sairaus tai vamma ei missään tapauksessa saa olla oleskeluluvan peruuttamisen syynä.

Suositus 5

20 artiklan 1 kohta

Komission ehdottama teksti	Alueiden komitean muutosehdotus
1. Päätökset maahantuloa koskevista hakemuksista tai niiden uusimisesta on tehtävä ja annettava hakijalle tiedoksi viimeistään 90 päivän kuluttua hakemuksen jättämispäivästä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan soveltamista.	1. Päätökset maahantuloa koskevista hakemuksista tai niiden uusimisesta on tehtävä ja annettava hakijalle tiedoksi viimeistään 90 60 päivän kuluttua hakemuksen jättämispäivästä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan soveltamista.

Perustelu

90 päivän määräaika myöntämisen- tai uudistamismenettelyille on varmasti liian pitkä ja muodostaa epävarmuustekijän paitsi hakijalle, myös asianomaisille elimille. 90 päivän määräaika on pidempi kuin esimerkiksi korkeakoulujen kesä- tai joululomat yleensä, joten oleskelulupansa uudistamista odottavan opiskelijan saattaisi puhtaasti hallinnollisista syistä olla pakko poistua kyseisen jäsenvaltion alueelta opintojakson ollessa meneillään.

Bryssel 9. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheista:

- **Komission tiedonanto ”Lisää tutkimusta Euroopan hyväksi – Tavoitteena 3 prosenttia BKT:sta”, ja**
- **Komission tiedonanto ”Uutta voimaa eurooppalaiselle tutkimusalueelle – Uudet panostukset, suuntaviivat ja näköalat”**

(2003/C 244/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannot aiheista ”Lisää tutkimusta Euroopan hyväksi – Tavoitteena 3 prosenttia BKT:sta”, KOM(2002) 499 lopullinen ja ”Uutta voimaa eurooppalaiselle tutkimusalueelle – Uudet panostukset, suuntaviivat ja näköalat” (KOM(2002) 565 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 12. syyskuuta 2002 ja 17. lokakuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. kesäkuuta 2002 ja 5. lokakuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista tukevasta Euroopan yhteisön monivuotisesta tutkimuksen, teknologian, kehittämisen ja esittelyn puiteohjelmasta 2002–2006” (KOM(2001) 94 lopullinen), CdR 283/2001 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Eurooppalaisen tutkimusalueen alueellinen ulottuvuus” (KOM(2001) 549 lopullinen), CdR 442/2001 fin ⁽²⁾,

ottaa huomioon tutkimuksen kuudennen puiteohjelman nykyisen toteutuksen sekä sen, että puiteohjelmasta on muodostunut vahva osatekijä edistettäessä alueellista ja alueiden välistä tutkimustoimintaa,

ottaa huomioon edistysaskeleet, jotka on jo saavutettu eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamiseksi,

⁽¹⁾ EYVL C 107, 3.5.2002, s. 111.

⁽²⁾ EYVL C 278, 14.11.2002, s. 1.

ottaa huomioon sen, että koska eurooppalaista tutkimusalueetta on edelleen vahvistettava ja Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vaatimukset täytettävä, on ryhdyttävä toimiin Euroopan innovaatiopotentiaalin kannustamiseksi, jotta Euroopasta voi vuoteen 2010 mennessä kehittyä maailman kilpailukykyisin osaamisyhteiskunta,

ottaa huomioon ”kulttuuri- ja koulutus” -valiokunnan helmikuun 18. päivänä 2003 hyväksymän lausuntonluonnoksen CdR 328/2002 rev. 2, jonka esittelijä oli Helma Kuhn-Theis, Saarlandin maapäivien Eurooppa-asiain valiokunnan puheenjohtaja (D, PPE),

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

ALUEIDEN KOMITEAN KANTA JA SUOSITUKSET

Alueiden komitea

1. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että eurooppalaiseen tutkimusalueeseen tähtäävästä hankkeesta on tullut viitekehitys pohdittaessa tutkimuspoliittisia kysymyksiä ja käytäessä niistä keskustelua Euroopassa.

2. on periaatteessa samaa mieltä komission kanssa siitä, että tutkimusrahoitusta on liian vähän ja että etenkin yksityissektorin tutkimustoimintaa ja sen taloudellista hyödyntämistä kannustetaan riittämättömästi. On pyrittävä erityisesti lisäämään korkeakoulujen sekä yliopistojen ulkopuolisten tutkimuslaitosten ja pk-yritysten osallistumista kuudenteen tutkimuksen puiteohjelmaan. Pk-yritykset muodostavat suuren osan elinkeinoelämästä, ja ne työllistävät lähes kaksi kolmasosaa Euroopan työvoimasta. Lisäksi juuri ne tarvitsevat eniten tukea voidakseen hyödyntää innovointia. Komitea on lähtökohtaisesti samaa mieltä myös siitä, että EU:n jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden toimet sekä julkis- ja yksityisrahoitteiset tutkimus- ja kehittämistoimet on koordinoitava nykyistä paremmin keskenään. Avoimen koordinoitimenetelmän soveltamista tutkimus- ja kehittämisalalla tulisi selvittää. Tavoitteena olisi tässä yhteydessä oltava kyseisellä alalla toimivaltaisia viranomaisia edustavien Euroopan laajuisten ja valtakunnallisten poliittisten elinten mahdollisimman laaja osallistuminen. Alhaalta ylöspäin suuntautuva, vapaaehtoisuuteen perustuva lähtökohta on suositeltava tutkimusalan yhteistyössä.

3. huomauttaa, ettei koordinointi saa johtaa yksipuoliseen suuntautumiseen tiettyihin tutkimusaloihin. Eurooppalaisella tutkimusalueella tulisi olla erilaisia ja joustavia tukivälineitä perustutkimusta ja elinkeinoelämää lähellä olevaa tutkimusta varten. Samalla olisi huolehdittava ajoissa niiden välisen arvonalisäketjun muodostumisesta (vertikaalinen integraatio). Etenkin perustutkimus tarvitsee avoimia tukirakenteita, joissa otetaan huomioon alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa. Juuri perustutkimus edellyttää julkisen tahon tukea, sillä yritykset eivät yleensä voi rahoittaa sitä, mutta sitä tarvitaan innovaatioi-

den perustaksi. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan monitasoisten ja monimutkaisten ongelmien ratkaisemiseksi on unionin tason lähtökohtana oltava nykyistä vahvempi monialainen tutkimus (horisontaalinen integraatio). Tutkimuksen kuudenteen puiteohjelmaan sisällytetyt integroidut hankkeet kuvastavat selkeästi vertikaalisen ja horisontaalisen integraation periaatetta.

4. kannattaa ajatusta tutkimuksen sisämarkkinoiden luomisesta ja periaatteessa myös eurooppalaisen tutkimustoiminnan jäsentämistä, jotta yksittäisten jäsenvaltioiden tutkimustoimia sovitetaan yhteen nykyistä paremmin. Komitea toistaa aiemmissa lausunnoissaan jo esittämänsä toteamuksen, etteivät jäsenvaltiot hyväksy unionin tasolle keskitettyä ja unionin tasolla ”suunniteltua” tutkimustoimintaa.

5. yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan saavutettu edistys riippuu suoraan siitä, missä määrin jäsenvaltiot voidaan mobilisoida yksittäisillä aihealueilla, ja etenkin siitä, missä määrin ne osallistuvat kyseisillä aihealueilla toteutettaviin toimiin. Näin ollen lisätoimet edellyttävät alueiden entistä laajempaa osallistumista myös eri aihealueilla. Myös alue- ja paikallisyhteisöille on taattava hyvät tutkimuksen perusedellytykset.

6. on samaa mieltä komission kanssa siitä, ettei pelkästään kuudennella puiteohjelmalla voida toteuttaa eurooppalaista tutkimusalueetta, vaan puiteohjelman lisäksi on saatava aikaan omaa dynamiikkaa, joka perustuu puiteohjelmasta riippumattomiin aloitteisiin. Tapauksissa, joissa tarvitaan rakennerahastoihin liittyviä toimia, se edellyttää jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallisviranomaisten osallistumista.

Tutkimuspolitiikan esikuva-analyysi (benchmarking)

7. on tyytyväinen komission huomioihin, jotka perustuvat esikuva-analyysin ensimmäisiin tuloksiin. Komissio toteaa, että Lissabonin tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n on ensinnäkin vahvistettava tutkimustoimintaansa. Toiseksi asianomaisten alueiden aktiivinen osallistuminen on ehdottoman välttämätöntä, mutta tähän mennessä on ollut vaikea tehdä indikaattoreiden perusteella hyödyllisiä päätelmiä.

Tutkijoiden liikkuvuus

8. korostaa toistamiseen, että myös alueet ovat (tai niiden tulisi olla) valmiita toteuttamaan ehdotettuja (ja osittain jo toteutettuja) toimia tutkijoiden liikkuvuuden lisäämiseksi. Komissio esittää, että liikkuvuutta tulisi edistää ”tarjoamalla kaikilla tasoilla riittävästi tietoa ja apua”, joksi on ymmärrettävä myös taloudellinen tuki (esim. paluupurahat). Komitea kannattaa painokkaasti liikkuvuutta edistävien ohjelmien ja niihin sisältyvien kannustinjärjestelmien (paluupalkkiot) käyttöä. Tiedon ja teknologisen huippuosaamisen lisääntyminen palaavien tutkijoiden ansiosta on merkittävä tekijä parannettaessa innovaatio- ja kilpailukykyä EU:n koheesiopolitiikan mukaisesti. Liikkumishaluttomuuteen ja Yhdysvaltoihin sekä muualle maailmaan suuntautuvaan aivovuotoon on varauduttava edelleen. On edelleen tuettava toimia, joiden avulla lisätään naisten osuutta tutkimustoiminnassa ja tiede-elämässä.

Jäsenvaltioiden tutkimusohjelmien verkottaminen, julkisen tutkimusperustan vahvistaminen ja tutkimukseen tehtävien yksityisten investointien lisääminen (tavoitteena kolme prosenttia BKT:sta)

9. katsoo, että vaikka tavoite eli kolme prosenttia BKT:sta on joillekin valtiolle hyvin kunnianhimoinen, sen saavuttamiseen on syytä sitoa tarvittavat määrärahat. Komissio vaatii, että tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtyjen investointien osuutta nostetaan 1,9 prosentista 3 prosenttiin BKT:stä vuoteen 2010 mennessä. Investoinnit ovat jo nyt joissakin jäsenvaltioissa tätä korkeammat (Suomessa 3,67 prosenttia ja Ruotsissa 3,78 prosenttia), mutta 15 jäsenvaltion EU:ssa keskimäärin alle 2 prosenttia (esim. Kreikassa 0,67 prosenttia ja Espanjassa 0,97 prosenttia). Ehdokasvaltioiden keskiarvo on vain 0,7 prosenttia. On kyseenalaista, voivatko valtiot, joiden kansantuote ei niinkään riipu tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtävistä investoinneista, pyrkiä tällaiseen tavoitteeseen, onko teknologinen lähentyminen välttämätöntä Lissabonin tavoitteiden saavuttamiseksi ja ovatko suunnitellut keinot (välineet, kannustimet ja puitteet) sopivat ja oikein mitoitettut tavoitteisiin pääsemiseksi. Tietyissä ehdokasmaissa tulisi lisäksi ensin poistaa rakenteelliset puutteet, jotta elinkeinoelämää lähellä oleva tutkimus olisi mahdollista. Olisi selvítettävä, onko 3 prosentin vaatimus liian korkea kyseisille valtioille. Tässä tapauksessa tavoite olisi syytä saavuttaa vaiheittain.

10. kannattaa painokkaasti lähtökohtaa, jonka mukaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan tulee investoida nykyistä enemmän, mutta haluaa esittää tämän vaatimuksen myös EU:lle. Alueiden komitea on jo esittänyt kyseisen vaatimuksen lausunnossaan aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista tukevasta Euroopan yhteisön monivuotisesta tutkimuksen, teknologian, kehittämisen ja esittelyn puiteohjelmasta 2002–2006”, CdR 283/2001. Komitea muistuttaa lausunnossaan ohjelman rahoituksen suhteen siitä, että yhteisö on jo vuonna 1985 päättänyt, että 6 prosenttia yhteisön kokonaisbudjetista varataan puiteohjelman kautta tutkimustarkoituksiin, mutta tätä päätöstä ei ole tähän mennessä pantu toimeen.

11. pitää realistisena komission vaatimusta siitä, että yksityissektorin osuutta tutkimus- ja kehitystoimintaan tehtävistä kokonaisinvestoinneista on korotettava nykyisestä 56 prosentista 66,7 prosenttiin. On kuitenkin muistettava, että yritykset kykenevät investoimaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan vain, jos siitä on lyhyellä aikavälillä odotettavissa pysyviä tuloksia. Ongelmallista on perustutkimuksen tai sellaisten keksintöjen tukeminen, jotka edellyttävät pitkää tuotekehittelyä ennen kuin niistä muodostuu kilpailukykyisiä tuotteita tai palveluja (esim. bioteknologian ala, etenkin lääkekehittely). Erityistä sitoutumista olisi tässä yhteydessä tuettava EU:n tukea vahvistamalla. Pienet ja keskisuuret yritykset ovat valmiita yhteistyöhön julkissektorin kanssa vain, jos tutkimusrahoitusta vahvistetaan, jos odotettavissa on konkreettisia ja verraten pian saatavia tuloksia ja jos tukisuuntaviivat mahdollistavat tulosten nykyistä yksinkertaisemmin hyödyntämisen. Yksityisten sijoittajien kannustamiseksi on tärkeää pohtia tutkimus- ja kehittämistoiminnan rajoittamista ja määritellä kilpailua edeltävän kehittämistoiminnan sisältö.

12. muistuttaa, että yhteisön tukikehys (joka muodostaa valtiontukien, edullisten lainojen jne. perustan) mahdollistaa tukemisen enintään esittely- ja kokeilulaitteiden kehittämiseen asti. Tukikehyn liitteessä esitetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan sisältöä ”kilpailua edeltävä kehittämistoiminta” ja prototyypit. Liitteen toteamus ”jos kyseisiä hankkeita ei voida hyödyntää teollisiin sovelluksiin tai kaupallisiin tarkoituksiin” on selkeä rajoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtäville sijoituksille. Etenkään pk-yritykset, joilla on rajalliset henkilöstö- ja rahoitusvarat, eivät kykene omin voimin kuromaan umpeen kokeiluhankkeen ja markkinoille valmiin tuotteen välistä kuilua. Tätä taustaa vasten esittelytoimien sekä pk-yritysten tukemiseen ja tekniikan hyödyntämiseen tähtävien toimien vahvistaminen tutkimuksen kuudennessa puiteohjelmassa on kannatettavaa.

13. haluaisi jatkaa keskustelua komission toteamuksesta, jonka mukaan Lissabonin strategisen tavoitteen saavuttaminen vaarantuu, jos tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtävien investointien jo nykyisellään suuret erot Yhdysvaltojen ja Japanin investointimääriin nähden kasvavat entisestään. Ero johtuu yksityissektorin tekeminen investointien vähenemisestä EU:ssa. Japanissa yritysten osuus on tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtävistä investoinneista 72 prosenttia, kun vastaava osuus Euroopassa on 56 prosenttia ja Yhdysvalloissa 67 prosenttia. Komissio myöntää, etteivät Japania koskevat luvut ole vertailukelpoisia, sillä Japanin yrityskulttuuri eroaa eurooppalaisesta. Huolimatta suurista tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehdyistä investoinneista ja niiden siirtymisestä yksityissektorille Japanin talous ei ole kuitenkaan oleellisesti parantunut. Vaikka tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehdyt suuret investoinnit ovat talouskehityksen kannalta perusluonteisia, ne eivät takaa talouskehitystä. Tiedonannossa esitettyjä, Yhdysvaltoja koskevia lukuja on suhteutettava. Komission tulisi tutkia eritellysti tutkimus- ja kehitystoimintaan tehtyjä sijoituksia ja

etenkin selvittää, miten paljon varoja käytetään varusteluteollisuuden tutkimustoimintaan. Tulisi arvioida, miten suuri vaikutus olisi kyseisten varojen investoinnilla suoraan "siviilitutkimukseen" ilman varusteluteollisuuden kautta tehtyä kiertoa. Tämänsuuntainen kehitys ei saa olla EU:n tavoitteena. EU:ssa tulisi pikemminkin soveltaa omia innovatiivisia tapoja ja asettaa painopisteeksi "siviilitutkimus".

14. kannattaa käsitystä, jonka mukaan on huolestuttavaa, että tutkimus- ja kehittämistoimintaan tehtävät ylikansalliset investoinnit keskittyvät yhä enemmän Yhdysvaltoihin. Tämä on selvä merkki siitä, ettei Eurooppa ole enää houkutteleva paikka harjoittaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Tämä johtuu yhtäältä ulkoisten rahoituslähteiden huonosta saatavuudesta, paikallisesta infrastruktuurista ja tiedon levittämisestä. Ratkaiseva toimipaikan valintakriteeri on henkilökunnan ja asiakkaiden riittävyys yrityksen ydinosaamisen alalla. Euroopalla on tässä yhteydessä mahdollisuus luoda houkuttelevia sijaintipaikkoja kehittämällä aktiivisesti klustereita. Muita perusteita yritysten siirtymiselle pois Euroopasta ovat ympäristö- ja turvallisuusvelvoitteista johtuvat eurooppalaisten toimipaikkojen kustannukset, sillä korkeampia standardeja on noudatettava. EU:n tulisi vaatia korkeiden ympäristönsuojelustandardien laatimista kaikkialla maailmassa. Eurooppalaisia standardeja ei missään nimessä tule alentaa kannattavuusystävällisyydestä.

15. on tyytyväinen siihen, että rakennerahastoja hyödynnetään edelleen alueellisen epätasapainon poistamiseksi perusrakenteiden ja koulutusmahdollisuuksien suhteen. Nämä seikat eivät kuitenkaan kuulu tutkimustoiminnan tukemisen piiriin, ja ne on rajattava sen ulkopuolelle. Tutkimustoiminnan tukemisen keskeisenä perusteena on oltava nyt ja jatkossa tieteellinen huippuosaaminen. Etenkin tavoitealueilla voidaan toki lisätä rakennetukea, mikä mahdollistaa rakenteiden ja tutkimustoiminnan tukemisen yhteisvaikutukset. Alueiden komitea on toistuvasti viitannut tähän seikkaan aiemmissa lausunnoissaan (1).

16. eikannata komission esitystä siitä, että tutkimus- ja kehitystoimintaan myönnettävää valtiontukea koskevien nykyisten yhteisön puitteiden (jotka mahdollistavat tutkimus- ja kehittämistoiminnan tukemisen) voimassaoloaikaa olisi jatkettava vuoteen 2005. Nykyiset puitteet eivät ole omiaan – etenkin pk-yrityksiä ajatellen – lisäämään tutkimuksen tuottamia innovaatioita (vrt. kohta 13).

17. kannattaa tavoitetta, jonka mukaan hallitusten on varmistettava, ettei tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitus syrjäytä tuottavampia yksityisen sektorin investointeja. Komitea kannattaa painokkaasti sitä, että pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin parannetaan. Tämä voisi tapahtua käytännössä siten, että kun suuryrityksille annetaan suurten hankkeiden yhteydessä urakka, ne nimenomaan velvoitettaisiin nivomaan hankkeeseen pk-yrityksiä

aliurakoitsijoina. Toinen vaihtoehto olisi useista pk-yrityksistä koostuvien alakohtaisten tutkimusverkostojen luominen, kuten myös tutkimuksen kuudennessa puiteohjelmassa esitetään erityisten pk-yrityksiä koskevien toimien yhteydessä.

18. kannattaa vaatimusta kannustaa nykyistä tehokkaammin ja kohdennetummin yksityisen sektorin tutkimus- ja kehittämistoimintaa julkisin varoin. Julkisen tuen rakennetta on tässä yhteydessä ehkä osittain muutettava. Komitea kannattaa siirtymistä perinteisistä ajanmukaisempiin tukitoimiin (esim. huippuosaamisverkostojen luominen).

19. katsoo, että toteamusta "toteutettavalla politiikalla olisi pyrittävä edistämään julkisen ja yksityisen sektorin tutkimuksen verkostoitumista sijainnista riippumatta" on selvennettävä, sillä toisaalta komissio esittää tavoitteeksi "julkisen ja yksityisen sektorin t&k-kumppanuuksien ja klustereiden edistämisen", mikä on toimipaikkakohtaista.

20. pitää periaatteessa tarpeellisena sitä, että kansalliset tutkimus- ja kehittämissuunnitelmat avataan entistä laajemmin valtioiden väliselle rajanylittävälle yhteistyölle. Tämän on kuitenkin tapahduttava määritellyissä puitteissa vastavuoroisuusperiaatteen mukaisesti. Tässä yhteydessä voidaan pyrkiä koordinointiin muiden toimenpiteiden kanssa.

21. kannattaa sen selvittämistä, millainen asema kansallisilla ja eurooppalaisilla elinkeinoelämän järjestöillä voi olla pyrittäessä parantamaan tiedonsaantia hyväksi havaituista tutkimus- ja kehittämistoiminnan johtamistavoista ja niiden toteuttamisesta. Tässä yhteydessä voidaan ottaa huomioon verkostot tai teknologiapohjaiset yhteenliittymät, joiden vaikutusta yksityiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan ei tule aliarvioida.

22. kannattaa parhaillaan tarkasteltavina olevien, artiklaan 169 perustuvien toimien kehittämistä edelleen etenkin maailmanlaajuisen tartuntatautiin (malaria, hiv, tuberkuloosi) torjunnan alalla ja kutsamalla (etenkin asianomaiset) unionin ulkopuoliset maat mukaan kyseisiin toimiin. Useimmat alueet kannattaisivat varmasti sen tutkimista, voidaanko tällaisia toimia soveltaa myös muilla painopistealoilla, kuten nanoteknologiassa tai nanobioteknologiassa.

Toimivat teollis- ja tekijänoikeuksien suojarjestelmät

23. on tyytyväinen teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamiseen liittyvän oikeusvarmuuden luomiseen unionitasolla sekä kustannusten minimoimiseen. Tätä varten tulisi edistää yhteisten eurooppalaisten standardien nykyistä järjestelmällisempää kehittämistä ja käyttöä varsinkin käyttämällä eurooppalaista patenttia. Ongelmat, kuten jäsenvaltioiden hallintoelinten nivominen, kielierot ja erilaiset kansalliset säännöt, on ratkaistava pikaisesti monenvälisen yhteistyön avulla.

(1) Esim. CDR 442/2002, "Eurooppalaisen tutkimusalueen alueellinen ulottuvuus" KOM(2001) 549 lopullinen.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaa tukevat rahoitusmarkkinat ja suotuisa verotus⁽¹⁾

24. on tyytyväinen komission toteamukseen, jonka mukaan eri välineitä on yhdisteltävä, sillä mikään yksittäinen väline ei pysty tarjoamaan täyttä kannustinvalikoimaa. Paras mahdollinen välineiden yhdistelmä ei vaihtele maittain vaan alueittain, joten valinta edellyttää äärimmäistä huolellisuutta (ja kunkin alueen asiantuntemuksen huomioon ottamista). Joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeen muuttaa julkisen ja yksityisen

(¹) KOM(2002) 499 lopullinen ainoastaan.

sektorin välistä painotusta. Julkisen rahoituksen kokonaismäärän lisäämisestä tulisi mahdollisuuksien mukaan luopua.

25. toteaa lopuksi, että komissio on pyrkinyt ottamaan alueet entistä voimakkaammin huomioon politiikassaan. Menestys riippuu jäsenvaltioista ja alueista, joiden on huolehdittava siitä, että jo toteutetut toimet vaikuttavat koko EU:n alueella. Tämä edellyttää jäsenvaltioiden ja alueiden osallistumista aiheesta käytävään keskusteluun. Näin ollen ensisijaisia toimia koskevaa ehdotusta laadittaessa tulisi edistää alueiden kanssa tehtävää yhteistyötä, jotta eurooppalaiseen tutkimusalueeseen tähtävää hanketta vahvistettaisiin edelleen.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ohjelman käynnistämiseksi korkea-asteen koulutuksen laadun parantamiseksi ja kulttuurien välisen yhteisymmärryksen edistämiseksi kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla (Erasmus World) (2004–2008)”

(2003/C 244/04)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi ohjelman käynnistämiseksi korkea-asteen koulutuksen laadun parantamiseksi ja kulttuurien välisen yhteisymmärryksen edistämiseksi kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla (Erasmus World) (2004–2008) (KOM(2002) 401 lopullinen – 2002/0165 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 30. elokuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. kesäkuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan helmikuun 18. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 327/2002 rev. 2, jonka esittelijä oli Roberto Pella, Valdengon kunnanjohtaja (I, PPE),

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

1.1. Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on hyväksynyt täysin komitean kannattaman periaatteen, joka sisältyy Euroopan parlamentin mietintöön aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteistyön vahvistamisesta kolmansien maiden kanssa korkea-asteen koulutuksen alalla” (1), ja kehittänyt sitä. Mietinnössään Euroopan parlamentti ”kehottaa komissiota sisällyttämään jälleenrakennusohjelmiin ja kehitysapuohjelmiin sekä markkinatalouteen siirtymistä ja demokratian vahvistamista tukeviin ohjelmiin aloitteita, joilla kolmannet maat ja EU:n jäsenvaltiot kehittävät yhdessä koulutusohjelmia, opiskelijavaihtoa, stipendejä ja kotimaahan palaavien opiskelijoiden työelämään pääsyä tukevia apurahoja, jotta voidaan estää aivovuoto”.

1.2. Komitea suhtautuu myönteisesti komission esittämään ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi etenkin sen lisäarvon vuoksi, jonka Erasmus World -ohjelma voi tarjota yhteisön tason toimille korkea-asteen koulutuksen laatua parannettaessa. Kyseessä vaikuttaa olevan juuri sellainen ala, jolla jäsenvaltiot voivat yhdessä saavuttaa merkittävämpiä tavoitteita kuin yksinään.

1.3. Kuten komitea on jo aiemmissa lausunnoissaan ilmaissut, se katsoo, että korkea-asteen koulutuksella on tärkeä rooli alue- ja paikallisyhteisöjen talous-, yhteiskunta- ja kulttuurielämässä. Tätä roolia silmällä pitäen on korkea-asteen koulutuksen sekä alue- ja paikallisyhteisöjen välille luotava vahvat siteet.

1.4. Lisäksi kansainvälinen liikkuvuus on työllisyysmahdollisuuksien luomisen ja koulutuksen oleellinen edellytys sekä eurooppalaisen tutkimuksen perusehto.

1.5. Komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on turvaututtava yhteisön toimintaohjelmaan, vaikka perustamissopimuksen 149 artiklaa onkin kunnioitettava täysin. Kyseisessä artiklassa rajoitetaan yhteisön toiminta koulutuksen alalla jäsenvaltioiden toiminnan tukemiseen ja täydentämiseen sekä suljetaan pois lainsäädännön yhdenmukaistaminen.

1.6. Komitea arvostaa tarkkuutta, jolla Erasmus World -ohjelman tavoitteet määritellään ja jonka avulla vältetään toimien päällekkäisyys. Samalla myönnetään, että monia korkea-asteen koulutuksen kansainvälistymistä koskevia kysy-

myksiä voidaan käsitellä parhaiten kansallisella tai hallitustenvälisellä tasolla tai yhteisön nykyisten ohjelmien ja toimien yhteydessä.

1.7. Alueiden komitea korostaa kuitenkin, että hallitustenvälisestä yhteistyöstä huolimatta on edelleen olemassa tarpeita ja puutteita, joita komissio erittelee seuraavasti:

- Euroopan yliopistojen vaikeus hyödyntää omia suhteellisia etujaan omaperäisen ja vetovoimaisen korkea-asteen koulutuksen tarjoamiseksi etenkin jatko-opiskelutasolla
- selkeän eurooppalaisen identiteetin puuttuminen korkea-asteen koulutuksesta
- ”lippulaivatuotteiden”, kuten jatko-opiskelutason kaksois-tutkintojen puuttuminen ja tästä johtuva tarve luoda korkeatasoisille jatkotutkintoon tähtääville kursseille myönnettävä yhteisön laatumaininta
- unionin ulkopuolisista maista saapuvien opiskelijavirtojen yhä epätasaisempi jakautuminen
- kansainväliseen koulutukseen pyrkivien jatko-opiskelijoiden ja tutkijoiden parhaimmiston yleinen taipumus haakeutua Yhdysvaltoihin
- eurooppalaisen kulttuurin ja muiden kulttuurien välisen yhteisymmärryksen heikkenemisen vaara
- niiden rakenteellisten järjestelmien kehittymättömyys, joilla edistetään eurooppalaisten verkkojen ja unionin ulkopuolisten maiden korkea-asteen koulutuksen osakeskusten välisiä yhteyksiä sekä eurooppalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden opinto-ohjelmaan sisältyvää liikkuvuutta Euroopan ulkopuolella
- Euroopan vetovoiman lisäämiseen tähtäävän yhteisötason koordinoinnin sekä laadunvarmistusta ja opiskelijapalveluita koskevien kansainvälisten yhteistyöjärjestelmien puuttuminen.

1.8. Alueiden komitea korostaa etenkin ongelmaa, joka johtuu unionin ulkopuolisista maista tulevien opiskelijoiden epätasaisesta jakautumisesta. Yli kolme neljäsosaa noin 400 000 opiskelijasta, jotka ovat kotoisin unionin ulkopuolisista maista, opiskelee Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Ranskassa ja Saksassa. Tämä on nykyisten koulutusalan ohjelmien yksi suurimpia puutteita, ja se on korjattava mahdollisimman pian. Kyseinen ongelma vaikuttaa alue- ja paikallisyhteisöihin, sillä ulkomaisten opiskelijoiden suuri määrä kuormittaa joitakin alue- ja paikallisyhteisöjä, kun taas toiset eivät ole houkuttelevia ulkomaisten opiskelijoiden kannalta.

(1) KOM(2001) 385 lopullinen – C5 – 0538/2001 – 2001/2217 COS.

1.9. Komitea on vakuuttunut siitä, että yhteisön Erasmus World -toimintaohjelma jakaa unionin ulkopuolisista maista tulevien opiskelijoiden virtaa uudelleen, mikä on varmasti alue- ja paikallisyhteisöjen kannalta edullista.

1.10. Komitea on tyytyväinen siihen, että komissio pyrkii takaamaan Euroopan unionin master-tutkintoon tähtäävien kurssien valintamenettelyssä jäsenvaltioiden edustuksen maantieteellisen tasapainon sekä ottamaan asianmukaisesti huomioon korkea-asteen koulutuksen osaamiskeskusten olemassaolon muita huomionnassa asemassa olevilla Euroopan unionin alueilla yliopistojen taloudellisen, yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vaikutuksen vahvistamiseksi kyseisillä alueilla.

1.11. Alueiden komitea muistuttaa, että Euroopan unionin master-kurssit eivät saa johtaa eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen eriytymiseen vaan huomiota tulee kiinnittää laadukkaan ja vetovoimaisen korkea-asteen koulutuksen vahvistamiseen koko Euroopan unionin alueella.

1.12. Komitea kehottaa komissiota huolehtimaan erityisesti siitä, ettei Erasmus World -ohjelman kohderyhmä jää taloudellisista syistä pieneksi tai ettei ohjelmaa kohdenneta henkilöihin ja yliopistoihin, joilla on parhaat taloudelliset valmiudet, sillä näin vaarannetaan yhtäläisten mahdollisuuksien periaate.

1.13. Komitea kehottaa komissiota laatimaan tehokkaita toiminnallisia välineitä, joiden avulla vältetään se, että yksittäisten hankkeiden rahoituksessa vaaditaan niin korkeita vähimmäissummia, etteivät vähävaraiset yliopistot ja laitokset voi osallistua Erasmus World -ohjelmaan, vaikka ne muista poiketen usein kykenevät toteuttamaan hyvinkin innovatiivisia hankkeita.

1.14. Komitea on täysin samaa mieltä siitä, että komission ehdottaman ohjelman yleinen tavoite on tärkeä ja että laadukasta koulutusta on edistettävä Euroopan unionissa erityisesti helpottamalla yhteistyötä unionin ulkopuolisten maiden kanssa.

1.15. Unionin ulkopuolisten maiden kanssa tehtävä yhteistyö koulutuksen alalla on välttämätöntä, jotta Euroopan kansalaisia valmistetaan elämään ja työskentelemään maailmanlaajuisessa, tietoon perustuvassa yhteiskunnassa ja jotta – kuten komissio aivan oikein korostaa – parannetaan etenkin kansojen ja kulttuurien välistä ymmärrystä maailmanlaajuisen rauhan ja vakauden edistämiseksi.

1.16. Myös Euroopan parlamentti toteaa kohdassa 1.1 siteeratussa mietinnössään, että ”koulutusalan yhteistyö edistää hyviä naapuruussuhteita ja kansojen keskinäistä ymmärrystä, joka on välttämätön perusta kansalaisyhteiskunnan kehitykselle tämän päivän monikansallisessa ja monien uskontojen maailmassa”.

1.17. Alueiden komitea uskoo Erasmus World -ohjelman tehokkuuteen ja toivoo, että siitä muodostuu pitkällä aikavälillä merkittävä kasvun mahdollisuus Euroopassa – aivan kuten Fulbright-ohjelma on tuonut ja tuo etuja Yhdysvalloille – ja että se parantaa korkea-asteen koulutuksen laatua, kannustaa eurooppalaisia yliopistoja kehittämään yhä parempia kansainvälisiä palveluja sekä parantaa kulttuurien välistä vuoropuhelua. Komitea katsoo, että tehokkaan korkea-asteen koulutuspolitiikan ansiosta Yhdysvalloissa on jo useita vuosia opiskellut enemmän ulkomaisia yliopisto-opiskelijoita kuin Euroopan unionin jäsenvaltioissa yhteensä.

1.18. Komitea arvostaa sitä, että komissio kiinnittää erityistä huomiota ns. aivovuodon ongelmaan ja kehottaa Euroopan unionin master-kurssien järjestämiseen osallistuvia laitoksia ja muita vastaanottavia yliopistoja huolehtimaan siitä, että niiden ilmoittautumis- ja valintaprosessin yhteydessä vältetään tai vähennetään aivovuotoa heikosti kehittyneistä maista. Alueiden komitea katsoo, että yksi Euroopan unionin tärkeimmistä velvollisuuksista köyhiin unionin ulkopuolisiin maihin nähden on juuri niiden omille resursseille perustuvan kehityksen takaaminen.

2. Komission ehdottaman toimintaohjelman erityistavoitteiden arviointi

2.1. Alueiden komitea katsoo, että komission esittämistä erityistavoitteista alue- ja paikallisyhteisöjä koskee etenkin tavoite, jonka mukaan eurooppalaisen koulutuksen profiilia on nostettava, näkyvyyttä parannettava sekä saatavuutta helpotettava.

2.2. Unionin ulkopuolisista maista kotoisin olevien opiskelijoiden läsnäolo jäsenvaltioissa koskee alue- ja paikallisyhteisöjä kahdesta syystä.

2.3. Ensinnäkin alue- ja paikallisyhteisöt ovat ainoat toimijat, jotka voivat taata yhtäläiset mahdollisuudet hyödyntää palveluja.

2.4. Toiseksi alue- ja paikallisyhteisöt osallistuvat välittömästi komission määrittelemiін toimintaohjelman täydentäviin toimiin, jotka liittyvät seuraaviin kysymyksiin:

- yhteiskunnan ja opetusjärjestelmien muutokset maailmanlaajuisesta näkökulmasta
- ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntävien opiskelijoiden terveys ja turvallisuus
- kansainväliseen koulutukseen liittyvät kuluttajansuojakysymykset.

2.5. Alueiden komitea kannattaa täysin myös ohjelman kolmea muuta erityistavoitetta, jotka ovat

- sellaisen selkeän eurooppalaisen vaihtoehdon tarjoaminen korkea-asteen koulutuksessa, joka on vetovoimainen sekä Euroopan unionissa että sen rajojen ulkopuolella
- maailmanlaajuisen kiinnostuksen ja konkreettisten mahdollisuuksien lisääminen yliopistollisen perustutkinnon suorittaneiden lahjakkaiden henkilöiden ja tutkijoiden keskuudessa eurooppalaisten tutkintojen ja/tai yliopistokokemusten saamiseksi Euroopassa
- Euroopan yhteisön ja unionin ulkopuolisten maiden yliopistojen nykyistä jäsennellympi yhteistyö sekä Euroo-

pan unionista ulospäin suuntautuvan liikkuvuuden lisääminen osana eurooppalaisia opinto-ohjelmia.

3. Komission ehdottaman toimintaohjelman toiminnallisten tavoitteiden arviointi

3.1. Alueiden komitea on tyytyväinen komission esittämiin perusteluihin sille, minkä vuoksi se painottaa yliopistollisia jatko-opintoja ja asettaa ne keskeiseen asemaan yhteisön toimissa.

3.2. Komitea arvostaa etenkin huomion kiinnittämistä ongelmiin, jotka aiheutuisivat, jos huomattavaa määrää unionin ulkopuolisista maista tulevia opiskelijoita tulisi ylläpitää kolmesta kuuteen vuoteen kestävästä yliopisto-opiskelun ajan. Kyseiset ongelmat kuormittaisivat etenkin alue- ja paikallisyhteisöjä.

3.3. Alueiden komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että se on jo aiemmissa lausunnoissaan kehottanut komissiota laatimaan välineitä, joilla voidaan yhdenmukaistaa Eurooppaan opiskelemaan tulevien unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten saapumis- ja oleskeluehtoja. Komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on äskettäin laatinut aihetta koskevan direktiiviehdotuksen, josta komitea antaa lausunnon.

4. Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

Johdanto-osan perustelukappale 6 a (uusi)

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
	Ohjelmassa kaavaillaan EU:n master-kurssia, jonka avulla opiskelijat voisivat opiskella Euroopan eri yliopistoissa. Näin ollen on aiheellista ottaa huomioon tämä korkea-asteen koulutuksen uusi ulottuvuus tarkistettaessa nykyisiä EU-ohjelmia, kuten Sokratesta, jotta edistetään eurooppalaisten opiskelijoiden pääsyä Erasmus World -ohjelmaan.

Perustelu

Erasmus World -ohjelma on sitä tehokkaampi, mitä voimakkaammin se nivotaan nykyisiin yhteisön ohjelmiin, huolimatta ohjelmien erilaisista erityistavoitteista.

Suositus 2

Johdanto-osan perustelukappale 13

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
Komission ja jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä säännöllisesti seurattava ja arvioitava tämän ohjelman toteuttamista, jotta sitä voidaan tarvittaessa mukauttaa, erityisesti toimenpiteiden toteutuksen tärkeysjärjestystä muuttamalla. Ohjelman arviointiin tulisi liittyä riippumattomien, puolueettomien elinten johtama ulkopuolinen arvio.	Komission, ja jäsenvaltioiden <u>sekä alue- ja paikallisyhteisöjen</u> olisi yhteistyössä säännöllisesti seurattava ja arvioitava tämän ohjelman toteuttamista, jotta sitä voidaan tarvittaessa mukauttaa, erityisesti toimenpiteiden toteutuksen tärkeysjärjestystä muuttamalla. Ohjelman arviointiin tulisi liittyä riippumattomien, puolueettomien elinten johtama ulkopuolinen arvio.

Perustelu

Vain alue- ja paikallisyhteisöt ovat alueellisten yliopistojen ansiosta etuoikeutetussa asemassa ja voivat siten todentaa ohjelman toteutuksen tehokkuuden ja ohjelmaan osallistujien määrän sekä ilmoittamaan unionin ulkopuolisista maista tulevien opiskelijoiden mahdollisista käytännön vaikeuksista.

Suositus 3

1 artiklan 2 a kohta (uusi)

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
	Ohjelmassa otetaan huomioon Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltuudet koulutusosalalla ja etenkin kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden säilyttämiseen tähtäävissä toimissa noudattaen samalla toimivallan jakoa ja kunkin maan hallinnollisia järjestelyjä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

Perustelu

Yhteisön muiden ohjelmien tapaan on säilytettävä sekä jäsenvaltioiden toimivaltuudet koulutusosalalla että kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus, joka on Euroopan kulttuurin todellinen rikkaus.

Suositus 4

4 artiklan 2 kohdan a alakohta

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
a) kokemusten ja hyvien toimintamuotojen vaihtoa helpottavien yhteisten koulutusohjelmien ja yhteistyöverkkojen kehittämistuki;	a) kokemusten ja hyvien toimintamuotojen vaihtoa helpottavien yhteisten koulutusohjelmien ja yhteistyöverkkojen sekä <u>alue- ja paikallisyhteisöjen jo osittain toteuttamien, ylikansallisille kumppanuuksille perustuvien kokeiluhankkeiden</u> kehittämistuki;

Perustelu

On tärkeää hyödyntää tehokkaasti jo olemassa olevia verkkoja. Jäsenvaltioissa sijaitsevat teollisuuslaitokset ovat esimerkiksi jo käynnistäneet jäsenvaltioiden ja unionin ulkopuolisten maiden kahdenvälisen sopimusten perusteella tehokasta vaihtotoimintaa yliopisto-opintojen jälkeisen ammatillisen koulutuksen optimoimiseksi. Kyseiset verkot ovat etusijaisia kanavia, joiden avulla yhteisön Erasmus World -ohjelma voidaan käynnistää mahdollisimman nopeasti.

Suositus 5

6 artiklan 2 a kohta (uusi)

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
	Komissio valvoo yhdessä jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisyhteisöjen kanssa sitä, että ohjelmaan sisältyvistä toimista tiedotetaan asianmukaisesti.

Perustelu

Erasmus World -ohjelman menestys riippuu sitä koskevan tiedotuksen tehokkuudesta, jotta tavoitettaisiin mahdollisimman monet ohjelmasta kiinnostuneet. Tässä yhteydessä on hyödynnettävä ennen kaikkea alueellisia yliopistoja sekä alue- ja paikallisyhteisöjä.

Suositus 6

8 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
1. Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.	1. Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisyhteisöjen edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

Perustelu

Euroopan korkea-asteen koulutuksen laatua voidaan parantaa vain nivomalla alueelliset yliopistot sekä alue- ja paikallisyhteisöt välittömästi toimiin ohjelman aloitusvaiheesta alkaen.

Suositus 7

10 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
1. Ohjelman täytäntöönpanoon osoitetut rahoituspuitteet 1 artiklassa tarkoitettuna ajanjaksona ovat 200 miljoonaa euroa.	1. Ohjelman täytäntöönpanoon osoitetut rahoituspuitteet 1 artiklassa tarkoitettuna ajanjaksona ovat 200 300 miljoonaa euroa.

Perustelu

Kulttuurien välisen vaihtotoiminnan lisäämiseksi on taattava myös hyvin kaukaisista unionin ulkopuolisista maista tulevien opiskelijoiden osallistuminen, eli 200 miljoonan euron rahoitus on riittämätön.

Suositus 8

13 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
1. Komissio seuraa säännöllisesti tämän ohjelman toteutumista yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Ohjelman täytäntöönpanossa on käytettävä seuranta- ja arviointiprosessin tuloksia.	1. Komissio seuraa säännöllisesti tämän ohjelman toteutumista yhteistyössä jäsenvaltioiden <u>sekä alue- ja paikallisyhteisöjen</u> kanssa. Ohjelman täytäntöönpanossa on käytettävä seuranta- ja arviointiprosessin tuloksia.

Perustelu

Ks. suositus 2.

Suositus 9

Liite, toimi 1, kohta 1

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
Yhteisö kartoittaa Euroopan unionin jatkotutkintoon tähtäävät kurssit ja myöntää niille "Euroopan unionin master-kurssi" -laatumaininnan 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn tiukan valintaprosessin pohjalta ja 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti.	Yhteisö myöntää jäsenvaltioiden <u>toimivaltaisten tahojen suorittaman tiukan valintaprosessin pohjalta eurooppalaisille jatkotutkintoon tähtääville kursseille nimikkeen "Erasmus World Master -kurssi"</u> .

Perustelu

"Euroopan unionin master-kurssi" -laatumaininta on myönnettävä yhteistyössä yliopistojen sekä alue- ja paikallisyhteisöjen kanssa. Yliopistot voivat taata ehdotettujen kurssien laadun arvioinnin, ja alue- ja paikallisyhteisöt voivat tehdä parhaansa opiskelijoiden vastaanottamisessa ja arvioida sen tehokkuutta.

Suositus 10

Liite, toimi 1, kohta 2, alakohta a

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
a) että mukana on ehdottomasti vähintään kolme korkeakoulua kolmesta eri jäsenvaltiosta;	a) että mukana on ehdottomasti vähintään kolme korkeakoulua kolmesta kahdesta eri jäsenvaltiosta;

Perustelu

Erasmus World -ohjelman tarkoitus on parantaa korkea-asteen koulutuksen laatua ja edistää kulttuurien välistä yhteisymmärrystä. Jotta unionin ulkopuolisista maista kotoisin oleville opiskelijoille tarjottaisiin mahdollisuus tutustua vastaanottavan maan kulttuuriin, lienee asianmukaista rajoittaa kulloinkin osallistuvien jäsenvaltioiden määrä kahteen ja pidentää oleskelua kussakin jäsenmaassa yhdeksästä kuukaudesta vuoteen.

Suositus 11

Liite, toimi 1, kohta 2, alakohta b

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
b) että opinto-ohjelmaan sisältyy opiskelujakso vähintään kahdessa edellä a kohdassa tarkoitetuista kolmesta korkeakoulusta;	b) että opinto-ohjelmaan sisältyy opiskelujakso vähintään kahdessa edellä a kohdassa tarkoitetuista kolmesta korkeakoulusta ja vähintään kahden jäsenvaltioissa <u>käytettävän kielen opiskelu ottaen huomioon vähemmistökielet;</u>

Perustelu

Kussakin maassa käytettävän kielen ja etenkin vähemmistökielten tuntemus on perusuonteinen väline tutustuttaessa maan kulttuuriin. Etenkin vähemmistökielet ovat kulttuurin rikkauden ja monimuotoisuuden perustekijä.

Suositus 12

Liite, toimi 1, kohta 2, alakohta h

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
h) että kolmansien maiden opiskelijoiden vastaanottoa ja majoitusta varten toteutetaan asianmukaiset järjestelyt (tiedottaminen, asunto jne.);	h) että kolmansien maiden opiskelijoiden vastaanottoa ja majoitusta varten toteutetaan asianmukaiset ja <u>laadukkaat järjestelyt (tiedottaminen, asunto jne.) yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa;</u>

Perustelu

Myös tässä yhteydessä on korostettava hyväksytyjen järjestelmien laatua ja etenkin alue- ja paikallisyhteisöjen perusuonteista roolia taattaessa opiskelijoiden asianmukainen vastaanotto. On kehitettävä käyttökelpoisia välineitä alue- ja paikallisyhteisöjen kuulemiseksi, jotta käytännön ongelmat, kuten opiskelijoiden majoitus, voidaan ratkaista yksinkertaisesti ja tehokkaasti Euroopan unionin master-kurssi -ohjelmaan pääsyn helpottamiseksi.

Suositus 13

Liite, toimi 1, kohta 2, alakohta i

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
i) että opiskelijoille järjestetään tarvittaessa opetusta ja apua käytettävässä kielessä.	i) että opiskelijoille järjestetään tarvittaessa opetusta ja apua käytettävässä kielessä kohdan b tavoitteen saavuttamiseksi tai vähintään kahden jäsenvaltioissa käytettävän kielen tuntemiseksi ottaen huomioon vähemmistökielet.

Perustelu

Ks. suositus 11.

Suositus 14

Liite, toimi 3, kohta 3 a (uusi)

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
	3a) Korkea-asteen koulutuksen parantamiseksi yhteisön on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä alue- ja paikallisyhteisöjen ja unionin ulkopuolisten maiden välisiä jo olemassa olevia verkkoja ja kumppanuuksia.

Perustelu

Ks. suositus 4.

Suositus 15

Liite, toimi 4, kohta 4.1, alakohta 2, ensimmäinen luettelukohta

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
– yhteisten tiedotteiden kehittäminen kirjallisessa tai kuvallisessa muodossa ja niiden levityksen järjestäminen tavoitteena tietoisuuden parantaminen Euroopassa opiskelun merkityksestä;	– yhteisten tiedotteiden kehittäminen kirjallisessa tai kuvallisessa muodossa ja niiden levityksen järjestäminen tavoitteena tietoisuuden parantaminen Euroopassa opiskelun merkityksestä sekä Internet-sivuston toteuttaminen EU:n master-kurssille ja muille eurooppalaisille kursseille pääsyn helpottamiseksi;

Perustelu

Internet on varmasti tehokkain tiedottamisen väline kaikkien Erasmus World -ohjelman mahdollisten osanottajien tavoittamiseksi. Kun tiedottaminen hoidetaan pääasiassa Internet-sivuston avulla, voidaan varoja suunnata entistä enemmän opiskelijoiden liikkuvuuden rahoittamiseen.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellinen yhteenkuuluvuus”

(2003/C 244/05)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon työvaliokuntansa 14. toukokuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen laatia lausunto aiheesta ”Alueellinen yhteenkuuluvuus” ja antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon 14. tammikuuta 1999 aiheesta ”Euroopan aluekehityssuunnitelma” antamansa lausunnon, jonka esittelijä oli Claude du Granrut ja apulaisesittelijä Anders Knape (CdR 266/98 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon aiheesta ”Euroopan aluepolitiikan rakenne ja tavoitteet laajentumisen ja maailmanlaajutumisen yhteydessä: keskustelun avaus” antamansa lausunnon, jonka esittelijä oli Karl-Heinz Klär (D, PSE) (CdR 157/2000 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon 14. marraskuuta 2001 aiheesta ”Toinen taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä kertomus” antamansa lausunnon, jonka esittelijöinä olivat Eduardo Zaplana Hernández-Soro (E, PPE) sekä Jan Tindemans (NL, PSE) (CdR 74/2001 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon 10. lokakuuta 2002 aiheesta ”Taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä ensimmäinen väliraportti – Yhteenveto ja seuraavat vaiheet” (KOM(2002) 46 lopullinen) antamansa lausunnon, jonka esittelijä oli Vito D'Ambrosio (I, PSE) (CdR 101/2002 fin),

ottaa huomioon alueellista yhteenkuuluvuutta Euroopassa käsitelleen tutkimuksensa, jonka esitteli Groupe d'Etudes politiques européennes (CdR 195/2002 fin),

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan 19. helmikuuta 2003 hyväksymän lausunntoluonnoksen CdR 388/2002 rev, jonka esittelijä oli Murcian aluevaltuuston puheenjohtaja Ramón Luis Valcárcel Siso (E, PPE),

sekä katsoo, että koheesio on yksi Euroopan unionin keskeisimmistä tavoitteista,

katsoo, että koheesion alueellinen ulottuvuus on yksi Euroopan komission tammikuussa 2001 julkaiseman toista taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevän kertomuksen painopistealoista,

katsoo, että alue- ja koheesiopolitiikka kuuluvat Euroopan unionin tärkeimpiin yhteisöpolitiikan aloihin,

⁽¹⁾ EYVL C 93, 6.4.1999, s. 36.

⁽²⁾ EYVL C 148, 18.5.2001, s. 25.

⁽³⁾ EYVL C 107, 3.5.2002, s. 27.

katsoo, että alueellisen yhteenkuuluvuuden tarkastelu on tärkeää, koska aihe on vuoden 2006 jälkeistä alue- ja koheesiopolitiikan tulevaisuutta koskevan keskustelun keskipisteessä,

katsoo, että on välttämätöntä edistyä aiheen käsittelyssä,

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

Alueellinen yhteenkuuluvuus: yhteenkuuluvuuden keskeinen ulottuvuus

1.1. myöntää yhteenkuuluvuuden alueellisen ulottuvuuden määrittelyyn liittyvät tietyt vaikeudet, mutta haluaa kuitenkin osoittaa Euroopan aluekehityssuunnitelman (European Spatial Development Perspective, ESDP) hyväksymisen jälkeisessä tiedellisessä työssä aikaansaadun edistymisen.

1.2. katsoo kuitenkin, että yhteenkuuluvuuden tarkastelu ei voi rajoittua ainoastaan taloudelliseen ja sosiaaliseen ulottuvuuteen, joita mitataan EU:n jäsenvaltioita koskevien tilastollisten tunnuslukujen avulla. Komitea katsoo myös, että yhteenkuuluvuutta koskevan todellisuuden entistä parempi ymmärtäminen edellyttää valtiotasoa alempien aluekokonaisuuksien huomioon ottamista.

1.3. on vakuuttunut siitä, että tällaisessa tilanteessa yhteenkuuluvuutta tulee tarkastella alueellisella tasolla jäsenvaltioiden välillä ja niissä itsessään esiintyvien kehityserojen esiin tuomiseksi ja ottaen huomioon, että vallitsevana on edelleen keskus- ja reuna-alueiden välisistä suhteista muodostuva kehitysmalli.

1.4. katsoo niin ollen, että alueellisen yhteenkuuluvuuden päämääräksi tulee ymmärtää Euroopan unionin alueiden välisen kehityserojen vähentäminen yhteisön alueellisen uudelleenjärjestelyn avulla, joka mahdollistaa monikeskuksisen, yhdenmukaisen, tasapainoisen ja kestäväen kehityksen. Alueen sisällä alueellinen yhteenkuuluvuus on mielletävä tavoitteeksi supistaa unionin alueiden sisäisiä kehityseroja ja fyysisistä tai taloudellista hajanaisuutta maankäytön ja muiden alueisiin vaikuttavien julkisten toimintaperiaatteiden avulla. Etenkin Euroopan alue- ja paikallisviranomaisten on edistettävä kyseisiä politiikkoja ja pyrittävä laatimaan niiden avulla Euroopan unionille monikeskuksinen ja tasapainoinen aluekehitysmalli. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pysyvästä maantieteellisestä haitasta kärsiviin alueisiin (saariin, vuoristoalueisiin ja harvaan asuttuihin alueisiin), ulkoalueisiin sekä tiettyihin erityisiä piirteitä omaaviin alueisiin (maaseutuvoittoiset alueet, kaukana kaupungeista sijaitsevat alueet ja valtakunnan rajat ylittävät alueet).

1.5. katsoo, että ainoastaan monikeskuksisen kehitysmallin soveltaminen yhteisön alueella voi tarjota Euroopan unionin kaikille alueille tasapuoliset kehitysolosuhteet.

1.6. muistuttaa, että vaikka alueellista yhteenkuuluvuutta ei mainita Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2, 3 ja 158 artiklassa, se mainitaan kuitenkin selvästi sopimuksen 16 artiklassa.

Alueellinen yhteenkuuluvuus: esimerkkejä merkittävistä nykyisistä ja tulevista alueiden välisistä kehityseroista yhteisön alueella

Alueiden komitea

1.7. toteaa, että henkeä kohden laskettu BKT ja työttömyysaste ovat kaksi indikaattoria, joiden perusteella kehityserot Euroopan unionissa ovat erityisen huomattavia.

1.8. panee kuitenkin merkille, että erot ovat alueellisella tasolla valtiotasoa suuremmat. Vuonna 1999 henkeä kohden laskettua BKT:tta kuvaavan indikaattorin vaihteluväli oli NUTS 2 -tason alueiden välillä 1–4,7, kun vastaava vaihteluväli valtioiden välillä oli 1–2,7. Myös työttömyysaste tuo selvästi esille alueiden väliset suuret eroavuudet, sillä vuonna 2000 työttömyysaste vaihteli asteikolla 1–16,2 NUTS 2 -tason alueiden välillä, kun vastaava vaihteluväli valtioiden välillä oli 1–5,1.

1.9. pahoittelee, että kun otetaan huomioon edellä mainitut kaksi indikaattoria ja niiden kehityskulku viime vuosina, NUTS 2- ja 3 -alueiden väliset erot ovat huomattavia siitä huolimatta, että erot valtioiden välillä ovat pienentyneet.

1.10. on huolestunut siitä, että alueiden väliset erot ovat edellä mainituilla indikaattoreilla mitattuina kasvaneet tietyissä jäsenvaltioissa.

1.11. korostaa, että myös muut tilastolliset tunnusluvut – kuten väestönkehitystä, kulkuyhteyksiä, tutkimus- ja innovaatiopotentiaalia tai koulutusta kuvaavat indikaattorit – osoittavat Euroopan unionin alueiden ja jäsenvaltioiden välillä vallitsevat erot.

1.12. toteaa, että Euroopan unionin tulevan laajentumisen seurauksena yhteisön eri alueiden väliset kehityserot tulevat kasvamaan. Laajentuminen merkitsee sitä, että sekä kansalliset että alueelliset ja paikalliset BKT:tta ja työttömyysastetta koskevat erot tulevat kasvamaan huomattavasti asettaen alueellisen yhteenkuuluvuuden todellisen haasteen eteen, olipa kyseessä mikä alueellinen taso tahansa.

1.13. on vakuuttunut siitä, että vallitsevassa tilanteessa ainoastaan Euroopan unionin osoittama todellinen poliittinen tahto pyrkiä alueellista yhteenkuuluvuutta koskevaan tavoitteeseen voi vähentää nykyistä alueiden välistä epätasapainoa EU:n keskusalueiden suurten taajamien ja yhteisön reuna-alueiden välillä. Laajentuminen tulee vain kärjistämään tätä epätasapainoa.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueellinen yhteenkuuluvuus: suosituksia alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi

Alueiden komitea

2.1. esittää, että alueellisesta yhteenkuuluvuudesta tehdään taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kanssa yhdenvertainen poliittinen tavoite.

2.2. vaatii täten Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2, 3 ja 158 artiklan muuttamista siten, että alueellinen yhteenkuuluvuus liitetään osaksi niitä keskeisiä poliittisia tavoitteita, joihin tulee pyrkiä yhteisön tasolla. Käsitteen mukaan liittäminen tulisi vahvistaa tulevassa perustuslain luonteisessa sopimuksessa, jotta Euroopan unioni saa käyttöönsä toiminnan vaatimat välineet.

2.3. on vakuuttunut, että entistä tiiviimpi alueellinen yhteenkuuluvuus Euroopan unionin alueiden välisten erojen vähentämiseksi merkitsee yhteisön alueellista uudelleenjärjestelyä, joka mahdollistaa monikeskuksisen alueen kehittymisen.

2.4. on tietoinen siitä, että monikeskuksinen kehitys edellyttää seuraavia seikkoja:

- sellaisen alueellisen viitekehityksen omaksumista, joka edistää eri toimielintasojen alueita koskevien toimenpiteiden koordinoitua
- niiden alakohtaisten yhteisöpolitiikkojen yhdenmukaisuuden parantamista, jotka ovat alueellisilta vaikutuksiltaan merkittäviä ja jotka pyrkivät edistämään yhteenkuuluvuutta; tämä on erityisen tärkeää YMP:ssä, jonka lopullinen muotoilu vaikuttaa ensisijaisesti ainakin herkimpien maaseutualueiden dynaamiseen kehittymiseen tai niiden autioitumiseen ja rikkoo näin kyseisten alueiden maaseudun ja kaupunkien välisen alueellisen tasapainon

– sellaisen yhteisön aluepolitiikan harjoittamista, joka ei rajoitu tavoite 1 -alueihin vaan kattaa myös muut alueet kokonaisuudessaan uuden tavoite 2:n avulla.

2.5. suosittelee yhteisön aluepolitiikan muuttamista siten, että siihen sisällytetään alueellista ulottuvuutta koskeva tavoite yhteisön alueen monikeskuksisen kehityksen edistämiseksi. Tämä voidaan saavuttaa vahvistamalla kasvua ja kehitystä edistävien pienten ja keskisuurten kaupunkien verkostoa reuna-alueilla unohtamatta, että kaupunki- ja maaseutualueiden suhteet on säilytettävä tasapainoisina ja yhteisvaikutteisina. Kaupunkien yhteistyöverkosto parantaisi koko alueen kilpailukykyä.

2.6. katsoo, että yhteisön aluepolitiikkaa on muutettava siten, että samanaikaisesti lisätään aluepolitiikan sekä työllisyys- ja sosiaaliasioita (ESR), maaseudun kehittämistä (EMOTR) ja kalastusta (KOR) koskevien politiikkojen integrointia.

2.7. ehdottaa, että yhteisön alakohtaisiin politiikkoihin liitetään alueellinen ulottuvuus, jotta ne voivat edistää koheesiota-voitetta. Tämä ehdotus koskee erityisesti alueellisilta vaikutuksiltaan merkittäviä alakohtaisia politiikkoja, kuten liikenne-, tutkimus-, innovaatio-, maatalous- ja ympäristöpolitiikkaa.

2.8. katsoo, että aluepolitiikan ja yhteisön alakohtaisten politiikkojen välistä koordinaatiota on kehitettävä. Myös kilpailupolitiikan ja aluepolitiikan välinen yhdenmukaisuus on välttämätöntä.

2.9. tukee käsitystä, että alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi on luotava institutionaaliset puitteet, jotka soveltuvat aikaisempaa paremmin hyvään aluehallintoon.

2.10. katsoo, että yhteisötoimien kannustavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi on välttämätöntä kehittää julkisten toimien koordinoitua yhteisön, jäsenvaltioiden ja paikallis- tai aluetason välillä soveltamalla esimerkiksi kolmikantasopimuksia kunkin jäsenvaltion valtiosääntöoikeudellista järjestystä kunnioittaen.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

**Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet –
Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella”**

(2003/C 244/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. maaliskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen laatia lausunto aiheesta ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella” ja antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Maailman kauppajärjestön vuosituhannen vaihteen kierrosta koskeva Euroopan unionin lähestymistapa” (KOM(1999) 331 lopullinen),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Agenda 2000 – Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen” (CdR 273/98 fin) (1),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella” (CdR 527/1999 fin) (2),

ottaa huomioon marraskuun 14. päivänä 2001 hyväksytyn niin sanotun Dohan kehitysohjelman uutta maailmanlaajuisista kauppaneuvottelukierrosta varten,

ottaa huomioon Yhdysvaltojen äskettäin hyväksymän Farm-Bill -maatalouslain,

ottaa huomioon neuvoston 26. lokakuuta 1999 tekemät päätelmät, jotka koskevat EU:n kantaa Seattlessa 30. marraskuuta – 3. joulukuuta 1999 pidetyssä WTO-konferenssissa käsiteltäviin asioihin,

ottaa huomioon Seattlessa 30. marraskuuta – 3. joulukuuta 1999 pidetyn ministerikokouksen tulokset,

ottaa huomioon komission ehdotukset 22. tammikuuta 2003 annetun väliarvioinnin yhteydessä,

ottaa huomioon komission 16. joulukuuta 2002 tekemän ehdotuksen maataloustuotteiden kaupan vapauttamiseksi,

ottaa huomioon WTO:n maatalousriitojen sovittelukomitean puheenjohtajan Stuart Harbinsonin 13. helmikuuta 2003 esittämän kompromissiehdotuksen, jonka komissio päättäväisesti torjui,

ottaa huomioon Marrakechin päätösasiakirjassa annetut säännökset 8. GATT-neuvottelukierroksen päätteeksi ja niistä johtuvan uudistusprosessin jatkamisen vuodesta 1999 (Millennium-kierros),

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston yksimielisesti Berliinissä 25. maaliskuuta 1999 tekemät, Agenda 2000:ta koskevat päätökset,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan 20. helmikuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 181/2002 rev.) (esittelijä Reinhold Bocklet, Baijerin osavaltion Eurooppa- ja liittovaltioasiain ministeri, D, PPE),

hyväksyi 9. ja 10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 9. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

(1) EYVL C 93, 6.4.1999, s. 1.

(2) EYVL C 317, 6.11.2000, s. 12.

1. Johdanto

1.1. Maailman kauppajärjestön (WTO) neuvotteluista ja maailmanlaajuistumisesta on Seattlen kokouksen epäonnistumisen jälkeen tullut poliittisten keskustelujen tärkeimpiä aiheita kaikilla Euroopan unionin alueilla. Maailman kauppajärjestön neuvottelujen siirryttyä uuteen vaiheeseen alueiden komitean on aiheellista tarkastella WTO-neuvottelujen merkitystä etenevän maailmanlaajuistumisen valossa ja Euroopan alueiden näkökulmasta.

1.2. Lähes kahdeksan vuotta kestäneiden GATT:n Uruguayn kierroksen monenvälisen kauppaneuvottelujen tuloksena syntynyt 117 valtion sopimus allekirjoitettiin Marrakechissa vuonna 1994. Uruguayn kierroksen osanottajat sopivat muun muassa uuden ja entistä voimakkaamman kansainvälisen organisaation perustamisesta maailmankaupan valvomiseksi. Maailman kauppajärjestö WTO korvasi tammikuun 1. päivänä 1995 GATT:n monenvälisen kauppasuhteiden neuvottelu- paikkana.

1.3. Maailman kauppajärjestössä on nykyisin 146 jäsenmaata. Yhdessä ne edustavat yli 90:tä prosenttia kansainvälisistä tavaravirroista. Maailman kauppajärjestön jäseneksi pyrkiviä maita on edelleen. WTO:n tavoitteena on yhteisen kehityksen luominen kauppasuhteita varten.

1.4. Uruguayn kierros oli ensimmäinen GATT:n neuvottelukierros, jolla pyrittiin kokonaisvaltaiseen sopimukseen maatalouskaupasta. Tuloksena syntyivät sopimus maataloudesta sekä sopimus terveys- ja kasvisuojelutoimista. Maataloussopimus oli merkittävä saavutus, ja se jakautuu kolmeen pääaihealueeseen: markkinoille pääsy, sisäinen tuki ja vientikilpailu.

1.5. Markkinoille pääsyn suhteen jäsenmaat sopivat kaikkien ei-tullimuotoisten tuonninesteiden (esim. muuttuvat tuontimaksut) muuntamisesta enimmäistulleiksi, joita alennetaan kuusivuotisen toimeenpanokauden (1995–2000) aikana. Lisäksi sovittiin markkinoille pääsyn vähimmäistasosta (joko minimum access tai current access), joka toimeenpantiin perustamalla alemman tullin omaavia tullikiintiöitä. Vientitukia rajoitettiin sekä tuista koituvien budjettimenojen että tuen avulla vietyjen määrien osalta.

1.6. Kotimainen tuki on jaettu kolmeen ryhmään:

- amber box -tuki (vaikuttaa suoraan tuotantomäärään, esim. hintatuki ylittää hallinnollisen hinnan, tullit)
- alennettava 20 prosenttia kuudessa vuodessa
- blue box -tuki (vaikuttaa vielä heikosti tuotantomäärään, esim. hintatuki EU:n maatalousuudistuksen Agenda 2000:n puitteissa)

– ei tarvitse alentaa

– green box -tuki (ei vaikuta suoraan tai vaikuttaa vain hyvin vähän tuotantoon ja kauppaan, esim. maatalouden rakenteiden mukauttamistoimet, ympäristövaatimusten johdosta tai heikosti kehittyneille alueille maksettavat korvaukset)

– ei tarvitse alentaa.

1.7. Epäonnistuneiden WTO-neuvottelujen jälkeen vuonna 1999 järjestön 142 jäsenmaata sopivat marraskuussa 2001 niin sanotusta Dohan kehitysohjelmasta uutta maailmanlaajuista kauppaneuvottelukierrosta varten. Maataloutta koskevien neuvottelujen tavoitteena on edistää oikeudenmukaista ja markkinasuuntautunutta kauppasäännöstöä. Samalla on kuitenkin tunnustettava maataloutta koskeva voimassa oleva Maailman kauppajärjestön sopimus. Dohassa sovitun aikataulun mukaan neuvottelumuodollisuuksista päätetään 31. maaliskuuta 2003 mennessä ja koko neuvottelukierros päättyy vuonna 2005.

1.8. Kauppaa koskevien ongelmien lisäksi on viime vuosina noussut esille muita asioita:

– Elintarvikkeiden turvallisuus- ja laatuongelmat ovat tulleet entistä tärkeämmiksi tuoreimpien elintarvikeskandaalien vuoksi.

– Maatalouden monitahoiset vaikutukset ympäristöön ovat Euroopassa entistä tiedostetumpia.

– Lisäksi on uusia ongelmia, kuten eläinten hyvinvointi tai geneettisesti muunneltujen organismien käyttö.

2. Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Maailman kauppajärjestön vuosituhannen vaihteen kierrosta koskeva Euroopan unionin lähestymistapa

2.1. Euroopan komissio esitti Dohassa Maailman kauppajärjestön vuosituhannen vaihteen kierrosta koskevan asiakirjan.

2.2. Maatalouden osalta EU:n neuvotteluasema sisältää seuraavat vaatimukset:

– On varmistettava EU:n osuus maailmanmarkkinoilla ja tehtävä parannuksia unionin ulkopuolisten maiden markkinoille pääsyn osalta.

– Uruguayn kierroksen maataloussopimuksen voimassa olevat määräykset, joihin EU:n maatalouspolitiikan avaintekijät perustuvat, tulee säilyttää, esimerkiksi blue box- ja green box -tuet.

- Maataloudessa on tarpeen varmistaa tiettyjen maaseutu- ja ympäristöpoliittisten toimien yhteensopivuus tunnustamalla maatalouden "monivaikutteinen" tehtävä.
- On suojeltava maantieteelliset alkuperämerkinnät sekä estettävä elintarvikkeiden ja juomien merkintöjen väärinkäyttö.
- On taattava entistä parempi kuluttajansuoja.

2.3. Euroopan komissio antoi 16. joulukuuta 2002 ehdotuksen Maailman kauppajärjestössä käytäviä maatalousneuvotteluja varten, ja 27. tammikuuta 2003 kokoontunut ministerineuvosto hyväksyi sen vain pienin muutoksin.

2.4. Ehdotuksessa keskitytään seuraaviin tavoitteisiin ja avainkohtiin:

- Todellinen ja jatkuva vapauttaminen rehdiltä ja tasapainoiselta pohjalta: Tavoite on määrä saavuttaa alentamalla kauppaa vääristäviä maataloustukia 55 prosenttia sekä vähentämällä vientituista johtuvia budjettimenoja keskimäärin 45 prosenttia. Maatalousmarkkinoiden avausta edistetään alentamalla maataloustulleja keskimäärin 36 prosenttia. Tariffien minimivähennyksen on tässä yhteydessä oltava vähintään 15 prosenttia.
- Entistä rehdimpi, oikeudenmukaisempi ja tehokkaampi uudistusprosessi rasiusten jakamiseksi: Vientiluottoja tulee säädellä, etenkin elintarvikeavun väärinkäyttö ylijäämien viemiseksi sekä valtion kaupalliset yritykset on sisällytettävä selkeästi prosessiin, de minimis -sääntöjä ei tule ylläpitää.
- Kehitysmaiden erityisvaatimusten huomioon ottaminen: Kehitysmaiden pääsyä markkinoille on helpotettava ja ruokaturvaa parannettava. Kaikkien teollisuusmaiden on noudatettava EU:n EBA-aloitetta (Everything but Arms) ja sallittava kaikkien maataloustuotteiden tuonti maailman köyhimmistä maista tullivapaasti. Teollisuusmaiden on myös varmistettava, että vähintään 50 prosenttia kaikkien kehitysmaiden maataloustuotteista tuodaan tulleitta. Supistusten ulkopuolelle on jätettävä kehitysmaiden kohdistetut sisäiset tukitoimet ruokaturvan varmistamiseksi. Kehitysmaiden on Dohan päätöksiä toimeen pantaessa voitava alentaa tukia muita maita vähemmän, ja niille on myönnettävä pidempi toimeenpanon määräaika.
- EU:n maatalousmallin tunnustaminen: Tukien vähentämisvelvoitteen ulkopuolelle on suljettava sisäiset tukitoimet, jotka liittyvät esimerkiksi biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseen, maaseutualueiden kehittämiseen, eläinten suojeluun ja kuluttajien vaatimuksiin, sillä ne vastaavat EU:ssa ilmeneviin yhteiskunnallisiin vaatimuksiin ja kuluttajien odotuksiin.

2.5. WTO:n maatalousriitojen sovittelukomitean puheenjohtaja Stuart Harbinson esitti 12. helmikuuta 2002 ensimmäisen ehdotuksensa ja 18. maaliskuuta 2003 tarkistetun kompromissiehdotuksensa maataloutta koskevia WTO-neuvotteluja varten. Sekä komission jäsenet Franz Fischler ja Pascal Lamy että maaliskuussa 2003 maatalousneuvostossa kokoontuneet Euroopan unionin maatalousministerit torjuivat päättäväisesti Harbinsonin ehdotuksen. Myös enemmistö WTO:n jäsenistä on torjunut Harbinsonin kompromissiehdotuksen.

Ehdotus sisältää seuraavat pääajatuksat:

- Markkinoille pääsyä helpotetaan kaikissa jäsenvaltioissa alentamalla kaikkien kolmen tullimaksuluokan tariffeja 40–60 %.
- Blue box -tukia alennetaan 50 %.
- Amber box -tukia alennetaan 60 %.
- Vientitukea alennetaan 50 %.
- De-Minimis -sääntöjä alennetaan teollisuusmaissa 5 %:sta 2,5 %:iin.

AK esittää näiden ehdotusten ja WTO:n maataloussopimusta koskevan luonnoksen valossa seuraavat päätelmät.

3. AK:n päätelmät

3.1. Euroopan unionin on otettava tulevissa WTO-neuvotteluissa johtava rooli. Euroopan unionin on varmistettava aktiivisella ja tehokkaalla strategialla muiden kuin kaupallisten näkökohtien edistäminen sekä sitoutuminen kehittämiseen kuitenkin niin, että samalla säilytetään monitoimista maataloutta koskevan EU:n politiikan perustavoitteet.

3.2. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi tuettava komission mandaattia ja kunnioitettava sen johtoasemaa. Vain esiintymällä yhtenäisesti Euroopan unioni voi varmistaa kokonaisuuden parhaan mahdollisen puolustamisen.

3.3. Neuvottelujen pääkohtana on aina oltava geneettisen ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liitetyn Cartagenaan bioturvallisuuspöytäkirjan toteuttamisen pohjalta. Hyviksi todettujen bioteknisten menetelmien käyttöä maataloudessa ei kuitenkaan tule estää, sillä eurooppalaisten maanviljelijöiden on voitava hyötyä biotekniikan käytön pitkäaikaisista taloudellisista eduista. WTO-kumppanit päättävät itsenäisesti biotekniikan käytöstä.

3.4. WTO-neuvottelujen tuloksen tulee jättää varojen käytössä, keinojen valinnassa ja toimenpiteiden järjestämisessä riittävästi toimintavaraa alueellisten erojen huomioon ottamiseksi. On luotava koko maailmassa voimassa oleva kehys, jonka puitteissa voidaan ottaa huomioon kunkin alueen erityistarpeet muita syrjimättä.

3.5. Euroopan maa- ja metsätalouden on tulevaisuudessa kyettävä

- takaamaan terveellisten ja korkealaatuisten elintarvikkeiden ja non-food-tuotteiden varma ja vakaa tuotanto
- harjoittamaan vientipolitiikkaa, jolla taataan EU:n viljelijöille kilpailukykyinen asema maailmanmarkkinoilla
- turvaamaan työpaikkojen säilyminen maaseudulla ja mahdollistamaan maatalousalan sekä maatalouden liitännäissektorien työntekijöille riittävät ansiotulot.

3.6. Euroopan unionin WTO-neuvotteluja koskeva mandaatti tulee kytkeä Agenda 2000 -päätöksiin sekä maitokiintiöjärjestelmän ja sokerialan sekä muiden tärkeiden tuotannonalojen, kuten oliiviöljyn, riisin ja puuvillan, markkinajärjestelyn jatkumiseen vuoden 2008 jälkeen sekä komission ehdottamiin yhteisen maatalouspolitiikan ja maaseudun kehittämisen suuntauksiin.

3.7. Komitea yhtyy Euroopan parlamentin toivomukseen, jonka mukaan Dohan kierroksen tulisi olla todellinen kehitysvaihe köyhyyden torjunnassa. Komitea kannattaa näin ollen myös kehitysmaille suunnattuja mittavia erityismääräyksiä, joiden yhteydessä säilytetään kuitenkin EU:n politiikan päätaavoitteet monitoimisen maatalouden ja kestäväen kehityksen osalta. EU:n maatalousmarkkinoiden avaamisen jatkaminen uusilla tullihelpotuksilla 48:aa vähiten kehittyneitä maata koskevan EBA-aloitteen lisäksi ei ole mahdollista, sillä muutoin vaarannetaan tuntuvasti tärkeitä markkinajärjestelyn piiriin kuuluvia aloja, esimerkiksi nykyinen sokerialan ja riisin markkinajärjestely.

3.8. On varmistettava tukitoimien vertailtavuus. Tässä yhteydessä on tarkasteltava myös sellaisia välineitä kuin esimerkiksi maatalouden vientituotot, satokorvausvakuutukset, kuljetustukijärjestelmät ja markkinointielimet, näennäinen elintarvikeapu ja ensisijaisesti maataloustuotteiden ostoon sidottu luotonanto unionin ulkopuolisille maille; eräät kauppakumppanit, esimerkiksi Yhdysvallat ja Australia, käyttävät niitä yhä laajemmin tukitoimenpiteinä eivätkä ne toistaiseksi kuulu WTO:n sääntöjen piiriin.

3.9. Göteborgin Eurooppa-neuvostossa vuonna 2001 hyväksytyt, EU:n kestäväen kehityksen strategian mukaisista tavoitteista on tultava myös maailmanlaajuisen maatalouskaupan sääntelyn perusta. Ekologisten standardien noudattaminen ja työläinsäädäntöä koskevien vähimmäisnormien käyttöönotto on maailman koko väestön edun mukaista.

3.10. Tämän vuoksi Euroopan unionin tulisi pyrkiä sisällyttämään nopeasti ja sitovasti kuluttaja-, ympäristö-, sosiaali-, terveys- sekä kasvin- ja eläintensuojelustandardit kansainvälisiin sopimuksiin ja siten vastaamaan eurooppalaisten kuluttajien vaatimuksiin. Nämä sopimukset tulee kytkeä riittävän tiiviisti WTO-sopimukseen niiden noudattamisen varmistamiseksi. Komitea on tyytyväinen siihen, että eläintensuojeluvatimukset sisällytetään sopimuksiin sitovasti.

3.11. EU:ssa voimassa olevat elintarvikkeiden turvallisuutta ja edellä mainittuja standardeja koskevat normit ja valvontamääräykset tulee tunnustaa ja taata kansainvälisellä tasolla. Tuontituotteiden tulee täyttää eurooppalaiset tai vastaavat standardit ja niitä tulee valvoa. Jos tieteelliset mielipiteet eri maissa poikkeavat toisistaan, maiden tulisi antaa soveltaa varovaisuusperiaatetta tuotteiden maahantuonnissa.

3.12. Euroopan muita tiukemmista ja WTO:n säännöstöön kuulumattomista tuotantostandardeista aiheutuvien korkeampien tuotantokustannusten kompensoiminen täysimittaisesti tulee sallia WTO-säännösten puitteissa eikä niitä tule ottaa huomioon PSE-lukua (Producer Subsidy Equivalent) määriteltäessä.

3.13. Uruguayn kierroksella sovittiin, etteivät muut WTO-kumppanit voi saattaa tehtyjä sopimuksia riidanalaisiksi ennen vuotta 2003 (ns. rauhanlauseke). Rauhanlausekkeen piakkoin päättyvää voimassaoloaikaa on pidennettävä, jotta WTO-kumppanit eivät voi yksipuolisella toiminnallaan häiritä alkavia neuvotteluita, ja Millennium-kierroksella on neuvoteltava uusi rauhanlauseke.

3.14. Yksipuolinen luopuminen nykyisten WTO:n sääntöjen vielä mahdollistamista markkina- ja hintapoliittisista toimenpiteistä ja siihen väistämättä liittyvä ulkoisten suojatoimien heikkeneminen merkitsevät myönnetyksiä muille WTO-kumppaneille, ilman että niitä vastaan vaaditaan sopivia ja konkreettisia vastamyönnetyksiä, kuten yhteisön suosituimmuusperiaatteen sekä Euroopan maatalouden monivaikutteisen tehtävän aiheuttaman erityisluonteen tunnustamista ja säilyttämistä.

Alueiden komitea muistuttaa, että EU:n nykyisten markkinajärjestelyjen purkaminen edelleen voi johtaa tuotantomäärien ja hintojen suuriin vaihteluihin ja että tämä on vastoin viljelijöiden ansiotulojen turvaamisen ja vakauttamisen tavoitetta. Näin ollen komitea esittää Euroopan komissiolle, ettei se ehdottaisi markkinajärjestelyjen turhua lisäpurkua.

3.15. Alueiden komitea tukee komission pyrkimyksiä saavuttaa tasapainoinen tulos WTO-neuvotteluissa sekä ottaa riittävästi huomioon Euroopan maatalouden vaatimukset. Alueiden komitea kehottaa komissiota nostamaan neuvotteluissa etualalle seuraavat aihepiirit:

- ministerineuvoston 26. tammikuuta 2003 tekemien päätösten noudattaminen neuvoston päästyä sopimukseen yhteisön neuvotteluehdotusta koskevasta yhteisestä kannasta
- muita kuin kaupankäyntiä koskevien seikkojen huomioon ottaminen
- Cairns-ryhmän esittämän lisäliberalisoinnin torjuminen.

3.16. Alueiden komitea kehottaa komissiota tarkastelemaan kriittisesti Yhdysvaltojen kongressin antamaa ja presidentti George W. Bushin toukokuussa 2002 allekirjoittamaa uutta maatalouslakia (Farm-Bill), jossa säädetään Yhdysvaltojen maatalousmenojen lisäämisestä yli 80 miljardilla dollarilla seuraavina kymmenenä vuotena, sekä tuomaan asian esityslistalle WTO-neuvotteluissa. Yhdysvaltojen yhteisen maatalouspolitiikan viimeaikainen kehitys on valitettavaa, sillä se merkitsee etäännytmistä Dohassa määritellyistä tavoitteista.

3.17. Alueiden komitea kannattaa sitä, että komissio jatkaa tähänastisia pyrkimyksiään nivoa eurooppalainen maatalousmalli WTO-sopimukseen, sillä vain näin Euroopan maaseutuaalueet voidaan säilyttää kestävästi toimintakykyisinä.

3.18. Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että EBA-aloite mahdollistaa köyhimpien kehitysmaiden tuotteiden tullittoman tuonnin Euroopan unioniin ja pyrkii siten edistämään ehdottoman välttämätöntä taloudellista kehitystä kyseisissä

maissa. Komitea kehottaa samalla komissiota sulkemaan herkin sokerialan tulevien neuvottelujen ulkopuolelle, sillä hintojen aleneminen saattaisi EU:n sokerintuottajien lisäksi ahdinkoon myös AKT-maiden sokerintuottajat.

3.19. Ministerineuvosto antoi heinäkuussa 2002 komissiolle mandaatin neuvotella WTO-kumppanien kanssa viljan uudesta tuontijärjestelmästä. Tavoitteena on ottaa todellisia maailmanmarkkinahintoja määriteltäessä Chicagon pörssissä tapahtuvan hinnanmuodostuksen ohella huomioon myös maailman muiden alueiden hinnat, jotta estetään muiden alueiden halpatuonnin keskittyminen EU:hun. EU:n alhaisen viljanhinnan suhteen komitea kehottaa komissiota puolustamaan neuvotteluissa painokkaasti eurooppalaisten viljanviljelijöiden intressejä.

3.20. Alueiden komitea ehdottaa komissiolle läheistä yhteistyötä Eurooppaan maatalouden alueellisten erityispiirteiden asianmukaiseksi huomioon ottamiseksi WTO-neuvotteluissa.

3.21. Alueiden komitea huomauttaa, että vapauttamiseksi kutsutut myönnytykset menevät viimeisen Uruguayn neuvottelukierroksen loppusopimusta pidemmälle. WTO-neuvottelujen tuloksen ei tule olla Berliinin päätöksiä väljempi, eikä EU:n neuvotteluasemaa tule heikentää etukäteen liian suurpiirteisillä myönnytyksillä.

3.22. Alueiden komitea kehottaa komissiota huolehtimaan perinteisen ja luomutuotannon riittävästä turvaamisesta, kun maatalousalalla otetaan käyttöön geeniteknisesti muunnellut organismit (GMO).

3.23. EU:n ja unionin ulkopuolisten maiden välillä ei tulisi tehdä kahdenvälisiä kauppasopimuksia ennen kuin WTO-neuvottelujen tulokset ovat tiedossa. Ne eivät saa johtaa Euroopan maanviljelijöitä haittaaviin lisämyönnytyksiin.

Bryssel 9. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uimaveden laadusta”

(2003/C 244/07)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uimaveden laadusta (KOM(2002) 581 lopullinen – 2002/0254 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 13. marraskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää komitealta aiheesta lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 23. tammikuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle uuden uimavesipolitiikan laatimisesta (CdR 97/2001 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan helmikuun 20. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 17/2003 rev.), jonka esittelijä oli Francesc Antich i Olivier, Baleaarien aluehallituksen puheenjohtaja (E, PES),

katsoo, että sopimus Euroopan unionista tukee ympäristönsuojelukysymysten sisällyttämistä yhteisön politiikkoihin erityisesti kestävän kehityksen takaamiseksi,

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 9. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Yleistä

1.1. Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uimaveden laadusta. Uuden säädöksen soveltaminen merkitsee huomattavaa parannusta uimarantoja käyttävien Euroopan kansalaisten ja vierailijoiden terveydensuojeluun, ja myös ympäristö hyötyy siitä merkittävästi.

1.2. Komitea katsoo, että kyseisellä politiikalla voidaan tukea yhtenäistä ja kestävää talouskehitystä, josta hyötyvät etenkin ympäristöä kunnioittavat ja sen suojeluun osallistuvat kansalaiset. Matkailu- ja virkistysala, joka on olennaisen tärkeä monille Euroopan unionin jäsenvaltioille, voi vain hyötyä vesistöjämme koskevista tiukoista laatuvaatimuksista, jotka lisäävät kuluttajien ja vesistöjen käyttäjien turvallisuutta ja luottamusta.

1.3. Direktiivi auttaa myös osaltaan parantamaan kuluttajiin ja käyttäjiin kohdistuvaa tiedottamista ja lisää turvallisuutta tarjonnassa, jonka lopullisia tavoitteita ovat taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen perustuva terveyden- ja ympäristönsuojelu.

1.4. Direktiivissä pohditaan luonnonkatastrofeista kärsineiden alueiden poistamista uimavesiluettelosta. Erikan ja Prestigen kaltaisten alusten haaksirikkoja seuranneiden valitettavien

tapahtumien johdosta on suositeltavaa, että direktiiviehdotuksessa tarkastellut varotoimenpiteet laajennetaan koskemaan kyseisenlaisia onnettomuuksia.

1.5. Alueiden komitea katsoo eurooppalaisesta hallintotavasta annetun valkoisen kirjan periaatteiden mukaisesti, että alue- ja paikallisviranomaisten on osallistuttava entistä tiiviimmin uimavesien laadusta annetun direktiivin soveltamiseen. Siten voitaisiin tehostaa direktiivin täytäntöönpanoa ja samalla noudattaa entistä paremmin kunkin jäsenvaltion ja etenkin alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltajärjestelmää.

1.6. Komitea korostaa, että uimavesien mahdollisimman hyvä laatu on terveyden kannalta tärkeä seikka. Siksi jäsenvaltioiden tärkeä velvollisuus on tiedottaa asiasta kansalaisille siten, että kaikkien uimavesien laadusta on tarjolla tosiaikaista tietoa. Tiedon tulee olla selkeää ja helposti ymmärrettävää, siinä ei pidä käyttää teknistä terminologiaa ja sitä tulee jakaa oikea-aikaisesti. Näistä syistä tietojen vertailukelpoisuus ja tietoyhteiskunnan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää. Alue- ja paikallisviranomaisten rooli on tässä tehtävässä olennainen. Viranomaisten velvollisuuden tiedottaa uimaveden laadusta tulee olla yhdenmukainen ympäristöä koskevan tiedon julkisesta saatavuudesta annetun uuden direktiivin vaatimusten kanssa. Näin ollen alue- ja paikallisviranomaisten tulisi läheisyysperiaatteen mukaisesti voida päättää tiedotuksen muodosta. Tiedotusvelvollisuus tulisikin direktiivissä rajoittaa seuraaviin vähimmäisvaatimuksiin:

⁽¹⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s. 51.

- uimavesien yleinen kuvaus viittaamatta uimavesiprofiiliin
- ajantasaisten tutkimustulosten esittäminen ja arviointi sekä uimavesien luokittelu kolmen edeltävän vuoden aikana
- uimavesien luettelosta poistaminen ja mahdollisten perusteiden esittäminen.

1.7. Komitea on tyytyväinen uuden direktiivin lähestymistapaan, jossa keskitytään terveydentason nostamiseen uimavesien ennakoivan hallinnon avulla rajoittamatta toimia pelkästään kausittain toteutettaviin välttämättömiin tieteellisiin analyyseihin. Uuden lähestymistavan ansiosta toimivaltaisten viranomaisten on huomattavasti helpompaa toteuttaa hallintotoimenpiteitä kullakin tasolla, ja toimenpiteet on entistä helpompaa sovittaa sisävesien ja rannikkovesien erityispiirteisiin.

1.8. Komitea kannattaa uimavesien luokittelua huonoiksi, hyväiksi ja erinomaisiksi. Vaikka uimavedet tulisikin tiukkojen terveystieteiden perusteella jakaa vain soveltuviin ja soveltumattomiin, soveltuvien uimavesien jako kahteen eri luokkaan palkitsee niitä viranomaisia, jotka todella pyrkivät mahdollisimman hyvään laatuun ja toteuttavat siihen tähtäviä toimia. Lisäksi kyseinen luokittelu edistää jo uimavesiksi kelvollisten vesien laadun parantamista entisestään.

1.9. Komitea kannattaa muuttujien määrän vähentämistä uudessa direktiivissä, sillä se pienentää kustannuksia, mutta muistuttaa, että arviointimenettely voi antaa epäluotettavia tuloksia. Näin ollen komitea kehottaa ottamaan käyttöön ehdotettua joustavamman menettelyn, jota voidaan tarvittaessa muuttaa. Mahdollisuutta uusien muuttujien lisäämiseen ei tule sulkea pois, mikäli tieteen ja tekniikan alalla tapahtuva edistys osoittaa tiettyjen kokeiden suorittamisen asianmukaiseksi. Tällaisia parannuksia tulee voida toteuttaa ilman että direktiiviä tarvitsee sen vuoksi tarkistaa.

1.10. Komitea on tyytyväinen siihen, että myrkylliset kasviplanktonkukinnot ja makrolevän lisääntyminen mainitaan direktiivissä nimenomaisesti, kuten alueiden komitean aiemmassa uimavesipolitiikkaa koskevassa lausunnossa esitettiin (CdR 97/2001 fin). Se suosittelee, että tässä yhteydessä otettaisiin huomioon myös limoittuminen. Komitean mielestä tutkimuksia kyseisistä ilmiöistä ja niiden vaikutuksista uimareiden terveyteen, ekosysteemiin ja uimaveden laatuun tulee jatkaa.

1.11. Komitea muistuttaa ongelmista, joita voi syntyä, jos uimavedet sijaitsevat luonnonsuojelu- tai lintujensuojelualueilla, joilla oleilee runsaasti vesilintuja. Tässä tapauksessa on löydettävä soveltuva ratkaisu ottaen huomioon virkistystoiminnan oikeutetut vaatimukset.

2. Alue- ja paikallisviranomaisten painopisteisiin liittyvät huomiot

2.1. Kun otetaan huomioon, että uimavesiä koskeva uusi direktiivi edellyttää yhtenäistä vastuunjakoja Euroopan unionin, jäsenvaltioiden ja niiden alueiden välillä, alueiden komitea pitää alue- ja paikallistason edustajien aktiivista osallistumista sääntelykomiteaan ja 20 artiklassa mainittuun komiteaan välttämättömänä.

2.2. Direktiivin linjan mukaisesti alue- ja paikallisviranomaisten osallistuminen kuluttajille suunnattavien tiedotuskampanioiden suunnitteluun on olennaisen tärkeää, jotta voidaan lisätä tiedotuksen avoimuutta ja siten vahvistaa käyttäjien luottamusta.

2.3. Talouteen ja yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnista todettakoon, että uimavesien laadun parantamisella on myönteisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat suoraan kansanterveyden parantamiseen, vaikutusten kohteena olevien alueiden asukkaiden taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä matkailualan kestäväan kehitykseen. Komission tulisi selvittää tarkemmin yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa mahdolliset vaikutukset matkailualan kestäväan kehitykseen. Tässä yhteydessä tulisi tarkastella paikallisyhteisöille aiheutuvia kustannuksia, jos ne joutuvat sulkemaan uimarantoja noudattaakseen komission ehdottamia uusia, entistä tiukempia vaatimuksia.

2.4. Koska alue- ja paikallisviranomaiset huolehtivat jäsenvaltioiden valvontavollisuudesta, komitea katsoo, että ehdotetun direktiivin soveltamisala on rajoitettava uimiseen. Muun virkistystoiminnan sisällyttäminen direktiiviin on torjuttava ja siihen liittyvät viittaukset poistettava. Vesistöjen laatuvaatimuksista muun virkistystoiminnan suhteen on säädettävä mahdollisessa johdannaisdirektiivissä.

2.5. Huolimatta siitä, että komissio on direktiivin valmistelun yhteydessä teettänyt tutkimuksia, komitea kehottaa komissiota arvioimaan esitettyä yksityiskohtaisemmin ja edustavammin tarkistusten toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset.

3. Suositukset

Alueiden komitea kehottaa tekemään seuraavat muutokset ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uimaveden laadusta.

3.1. Kun otetaan huomioon laaja-alaiset toimet, joita tarvitaan 6 artiklan mukaisen uimavesiprofiilin laatimiseen, uimavesiprofiili tulisi laatia vain niitä uimavesiä varten, joiden laatu on 9 artiklan mukaisesti luokiteltu "huonoksi".

3.2. Kun otetaan huomioon Erika- ja Prestige-öljytankkereiden onnettomuudet – jotka ovat ties monennetko Euroopan rannikoilla tapahtuneet vakavia ympäristöhaittoja aiheuttaneet merivahingot –, komitea ehdottaa 6 artiklan osalta, että tutkitaan keinoja, joilla voidaan lieventää vesistöjen tilalle ja kuluttajien luottamukselle aiheutunutta vakavaa vahinkoa. Väliaikainen poistaminen uimavesiluettelosta kyseisissä ja vastaavissa tapauksissa on yksi mahdollisuuksista, joiden tulisi sisältyä direktiiviin. Tavoitteena on, että ympäristökatastrofeja kohdanneiden uimavesialueiden laadullinen imago ei kärsisi haittaa ja että milloin tahansa voidaan olla varmoja siitä, että kun jokin uimavesialue pääsee takaisin uimavesiluetteloon, alueen turvallisuudesta ja uimaveden terveellisyydestä on olemassa täydet takeet.

3.3. Komitea ehdottaa harkittavaksi, että 7 artiklan 4 ja 5 kohdassa mainittujen syiden lisäksi syyksi seurantakalenterin aikataulun noudattamisen keskeyttämiselle voitaisiin hyväksyä muutkin kuin luonnonkatastrofit, kuten Prestige- ja Erika -öljytankkereille tapahtuneiden haaksirikkojen kaltaiset onnettomuudet.

3.4. AK:n mielestä on tarkoituksenmukaista pitää tulvia perusteena seurantakalenterin väliaikaiselle peruuttamiselle, sillä ne vaikuttavat veden laatuun. Komissiolle tulisi tiedottaa asiasta uimakautta koskevan vuosiraportin yhteydessä.

3.5. Ehdotetun direktiivin 12 artiklan 3 kohdan osalta komitea pyytää takaamaan direktiivin avulla välineet, joiden avulla toimivaltaisilla viranomaisilla – jotka ovat usein alue- ja paikallisviranomaisia – on tarvittavat valmiudet reagoida hätätilanteisiin. Hätätilasuunnitelmien laatiminen 12 artiklan mukaisesti on rajoitettava äärimmäisen pakottaviin tilanteisiin. Mahdollisesti on jopa pohdittava 12 artiklan poistamista.

3.6. Komitea ehdottaa, että ehdotetun direktiivin 13 artiklaa täydennetään kohdan 1.9 yleishuomioiden mukaisella ns. kustannusten alennussäännöllä. Sen mukaan uimavedet täyttävät direktiivin vaatimukset, jos

- uimavedet eivät kertaluonteisen raja-arvojen ylityksen sekä jälkitarkastusten ja -analyysien jälkeen enää ylitä raja-arvoja
- toimivaltaiset viranomaiset ovat varoittaneet kansalaisia asianmukaisesti aikana, jolloin uimavedet ovat ylittäneet raja-arvot, tai asettaneet lyhytaikaisen uintikiellon.

3.7. Ehdotetun direktiivin 16 artiklan 1 kohtaan on syytä lisätä maininta alue- ja paikallisviranomaisten suorasta osallistumisesta uimavesien laatutietojen saataville asettamiseen ja levittämiseen. Näin tiedon laatu paranee, sillä juuri alue- ja paikallisviranomaiset tuntevat parhaiten tiedonvälityskanavat ja vastaanottavan yleisön.

3.8. Komitea katsoo, että 16 artiklaan on syytä lisätä uusi 5 kohta, jossa määritellään koko Euroopan unionissa pätevä käytännöllinen yleisötiedotusmalli. Komitea pyytää, että komissio myöntää tiedottamismallien kehittämiseksi rahoitusta Euroopan eri alueilla, niin sisävesi- kuin rannikkovesialueilla, toteutettaville kokeiluhankkeille. Hankkeet toteutettaisiin niiden kahden vuoden aikana, joiden kuluessa direktiivi on pantava täytäntöön.

3.9. Ehdotetun direktiivin 20 artiklan osalta komitea ehdottaa, että alue- ja paikallisviranomaiset voisivat osallistua direktiiviin liittyvien tieteellisten ja teknisten yksityiskohtien määrittelyyn omalla panoksellaan, sillä juuri kyseiset viranomaiset tuntevat parhaiten alueidensa uimavesien tilanteen. Samoin on suositeltavaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat edustettuina komiteassa, joka avustaa Euroopan komissiota direktiivin teknisessä mukauttamisessa.

3.10. Kun otetaan huomioon säädökseen liittyvää rahoitus selvitystä koskevat kommentit, on harkittava riittävän lisärahoituksen myöntämistä budjetista, jotta voidaan toteuttaa näiden suositusten kohdassa 3.5 ehdotetut kokeiluhankkeet ja kattaa niistä aiheutuvat kustannukset.

Bryssel 9. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa”

(2003/C 244/08)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa” (KOM(2002) 539 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 2. lokakuuta 2002 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. maaliskuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon laatiminen ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon kuudennesta ympäristöstä koskevasta Euroopan yhteisön toimintaohjelmasta antamansa lausunnon (CdR 36/2001 fin)⁽¹⁾,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan helmikuun 20. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 24/2003 rev.), jonka esittelijä oli Wim van Gelder, kruunun asiamies Zeelandin läänissä (NL, PPE),

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 9. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

1.1. Alueiden komitea pitää tervetulleena kuudennessa ympäristöstä koskevassa Euroopan yhteisön toimintaohjelmassa esitettyä vaatimusta meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevan strategian kehittämiseksi.

1.2. AK yhtyy komission käsitykseen siitä, että alueellisessa ja alakohtaisessa politiikassa ilmenevän sirpaleisuuden vuoksi EU:n tasolla on tarvetta kokonaisvaltaiseen ja yhtenäiseen mertensuojelupolitiikkaan.

1.3. AK on vakuuttunut siitä, että merten, rannikoiden ja jokien suualueiden, eli meriympäristön, terveydellä ja kunnollisella toiminnalla on erittäin suuri ekologinen sekä myös taloudellinen ja sosiaalinen merkitys.

1.4. Komitea haluaa samalla tuoda terveen ja toimivan meriympäristön merkityksen paikallis- ja alueyhteisöille korostetusti esiin. Öljytankkeri Prestigen onnettomuus Pohjois-Espanjan rannikolla osoitti vastikään, kuinka vakavat seuraukset ekologisen järjestelmän järkkymisellä voi paikallisyhteisöille olla, ja vielä tuorempi esimerkki tästä on Tricolor-aluksen katastrofi Flanderin ja Alankomaiden lounaisosan rannikon edustalla.

1.5. AK pitäisi toivottavana, että tällaisissa katastrofeissa sovellettaisiin koko Euroopan laajuista ja Euroopan meriturvalisuusviraston alaista strategista lähestymistapaa. Viraston yhtenä tehtävänä tulisikin olla sen varmistaminen, että katastrofinhallintamekanismit käynnistetään välittömästi onnettomuuden jälkeen ja että ne voivat toimia viiveettä merionnettomuuksien aiheuttaman saastumisen hallitsemiseksi.

1.6. Komitea ymmärtää, että ihmisten moninaiset toimet merellä ja myös maalla muodostavat vakavan uhan meriympäristölle. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi vaarallisten aineiden ja ravinteiden päästöt vesiin, meriympäristöön perustuva tuotanto (kalastus, öljyntuotanto, hiekan- ja soranotto, energiantuotanto jne.) ja kaikkinaisen ilmastonmuutosta aiheuttava toiminta.

1.7. AK on vakuuttunut siitä, että tämän toiminnan vaikutuksia meriympäristöön on hyvin vaikea tai jopa mahdoton peruuttaa. Vahinkojen peruuttamattomuuden synnä on ennen kaikkea käynnissä olevien prosessien laajuus. Reaktiivisten toimenpiteiden tarvetta on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Tämä on mahdollista proaktiivisella, ennakoivalla politiikalla, joka perustuu ennalta varautumisen periaatteeseen ja jota toteutetaan ennalta ehkäisevin toimin.

1.8. Komitea katsoo, että merten kestävän käytön on perustuttava ekosysteemipohjaiseen lähestymistapaan. Ainoastaan näin voidaan varmistaa, että käyttö ei tapahdu ympäristön, muiden käyttömuotojen ja tulevien sukupolvien kustannuksella. Ekosysteemipohjaista lähestymistapaa on sovellettava maailmanlaajuisesti.

⁽¹⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s. 44.

1.9. Komitean mielestä aluesuunnittelulle tulisi antaa enemmän huomiota kestävän käytön periaatteen noudattamisessa. Kestävän käytön ei tulisi ilmetä ainoastaan käyttöintensiiteettinä ja -tapana vaan myös käyttöpaikan valinnassa. Aluesuunnittelua voidaan pitää yhtenä tapana konkretisoida ennalta varautumisen periaatetta, ja sitä ei tulisi siis soveltaa pelkästään mahdollisilla erityisillä suojelualueilla vaan myös niiden ulkopuolella. EU:n merialueita koskevan yhdenmetyen vision pohjalta on muotoiltava konkreettisia aluesuunnittelun sääntöjä.

1.10. Alueiden komitea katsoo, että merten kestävää käyttöä ei voida toteuttaa, ellei sillä ole kannatusta myös kulloisestakin alue- tai paikallisyhteisössä. Tällaista kannatusta voidaan lisätä vuorovaikutteisilla suunnitteluprosesseilla. Strategian kehittämisessä tämä on otettava riittävästi huomioon.

1.11. Komitean mielestä ei yhdenmetyyn politiikkaan ei ole tarvetta ainoastaan EU:n tasolla vaan myös alue- ja paikallistasolla. Näin edistettäisiin edellä mainittua politiikan alueellista ja paikallista kannatusta ja aluesuunnittelun soveltamista meriympäristön kestävässä käytössä.

1.12. AK yhtyy tiedonannossa esitettyyn käsitykseen vallitsevasta tiedonpuutteesta. Pyrkimyksiä tiedon hankkimiseksi on lisättävä.

1.13. Komitea on samalla selvillä siitä, ettei meillä ei ole varaa odotella näiden tietojen valmistumista ja että tietopohjan kehittämisellä on lisäksi rajansa. Nämä rajoitukset on politiikan muotoilussa otettava huomioon. Ennalta varautumisen periaatteen tulisikin olla merkittävä lähtökohta politiikan kehittämiselle. Lisäksi tämän tulisi ilmetä niin, että säännösten ja toimenpiteiden toteutettavuudesta pidetään huolta. Esimerkki tästä on "päästöttömän aluksen" idea, jota tulisikin edistää aktiivisesti.

1.14. AK tukee Euroopan komission jäsenen Loyola de Palacion politiikkaa, jonka tavoitteena on nopeuttaa kaksirunkoisten säiliöalusten käyttöönottoa sekä merenkulkijoiden koulutus- ja pätevyyssvaatimusten asettamisen aikataulua.

1.15. Komitean mielestä meriympäristöä koskevia ongelmia voidaan käydä tehokkaammin ratkaisemaan, jos (mahdollisten) ympäristövahinkojen aiheuttaja joutuu maksamaan niiden synnyttämät kustannukset. Ympäristökustannusten kuuluttava kiinteästi yritysten talousarvioihin. Lisäksi mahdolliset ympäristövahingot tulisi ottaa huomioon esimerkiksi laivojen vakuutusmaksuissa.

1.16. Komitea ymmärtää, että asian monitahoisuuden vuoksi tiedonannossa ei voida vielä esitellä koko strategiaa, vaan että se on ainoastaan askel lopullisen strategian suuntaan. AK pitää tervetulleena esitettyihin toimiin liittyvää prosessinomaista menettelytapaa. AK katsoo kuitenkin, että eräät toimet voitaisiin mahdollisesti muotoilla konkreettisemmin. Lisäksi joidenkin tavoitteiden toteuttamiselle ei ole annettu määräaika. AK:n mielestä määräaikaisten asettaminen on kuitenkin näissä tapauksissa mahdollista.

1.17. Alueiden komitea tahtoi tietää, aikooko komissio julkaista (yksityiskohtaisemman) strategian sisältävää tiedonantoa ja kuinka pian, jos aikomus on olemassa.

2. Alueiden komitean suositukset

2.1. Tiedon kehittämisen rajat ja meriekosysteemeille aiheutuvien ympäristövahinkojen peruuttamattomuuden huomioon ottaen alueiden komitea suosittelee erityisen painoarvon antamista ennalta varautumisen periaatteelle. Konkreettisesti tämä tarkoittaisi mm. seuraavia toimia:

2.1.1. Aluesuunnittelun välineitä sekä ympäristövaikutusten strategista arviointia tulee soveltaa myös muilla kuin erityisten suojelutoimien kohteina olevilla alueilla.

2.1.2. On laadittava ehdotuksia toimista, joilla ympäristökustannukset voidaan nykyistä paremmin sisällyttää yritysten talousarvioihin.

2.1.3. On edistettävä aktiivisesti "päästöttömän aluksen" idean kehittämistä.

2.2. Alueiden komitea suosittelee, että ei pelkästään EU:n tasolla vaan myös alueiden tasolla pyritään politiikan yhdenmitykseen. Tätä varten tulisi toimen 20 yhteydessä mainittua "alueellisten neuvonantavien neuvostojen" mallia laajentaa kokonaisvaltaiseksi, niin että aluekohtaiset neuvonantavat neuvostot toimisivat kaikilla keskeisillä sektoreilla. Neuvostojen toimintaan osallistuisivat myös toimivaltaiset paikallisviranomaiset. Komitea ei pidä riittävänä toimeen 20 kuuluvaa ehdotusta "soveltaa mallia myös muilla aloilla".

2.3. AK suosittelee ekosysteemipohjaisen lähestymistavan maailmanlaajuisen soveltamisen edistämistä.

2.4. AK suosittelee, että komission strategiassa tunnustetaan ja otetaan huomioon mahdollisuus, että radioaktiivisen materiaalin kuljetuksen yhteydessä sattuvan onnettomuuden seurauksena meriympäristö voi altistua huomattaville säteilymäärille.

2.5. AK suosittelee, että tavoitteisiin 9, 10 ja 12 liitetään määräajat, joihin mennessä nämä tavoitteet tulee toteuttaa.

2.6. AK suosittelee toimien 7 ja 9 tarkempaa muotoilua.

2.7. AK suosittelee, että toimen 19 yhteydessä mainitun kertomuksen ohessa julkaistaan yhdenmetystä strategiasta tarkempi versio.

2.8. Alueiden komitea ehdottaa näiden suositusten pohjalta seuraavia muutoksia komission asiakirjaan:

MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

Kohta 7 Tavoitteet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Rehevöityminen</p> <p>Tavoite 5</p> <p>Tavoitteena on poistaa ihmisen aiheuttamat rehevöitymisongelmat vuoteen 2010 mennessä vähentämällä asteittain ihmistoiminnasta aiheutuvia ravinnepäästöjä niille meriympäristön alueille, joilla nämä päästöt todennäköisesti aiheuttavat tällaisia ongelmia joko suoraan tai välillisesti. Jos rehevöitymistä koskevia alueellisia tavoitteita ei ole asetettu, tämän tavoitteen saavuttamiseksi kehitetään aluekohtaisia toimia ja aikatauluja yhteistyössä alueellisten meriyleissopimusten hallintoelinten kanssa.</p>	<p>Rehevöityminen</p> <p>Tavoite 5</p> <p>Tavoitteena on <u>(yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun direktiivin mukaisesti) vähentää ihmisen aiheuttamia rehevöitymisongelmia poistaa ihmisen aiheuttamat rehevöitymisongelmat</u> vuoteen 2010 <u>2015</u> mennessä pienentämällä asteittain ihmistoiminnasta aiheutuvia ravinnepäästöjä niille meriympäristön alueille, joilla nämä päästöt todennäköisesti aiheuttavat tällaisia ongelmia joko suoraan tai välillisesti. Jos rehevöitymistä koskevia alueellisia tavoitteita ei ole asetettu, tämän tavoitteen saavuttamiseksi kehitetään aluekohtaisia toimia yhteistyössä alueellisten meriyleissopimusten hallintoelinten kanssa.</p>

Perustelu

Komission strategiassa oleva aikataulutavoite rehevöitymisongelmien poistamisesta vuoteen 2010 mennessä on erityisesti kuntien ja alueiden kannalta epärealistinen.

Muutosehdotus 2

Kohta 7 Tavoitteet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Tavoite 9</p> <p>Tavoitteena on vähentää merenkulun ympäristövaikutuksia kehittämällä "päästöttömän aluksen" ideaa.</p>	<p>Tavoite 9</p> <p>Tavoitteena on vähentää merenkulun ympäristövaikutuksia kehittämällä vuoteen 2010 ulottuvalla aikajänteellä "päästöttömän aluksen" ideaa, joka käsittäisi myös lentokoneissa käytettävää järjestelmää vastaavan aluksiin asennettavan "musta laatikko" -järjestelmän, joka tallentaisi keskeisiä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviä tietoja vuoteen 2010 ulottuvalla aikajänteellä.</p>

Muutosehdotus 3

Kohta 7 Tavoitteet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
Tavoite 10 Tavoitteena on saavuttaa ympäristön laatu, jossa epäpuh- tauspitoisuudet eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia tai riskejä ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille.	Tavoite 10 Tavoitteena on saavuttaa <u>vuoteen 2010 mennessä</u> ympä- ristön laatu, jossa epäpuh- tauspitoisuudet eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia tai riskejä ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille.

Muutosehdotus 4

Kohta 7 Tavoitteet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
Tavoite 12 Tavoitteena on tehokkaampi koordinointi ja yhteistyö meriympäristön suojelua hallinnoivien erilaisten järjestö- jen ja alueellisten ja maailmanlaajuisten yleissopimusten, komissioiden ja sopimusten välillä.	Tavoite 12 Tavoitteena on saavuttaa <u>vuoteen 2006 mennessä</u> teho- kaampi koordinointi ja yhteistyö meriympäristön suoje- lua hallinnoivien erilaisten järjestöjen ja alueellisten ja maailmanlaajuisten yleissopimusten, komissioiden ja sopimusten välillä.

Muutosehdotus 5

Kohta 8.1 Poliittiset toimet

Muutetaan.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
8.1. Jos on todennäköistä, että tämä johtaa sellaisten erityisten suojelutoimien alueiden nimeämiseen, joilla olisi vaikutuksia käynnissä oleviin alakohtaisiin toimiin, komissio pyrkii sovittamaan yhteen luonnonsuojelutoi- menpiteet ja erilaiset meriympäristöön vaikuttavat ala- kohtaiset toimet, aluesuunnittelu ja strategisten ympäris- töarviointien soveltaminen mukaan luettuina.	8.1. <u>Jos on todennäköistä, että tämä johtaa sellaisten erityisten suojelutoimien alueiden nimeämiseen, joilla olisi vaikutuksia käynnissä oleviin alakohtaisiin toimiin,</u> komissio pyrkii sovittamaan yhteen luonnonsuojelutoi- menpiteet ja erilaiset meriympäristöön vaikuttavat ala- kohtaiset toimet, aluesuunnittelu ja strategisten ympäris- töarviointien soveltaminen mukaan luettuina. <u>Ensisijai- sesti näin menetellään siellä, missä toimi 2 voi johtaa erityisten suojelutoimien kohteiksi otettavien alueiden nimeämiseen, millä saattaa olla vaikutuksia käynnissä oleviin alakohtaisiin toimiin.</u>

Muutosehdotus 6

Kohta 8.1 Poliittiset toimet

Muutetaan.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 7</p> <p>Dioksiineja, furaaneja ja PCB-yhdisteitä koskevan strategiansa toteuttamisen yhteydessä komissio harkitsee yhdenmukaisen kokeiluohjelman laatimista dioksiinien seuraamiseksi ympäristössä ja elintarvikkeissa Itämeren alueen väestön terveyteen nähden.</p>	<p>Toimi 7</p> <p>Dioksiineja, furaaneja ja PCB-yhdisteitä koskevan strategiansa toteuttamisen yhteydessä komissio <u>harkitsee esittää</u> vuoteen 2004 mennessä ehdotuksia, jotka koskevat yhdenmukaisen kokeiluohjelman laatimista dioksiinien seuraamiseksi ympäristössä ja elintarvikkeissa Itämeren alueen väestön terveyteen nähden.</p>

Muutosehdotus 7

Kohta 8.1 Poliittiset toimet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 9</p> <p>Helpottaakseen systemaattisemman lähestymistavan omaksumista merten rehevöitymisen torjunnassa komissio aikoo</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehostaa nitraatti- ja jätevesidirektiivien täytäntöönpanoa ja sen valvontaa, - -- 	<p>Toimi 9</p> <p>Helpottaakseen systemaattisemman lähestymistavan omaksumista merten rehevöitymisen torjunnassa komissio aikoo</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehostaa nitraatti- ja jätevesidirektiivien täytäntöönpanoa ja sen valvontaa. <u>Komissio esittää asiaa koskevia ehdotuksia vuoteen 2004 mennessä,</u> - --

Muutosehdotus 8

Kohta 8.1 Poliittiset toimet

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 14</p> <p>Komissio</p> <ul style="list-style-type: none"> – jatkaa Euroopan meriturvallisuusviraston avustamana EU:n meriturvallisuuslainsäädännön tehokkuuden arviointia ja kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota äskettäin hyväksytyihin toimenpiteisiin, joilla pyritään ehkäisemään pilaantumista aiheuttavia merionnettomuuksia, – edistää edelleen aktiivisesti aloitteita, joilla pyritään minimoimaan meriliikenteen aiheuttamat ympäristöhaitat, ja tukee ”päästöttömän aluksen” idean kehittämiseen liittyviä toimia. 	<p>Toimi 14</p> <p>Komissio</p> <ul style="list-style-type: none"> – jatkaa Euroopan meriturvallisuusviraston avustamana EU:n meriturvallisuuslainsäädännön tehokkuuden arviointia ja kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota äskettäin hyväksytyihin toimenpiteisiin, joilla pyritään ehkäisemään pilaantumista aiheuttavia merionnettomuuksia, – edistää edelleen aktiivisesti aloitteita, joilla pyritään minimoimaan meriliikenteen aiheuttamat ympäristöhaitat, ja tukee aktiivisesti ”päästöttömän aluksen” idean kehittämiseen liittyviä toimia <u>kuten meriliikenteen ohjausjärjestelmän kehittämistä.</u>

Muutosehdotus 9

Kohta 8.1 Poliittiset toimet

Lisätään uusi toimi.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
	<p>Toimi (uusi)</p> <p>Komissio esittää vuoteen 2004 mennessä ehdotuksia siitä, miten (mahdollisten) ympäristövahinkojen kustannukset näkyvät selvemmin niitä (mahdollisesti) aiheuttavien yritysten liikeluoksissa.</p>

Muutosehdotus 10

Kohta 8.2 Koordinoinnin ja yhteistyön parantaminen

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 19</p> <p>Komissio</p> <ul style="list-style-type: none"> – perustaa eri yksiköiden välisen ryhmän, joka käsittelee kaikkia meriympäristön suojeluun liittyviä kysymyksiä ja varmistaa eri alojen säädösten tehokkaan koordinoinnin, – laatii työohjelman, johon sisältyy tehtävien jakaminen jäsenvaltioiden, alueellisten organisaatioiden ja muiden asianosaisten tahojen kanssa meriympäristöä koskevan strategian tavoitteiden saavuttamiseksi, – julkaisee kesäkuuhun 2004 mennessä kertomuksen näiden aloitteiden tuloksista ja antaa suosituksia jatkotoimista. 	<p>Toimi 19</p> <p>Komissio</p> <ul style="list-style-type: none"> – perustaa eri yksiköiden välisen ryhmän, joka käsittelee kaikkia meriympäristön suojeluun liittyviä kysymyksiä ja varmistaa eri alojen säädösten tehokkaan koordinoinnin, – laatii työohjelman, johon sisältyy tehtävien jakaminen jäsenvaltioiden, alueellisten organisaatioiden ja muiden asianosaisten tahojen kanssa meriympäristöä koskevan strategian tavoitteiden saavuttamiseksi, – julkaisee kesäkuuhun 2004 mennessä kertomuksen näiden aloitteiden tuloksista ja <u>yhdennetyn strategian tarkennuksen sekä</u> ja antaa suosituksia jatkotoimista.

Muutosehdotus 11

Kohta 8.2 Koordinoinnin ja yhteistyön parantaminen

Muutetaan.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 20</p> <p>Komissio on yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksen yhteydessä ehdottanut alueellisten neuvosta-antavien neuvostojen perustamista, joissa muun muassa kalastus- ja vesiviljelyalat, ympäristö- ja kuluttajajärjestöt, kansalliset ja/tai alueelliset hallintoelimet sekä tutkijat olisivat laajasti edustettuina, ja se aikoo soveltaa tätä mallia myös muilla aloilla.</p>	<p>Toimi 20</p> <p>Komissio on yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksen yhteydessä ehdottanut alueellisten neuvosta-antavien neuvostojen perustamista, joissa muun muassa kalastus- ja vesiviljelyalat, ympäristö- ja kuluttajajärjestöt, kansalliset ja/tai alueelliset ja toimivaltaiset paikalliset hallintoelimet sekä tutkijat olisivat laajasti edustettuina, ja se aikoo laajentaa tätä mallia edistämällä alueellisten neuvosta-antavien neuvostojen syntymistä, jotta nämä vuorostaan <u>pyrkivät keskinäiseen yhteistyöhön kaikilla keskeisillä aloilla</u> soveltaa tätä mallia myös muilla aloilla.</p>

Muutosehdotus 12

Kohta 8.2 Koordinoinnin ja yhteistyön parantaminen

Lisätään.

Komission ehdottama teksti	Muutosehdotus
<p>Toimi 22</p> <p>Maailmanlaajuisella tasolla komissio aikoo</p> <ul style="list-style-type: none"> – edistää parempaa koordinointia kaikkien meriympäristön suojelun kanssa tekemisissä olevien elinten välillä UNCLOSin ja Agenda 21 -toimintaohjelman 17 luvun puitteissa, – varmistaa, että yhteisön kannat hallitustenvälisissä organisaatioissa ovat koordinoituja, jotta voidaan edistää laajaa yleiseurooppalaista yksimielisyyttä ja Euroopan vaikutusmahdollisuuksia, – jatkaa käynnissä olevaa vuoropuhelua ja kansainvälistä tieteellistä ja teknologista tutkimusyhteistyötä sellaisten kumppanimaiden ja alueiden kanssa, jotka ovat kiinnostuneita edistämään meriympäristöä koskevaa ekosysteemipohjaista lähestymistapaa, – -- 	<p>Toimi 22</p> <p>Maailmanlaajuisella tasolla komissio aikoo</p> <ul style="list-style-type: none"> – edistää parempaa koordinointia kaikkien meriympäristön suojelun kanssa tekemisissä olevien elinten välillä UNCLOSin ja Agenda 21 -toimintaohjelman 17 luvun puitteissa, – varmistaa, että yhteisön kannat hallitustenvälisissä organisaatioissa ovat koordinoituja, jotta voidaan edistää laajaa yleiseurooppalaista yksimielisyyttä ja Euroopan vaikutusmahdollisuuksia, – jatkaa käynnissä olevaa vuoropuhelua ja kansainvälistä tieteellistä ja teknologista tutkimusyhteistyötä sellaisten kumppanimaiden ja alueiden kanssa, jotka ovat kiinnostuneita edistämään meriympäristöä koskevaa ekosysteemipohjaista lähestymistapaa ja <u>lisäämään aktiivisesti sen tunnettuutta</u>, – --

Bryssel 9. huhtikuuta 2003.

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Albert BORE*

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös monivuotisesta ohjelmasta (2004–2006) tieto- ja viestintätekniiikan tehokkaaksi integroimiseksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin Euroopassa (eLearning-ohjelma)”

(2003/C 244/09)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi monivuotisesta ohjelmasta (2004–2006) tieto- ja viestintätekniiikan tehokkaaksi integroimiseksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin Euroopassa (eLearning-ohjelma) (KOM(2002) 751 lopullinen – 2002/0303 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 22. tammikuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 26. kesäkuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon laatiminen ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 28. helmikuuta 2003 alueiden komitean työjärjestyksen 40 artiklan 2 kohdan nojalla tekemän päätöksen nimetä Sauvon kunnanvaltuuston puheenjohtaja, Varsinais-Suomen liiton valtuuston puheenjohtaja Risto Ervelä (FIN, ELDR) yleisesittelijäksi laatimaan kyseisen lausunnon,

hyväksyi 9.–10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

nnassa, mikä omalta osaltaan aiheuttaa ja saattaa edelleen kärjistää eroja ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa.

Alueiden komitea

1.5. katsoo uusien jäsenmaiden mahdollisuuden osallistua ohjelmaan jo ennen jäsenyyttä tukevan hyvin laajentumisen yleisiä tavoitteita.

1.1. katsoo, että tieto- ja viestintätekniiikan luova ja innovatiivinen käyttö parantaa eurooppalaisten koulutusjärjestelmien laatua, ja pitää komission ehdotusta monivuotisesta eLearning-ohjelmasta tärkeänä elementtinä tässä kehityksessä.

1.6. toteaa ruohonjuuritason toimijoiden (kuten alue- ja paikallisviranomaiset, kansalaisjärjestöt, yritykset) yhteistyöllä olevan tärkeän roolin ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa.

1.2. kiinnittää huomiota alue- ja paikallisviranomaisten tärkeään rooliin opetuksessa ja koulutuksessa ja katsoo näiden tiiviin osallistumisen ohjelman toteuttamiseen olevan tavoitteiden saavuttamisen edellytys.

1.7. korostaa työelämän valmiuksien saavuttamisen olevan yksi koulutuksen keskeisistä tavoitteista ja katsoo tämän edellyttävän tiivistä koulutuksen ja yritysten yhteistyötä, sillä vaadittavat taidot muuttuvat nopeasti osaamiseen perustuvassa tietoyhteiskunnassa.

1.3. korostaa, että kaikkien opiskelijoiden ja oppilaitosten on päästävä hyödyntämään tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia, ja korostaa tämän tavoitteen toteutumisen olevan erityisen vaikeaa alueilla, joilla on sijainnista tai yhdyskuntarakenteesta johtuvia erityishaasteita, kuten eristyneillä ja ulkoalueilla; sama koskee myös alueita, joilla ei ole riittävästi perusrakenteita, joilla on niukasti määrärahoja rakentaa ja ylläpitää infrastruktuureja, joilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia hyödyntää tietoa jne.

1.8. toteaa, että uutta oppimisympäristöä luotaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sisältötuotantoon ja oppimisen laatuun unohtamatta kuitenkaan koulutuksen humaaneja päämääriä ja ihmisten keskinäisen kanssakäymisen tärkeyttä.

1.4. toteaa, että Euroopassa on alueiden ja paikallisyhteisöjen kesken merkittäviä eroja tietoliikennepalveluiden tarjo-

1.9. korostaa, että tieto- ja viestintätekniiikan käyttö opetuksessa ja toisaalta tekniikan käyttötaitojen opettaminen ovat eri asioita, ja katsoo tältä osin komission ehdotuksessa olevan käsitteellistä epäselvyyttä.

1.10. pitää välttämättömänä, että ohjelma komission ehdotuksen mukaisesti on yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen raja-aidat ylittävä, ja korostaa tämän vaativan alue- ja paikallistason kumppanuuden lisäksi eri koulutusasteiden, aikuiskoulutuksen ja työelämän uudenlaista yhteistyötä.

1.11. katsoo, että komission esittämät toimintalinjat (digitaalisen kahtiajaon torjuminen, eurooppalaiset virtuaalikampanukset sekä Internet-pohjainen ystävyyskoulutoiminta) vastaavat komitean aikaisemmin esittämiä painotuksia.

1.12. toteaa, että ohjelman toteuttamiseen varatut resurssit ovat tavoitteisiin nähden alimitoitettut.

1.13. pitää tärkeänä, että ohjelmalle asetetaan selkeät tavoitteet, joita seurataan ja arvioidaan, mutta muistuttaa, että arvioinnista ei saa muodostua taloudellisesti eikä hallinnollisesti kohtuuttoman raskasta.

1.14. muistuttaa siitä, että tieto- ja viestintätekniikan käytön edistäminen koulutuksessa ei riitä takaamaan koulutuksen korkeaa laatua ja että se on vain yksi keino parempaan oppimiseen.

1.15. kannattaa ohjelman tavoitetta tarjota virtuaalista liikkuvuutta vaihtoehtoksi kaikille niille, jotka eivät syystä tai toisesta pysty hyödyntämään fyysistä liikkuvuutta, ja katsoo ohjelman tältä osin täydentävän erinomaisesti muita EU:n koulutus- ja nuoriso-ohjelmia.

2. Alueiden komitean erityishuomiot

Alueiden komitea

2.1. katsoo, että ohjelman toteutuksessa tulisi huomioida alue- ja paikallisviranomaisten keskeinen asema taistelussa tietoyhteiskunnan syrjäytymiskehitystä vastaan, ja toivoo tukea tähän työhön päätöksenteon eri tasoilta.

2.2. toteaa hyvien oppimateriaalien olevan monesti kulttuurisidonnaisia, ja ohjelmassa on siksi tuettava myös pienten kielialueiden sisältötuotantoa, koska näiden tuottaminen digitaalisessa muodossa ei useinkaan ole taloudellisesti kannattavaa.

2.3. pitää tärkeänä syrjäytymisen ehkäisyn edellytyksenä, että ohjelman toteutuksessa otetaan huomioon tarve kehittää käyttäjäystävällisiä laitteita ja ohjelmistoja kaikille erilaisille käyttäjäryhmille.

2.4. toivoo ohjelman edistävän merkittävästi avoimen lähdekoodin tuotteiden käyttöä koulutuksessa.

2.5. katsoo, että eLearning-ohjelman sekä eurooppalaisten koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteita käsittelevän asiakirjan ja siihen liittyvän seurantaprosessin tulisi selkeästi tukea toisiaan.

2.6. toivoo korkea-asteen Bologna-prosessin lisäksi myös ammatillisen koulutuksen Kööpenhamina-prosessin huomiointia ohjelmassa.

2.7. esittää ohjelman toteutukseen sellaista joustavuutta, että sillä voidaan tukea ja kannustaa jäsenmaissa eri vaiheessa olevaa ja eri tavoin etenevää kehitystyötä.

2.8. katsoo, että ohjelma pitäisi tavoitteiden saavuttamiseksi laajentaa mahdollisimman pikaisesti kattamaan myös ensimmäisen asteen koulutus.

2.9. korostaa, että elinikäisen oppimisen tavoitteiden kannalta verkko-oppimisen mahdollisuudet tulee olla käytettävissä myös oppilaitosten ulkopuolella kaikkialla, missä ihmisetkin ovat.

2.10. edellyttää, että lasten ja nuorten sosiaalisesta, yksilöllisestä ja eettisestä kasvatuksesta huolehditaan myös Internetin aikana ja torjutaan tehokkaasti vahingollinen sisältö.

2.11. katsoo, että eLearning-ohjelman tulee turvata Euroopan kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus.

2.12. tähdentää, että yhteistyö ja koordinaatio muiden EU:n koulutusohjelmien kanssa on välttämätöntä, jotta päällekkäisyyksiltä välttyttäisiin ja jotta ohjelmat täydentäisivät toisiaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

2.13. pitää tärkeänä, että tieto- ja viestintätekniikan avulla kehitetään sellaisia laadukkaita etäoppimisen menetelmiä, joiden avulla voidaan lisätä ja laajentaa koulutustarjontaa myös alueilla ja kunnissa, joissa se muutoin olisi kohtuuttoman kallista tai vaikeaa, kuten eristyneillä ja ulkoalueilla.

2.14. toivoo, että eLearning-ohjelmaa voitaisiin laajentaa kattamaan rajat ylittävä ystävyyskoulutoiminta myös sellaisilla alueilla, jotka nyt, mutta myös tulevina vuosina sijaitsevat unionin ulkorajoilla.

2.15. pitää tärkeänä, että sisältötuotantoa ja verkko-oppimista kehitettäessä opettajia ja muita kouluttajia ei nähtäisi vain resurssien käyttäjinä vaan myös niiden kehittäjinä, ja katsoo, että sekä opettajaksi opiskelevien että jo ammatissaan toimivien opettajien tietotekniseen koulutukseen sekä digitaalisten oppimateriaalien pedagogiseen käyttöön opetuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota.

2.16. katsoo, että digitaalisen oppimateriaalin tulisi sisältää riittävät pedagogiset ohjeet opettajille niiden käytön helpottamiseksi.

2.17. pitää tärkeänä, että ohjelman resursseja kohdennetaan vaikuttavimpiin ja strategisesti tärkeimpiin toimiin korostaen erityisesti innovatiivisimpia pedagogisia toimintamalleja.

2.18. toteaa, että arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota tieto- ja viestintätekniikan oppimiselle tuomaan lisäarvoon, ja toivoo, että ohjelman väliarvioinnista saatuja tuloksia voitaisiin hyödyntää kehitettäessä Euroopan unionin koulutus- ja nuoriso-ohjelmien (esimerkiksi Leonardo da Vinci ja Sokrates) rakennetta ja sisältöjä vuoden 2006 jälkeen.

2.19. korostaa, että e-ystävyyuskoulutoiminta tarvitsee tieto- ja viestintäteknologian ja virtuaali liikkuvuuden lisäksi tuekseen myös käytännön opettaja- ja opiskelijavaihtotoimintaa.

3. Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

2 artikla

Komission ehdottama teksti	Komitean muutosehdotus
2. Ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet	2. Ohjelmalla on seuraavat erityistavoitteet
e) luodaan mekanismeja, joilla edistetään tuotteiden ja palvelujen laadun parantamista ja niiden tehokasta levittämistä sekä hyvien toimintamallien vaihtoa.	e) luodaan mekanismeja, joilla edistetään tuotteiden, ja palvelujen ja verkko-oppimista tukevien pedagogisten ratkaisujen laadun parantamista ja niiden tehokasta levittämistä sekä hyvien toimintamallien vaihtoa.

Perustelut

Verkko-oppimisen käytössä tarvitaan lisää innovatiivisuutta. Verkko-oppiminen on onnistunutta vain, jos kiinnitetään riittävästi huomiota oppijan tarpeisiin ja opittavan luonteeseen. On tärkeää painottaa verkko-oppimistuotteiden ja -palveluiden laatua sekä kiinnittää huomiota pedagogisiin näkökulmiin niiden käytössä.

Suositus 2

3 artikla

Komission ehdottama teksti	Komitean muutosehdotus
<p>1. Ohjelman tavoitteita pyritään toteuttamaan seuraavilla toiminta-aloilla liitteessä kuvattujen toimintalinjojen mukaisesti:</p> <p>b) Eurooppalaiset virtuaalikampukset: Alan toimilla pyritään nivomaan virtuaalinen malli paremmin korkea-asteen koulutukseen. Tavoitteena on rohkaista uusien organisaatiomallien kehittämistä eurooppalaisille virtuaaliyliopistoille (virtuaalikampukset) ja eurooppalaisille vaihto- ja yhteistyöjärjestelyille (virtuaaliliikkuvuus) käyttäen perustana käynnissä olevia eurooppalaisia yhteistyöpuitteita (Erasmus-ohjelma, Bolognan prosessi) ja tarjoamalla toimintavälineille (tutkintojen tunnustamisjärjestelmä ECTS, eurooppalaiset masters-tutkinnot, laadunvarmistus sekä liikkuvuus) ”verkko-oppimislottuvuus”.</p>	<p>1. Ohjelman tavoitteita pyritään toteuttamaan seuraavilla toiminta-aloilla liitteessä kuvattujen toimintalinjojen mukaisesti:</p> <p>b) Eurooppalaiset virtuaalikampukset: Alan toimilla pyritään nivomaan virtuaalinen malli paremmin korkea-asteen koulutukseen. Tavoitteena on rohkaista uusien organisaatiomallien kehittämistä eurooppalaisille virtuaaliyliopistoille ja muille korkea-asteen oppilaitoksille (virtuaalikampukset) ja eurooppalaisille vaihto- ja yhteistyöjärjestelyille (virtuaaliliikkuvuus) käyttäen perustana käynnissä olevia eurooppalaisia yhteistyöpuitteita (Erasmus-ohjelma, Bolognan prosessi) ja tarjoamalla toimintavälineille (tutkintojen tunnustamisjärjestelmä ECTS, eurooppalaiset masters-tutkinnot, laadunvarmistus sekä liikkuvuus) ”verkko-oppimislottuvuus”.</p>

Perustelut

Yliopisto ei käsitteenä kata koko korkea-asteen koulutusta. Monissa Euroopan maissa korkea-asteen koulutus sisältää sekä yliopistot että ammattikorkeakoulut.

Suositus 3

3 artikla

Komission ehdottama teksti	Komitean muutosehdotus
<p>2. Toimet toteutetaan liitteessä vahvistettavien menetelyjen mukaisesti ja seuraavia tarvittaessa yhdisteltäviä lähestymistapoja käyttäen:</p> <p>c) tuki eurooppalaisten verkkojen ja yhteistyökumppanuuksien strategisille toimille, joilla edistetään innovointia ja laatua tuotteiden ja palvelujen suunnittelussa ja käytössä; perustana on tieto- ja viestintäteknikan mielekäs käyttö koulutuksessa</p>	<p>2. Toimet toteutetaan liitteessä vahvistettavien menetelyjen mukaisesti ja seuraavia tarvittaessa yhdisteltäviä lähestymistapoja käyttäen:</p> <p>c) tuki eurooppalaisten verkkojen ja yhteistyökumppanuuksien strategisille toimille, joilla edistetään innovointia ja laatua tuotteiden, ja palvelujen ja verkko-opetusta tukevien pedagogisten ratkaisujen suunnittelussa ja käytössä; perustana on tieto- ja viestintäteknikan mielekäs käyttö koulutuksessa</p>

Perustelut

Verkko-oppimisen käytössä tarvitaan lisää innovatiivisuutta. Verkko-oppiminen on onnistunutta vain, jos kiinnitetään riittävästi huomiota oppijan tarpeisiin ja opittavan luonteeseen. On tärkeää painottaa verkko-oppimistuotteiden ja -palveluiden laatua sekä kiinnittää huomiota pedagogisiin näkökulmiin niiden käytössä.

Suositus 4

10 artikla

Komission ehdottama teksti	Komitean muutosehdotus
1. Määrärahat jaetaan toimien kesken seuraavasti:	1. Määrärahat jaetaan toimien kesken seuraavasti:
a) verkko-oppiminen digitaaliajan kahtiajaon torjunnassa: noin 25 prosenttia määrärahojen kokonaismäärästä	a) verkko-oppiminen digitaaliajan kahtiajaon torjunnassa: noin 25 <u>30</u> prosenttia määrärahojen kokonaismäärästä
b) eurooppalaiset virtuaalikampukset: noin 30 prosenttia määrärahojen kokonaismäärästä	b) eurooppalaiset virtuaalikampukset: noin 30 <u>25</u> prosenttia määrärahojen kokonaismäärästä

Perustelut

Digitaalisen kahtiajaon torjuminen on erityisen tärkeä tavoite ottaen huomioon Euroopan ikärakenteen muutoksen, elinikäisen oppimisen haasteet sekä työ- ja elinkeinoelämän muutokset.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta:

- ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Katsaus Euroopan työllisyysstrategian ensimmäisiin viiteen toteutusvuoteen”, ja
- ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Euroopan työllisyysstrategian tulevaisuus ”Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä strategia”

(2003/C 244/10)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Katsaus Euroopan työllisyysstrategian ensimmäisiin viiteen toteutusvuoteen (KOM(2002) 416 lopullinen) ja komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan työllisyysstrategian tulevaisuus ”Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä strategia” (KOM(2003) 6 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 18. heinäkuuta 2002 ja 14. tammikuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemät päätökset pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 23. syyskuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon "talous- ja sosiaalipolitiikka" -valiokunnan 24. helmikuuta 2003 hyväksymän lausunnon CdR 15/2003 rev. (esittelijä: Pauliina Haijanen, Varsinais-Suomen liiton valtuuston jäsen, FIN/EPP),

hyväksyi 9. ja 10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

ALUEIDEN KOMITEAN SUOSITUKSET

1. Työllisyysstrategian uudistamisen yleiset tavoitteet

1.1. Alueiden komitea katsoo, että komission tiedonanto heijastaa johdonmukaisella ja selkeällä tavalla Barcelonan Eurooppa-neuvoston työllisyysstrategian uudistamiselle asettamia tavoitteita. Tiedonannon peruslinja tukee alueiden komitean aikaisempia näkemyksiä työllisyysstrategian tehokkuuden parantamisesta sekä alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden vahvistamisesta. Pilarirakenteesta luopuminen selkeyttää työllisyysstrategian rakennetta ja tekee sen helpommin tulkittavaksi.

1.2. Alueiden komitea pitää tärkeänä, että tiedonannossa esitetyt strategian uudistamisen perustavoitteet perustuvat Lisabonin tavoitteisiin. Tulevien suuntaviivojen perustaksi määritellyt prioriteetit heijastavat Euroopan työmarkkinoiden ongelmia ja tulevaisuuden haasteita ja antavat hyvän pohjan uusien, entistä tuloshakuisempien suuntaviivojen kehittämiseksi.

1.3. Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että työllisyys-suuntaviivojen vakautta vahvistetaan. Työllisyysstrategiassa tulee keskittyä keskipitkän aikavälin tavoitteisiin, ja prosessin painopistettä tulee siirtää tavoitteiden asettamisesta toimeenpanon tehostamiseen ja tulosten arviointiin. Alueiden komitea korostaa, että prosessin vakaus mahdollistaa myös kansallisten toimintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä järjestettävän kuulemisprosessin laajentamisen ja syventämisen sekä alue- ja paikallisviranomaisten tiiviimmän osallistumisen kansallisten suunnitelmien laadintaan.

1.4. Alueiden komitea tukee komission pyrkimystä työllisyysstrategian keventämiseksi sekä unionin ja jäsenvaltioiden välisen työnjaon täsmentämiseksi. Maakohtaisten suositusten ja kansallisten toimintasuunnitelmien merkitys työllisyysstrategian täytäntöönpanossa vahvistuu. Prosessin uusi aikataulu mahdollistaa kansallisten toimintasuunnitelmien kytkemisen nykyistä paremmin kansallisten budjettien valmisteluun. Muutokset lisäävät Euroopan työllisyysstrategian painoarvoa kansallisella tasolla.

1.5. Alueiden komitea pitää tärkeänä, että työmarkkinoiden uudistaminen tukee unionin pitkän aikavälin kasvu-, työllisyys ja kilpailukykystrategiaa ja varmistaa, etteivät työmarkkinoiden toimivuuden rajoitukset muodostu talouskasvun esteeksi. Työllisyyden kehittämistä tulee lähestyä laajasta näkökulmasta,

eri politiikka-alueiden toimenpiteitä yhteensovittaen. Työvoiman osallistumisasteen nostamiseksi on toteutettava rakenteellisia työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa koskevia uudistuksia, ehkäistävä työttömyyden pitkittymistä ja alennettava rakenteellista työttömyyttä.

1.6. Alueiden komitea korostaa, että työvoiman osallistumisasteen nostaminen edellyttää vahvaa panostusta uusien työpaikkojen luomiseen ja yrittäjyyteen. Yritysten kilpailukykyä on parannettava kehittämällä yritysten ja työvoiman osaamista, työn organisointia, työelämän laadullisia tekijöitä sekä tuottavuutta. Yritysten toimintaedellytyksiä tulee parantaa. Yritysten perustamiseen, toimintaan ja uuden työvoiman palkkaamiseen liittyviä hallinnollisia esteitä tulee määrätietoisesti vähentää.

1.7. Alueiden komitea yhtyy tiedonannon näkemykseen siitä, että työn laadun ja tuottavuuden parantaminen edellyttävät siirtymistä entistä osaamis pohjaisempaan talouteen. Alueiden komitea kuitenkin korostaa, että työttömyys on joillakin aloilla seurausta siitä, että työvoiman osaamistaso ei vastaa työmarkkinoiden vaatimuksia. Työmarkkinoiden ulkopuolella on hyödyntämätöntä työvoimapotentiaalia, jonka on vaikea hankkia työmarkkinoiden vaatimuksia vastaava ammattipätevyys. Sen vuoksi tarvitaan panostusta tämän potentiaalin saamiseksi työmarkkinoiden käyttöön. Tähän sisältyy myös mahdollisuus matalapalkka-alan olemassaoloon.

1.8. Alueiden komitea pitää tärkeänä, että EU:n laajentuminen otetaan strategian uudistuksessa huomioon ja tulevien jäsenmaiden näkemyksiä kuunnellaan uudistuksen jatkovalmistelussa. Tulevien jäsenmaiden työmarkkinoiden merkittävimpiä haasteita ovat työllisyysasteen kohottaminen, osaamisen tason nostaminen ja tuotantorakenteiden uudistaminen. Rakennemuutos kasvattaa alueellisia työllisyyseroja. Tulevien jäsenmaiden hallinnollisia rakenteita sekä erityisesti alue- ja paikallishallinnon toimintakykyä on vahvistettava, jotta ne kykenevät mahdollisimman tehokkaasti sopeutumaan eurooppalaisten työmarkkinoiden haasteisiin ja hyödyntämään kehitystyyöhön osoitettavia resursseja.

2. Työllisyysstrategian hallinto sekä alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden vahvistaminen

2.1. Alueiden komitea korostaa, että täystyöllisyyden ja muiden Lissabonissa asetettujen työllisyystavoitteiden saavuttaminen on haasteellinen tehtävä. Onnistuminen on entistä enemmän riippuvainen monien, samaan suuntaan vaikuttavien politiikkalohkojen ja eri toimijatasojen toimivasta yhteistyöstä ja resurssien yhteensovittamisesta.

2.2. Alueiden komitea yhtyy komission näkemykseen, että jäsenvaltioiden poliittista sitoutumista työllisyysstrategiaan tulee vahvistaa. Työllisyyden kansallisia toimintasuunnitelmia pidetään yleisesti hallitusten asiakirjoina, joiden kytkentä muihin kansallisiin politiikkoihin on epäselvä. Paikalliset ja alueelliset toimijat, tiedotusvälineet ja suuri yleisö tuntevat työllisyysstrategiaa huonosti. Tästä on seurauksena se, että strategian soveltamisessa on ongelmia niillä toiminnan tasoilla, joilla työllisyyttä koskevat päätökset viime kädessä tehdään.

2.3. AK katsoo, että jäsenvaltioiden kansanedustuslaitosten on määriteltävä kantansa jäsenvaltioiden työllisyyden toimintasuunnitelmista. Täten voidaan valvoa nykyistä tarkemmin prosessia, johon Euroopan työllisyysstrategialla tähdätään, ja saada se laajan keskustelun aiheeksi. Jäsenvaltion toimintasuunnitelmana NAP:n tulisi siten saada lisää painoarvoa samalla kun jäsenvaltioiden kansanedustajat saisivat "luonnollisen" välineen työstää tarvittavaa konsensusta keskus- ja alue- ja paikallishallinnon näkemysten välillä työllisyyspolitiikasta.

2.4. Alueiden komitea katsoo, että työllisyysstrategian sisältö ja käytettävä terminologia tulee muokata helpommin ymmärrettäväksi sekä alueellisiin ja paikallisiin olosuhteisiin sovellettavaksi. Mielipidekyselyt osoittavat, että kansalaiset Euroopassa kokevat unionin toiminnan itselleen vieraaksi ja kaukaiseksi. Paikallisen työllisyyden edistämisen yhteydessä saadut kokemukset osoittavat, että Euroopan työllisyysstrategian eri toteutustasojen välillä on merkittäviä tulkintaan liittyviä ongelmia.

2.5. Alueiden komitea korostaa, että alueellisilla ja paikallisilla viranomaisilla tulee olla vahva rooli ja vastuu työllisyysstrategian kehittämisessä ja toimeenpanossa. Euroopan työllisyysstrategiaan tulee muodostaa sellainen monitasoinen prosessi, jossa paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja EU-tason toimijat ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Hyvän hallinnon näkökulmasta on tärkeää arvioida sitä, kuinka eri hallinnon tasojen ja toimijoiden yhteistyö toimii strategian valmistelussa ja toimeenpanossa. Asiakkaan näkökulmasta hallinto on kuitenkin yksi kokonaisuus, jolloin tärkeää on arvioida myös sitä, kuinka yritykset ja kansalaiset voivat vaikuttaa ruohonjuuritasolla työllisyyttä tukevien palvelujen kehittämiseen.

2.6. Alueiden komitea katsoo, että Euroopan työllisyysstrategian alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden vahvistamista tulee lähestyä laaja-alaisesti. Komission tiedonanto tarkastelee alue- ja paikallistason roolia ensisijaisesti työllisyysstrategian hallinnon, ts. järjestelmän toimivuuden ja legitimitietin näkökulmasta. Tämä lähestymistapa ei kuitenkaan riittävällä tavalla huomioi alueellisten ja paikallisten toimijoiden välitöntä roolia työllisyysstrategian tavoitteiden toteuttamisessa. Kaikki työpaikat syntyvät ja kuolevat paikallisella tasolla. Alueellisilla ja paikallisilla toimijoilla on merkittäviä tehtäviä työllisyyttä tukevien hyvinvointi-, koulutus- ja ammattikoulutuspalvelujen tuottajina, paikallisten työmarkkinoiden ja uusien työtilaisuuksien kehittäjinä sekä työnantajina. Ne vaikuttavat monin tavoin nuorten, naisten, maahanmuuttajien ja vanhenevan väestön työmarkkinoille tulon edellytyksiin sekä työmarkkinoiden tasavertaisuuden edistämiseen. Työmarkkinoiden ulkopuolella olevien ryhmien integroinnissa niiden rooli on usein keskeinen. Korkea työllisyysaste on myös paikallisen kehittämissä politiikan keskeinen tavoite ja palvelujen ylläpitämisen perusedellytys.

2.7. Komission tiedonanto nostaa työttömyyden alueellisiin eroihin vastaamisen yhdeksi tulevan työllisyysstrategian prioriteetiksi. Työllisyyden alueelliset erot ovat suuria ja kasvavat edelleen laajenemisen yhteydessä. Alueiden komitea korostaa, että alueiden sisällä ongelmat samanaikaisesti erilaistuvat. Makrotasolla määriteltyjen politiikkojen kyky reagoida alueellisiin ja paikallisiin ongelmiin heikkenee. Alueiden komitea korostaa, että työmarkkinoiden ongelmat korostavat tarvetta sellaiseen lähestymistapaan, joka kytkee alueelliseen erilaistumiseen myös tarvittavat muutokset harjoitettavan politiikan sisällössä. Työllisyysstrategian tulisi OECD-maiden yleisten kehityslinjojen suuntaisesti tukea työllisyyspolitiikan hajauttamista. Jäsenvaltioiden tulisi myös edistää työllisyyspolitiikan täytäntöönpanoa koskevan päätösvallan hajauttamista alue- ja paikallistasolle.

2.8. Alueiden komitea yhtyy komission näkemykseen, että Euroopan työllisyysstrategian tulee rohkaista ja tukea kumppanuuteen perustuvien alueellisten työllisyysstrategioiden valmistelua ja täytäntöönpanoa. Alueiden komitea katsoo, että julkisen sektorin, yritysten ja sosiaalitalouden toimijoiden sekä kansalaisjärjestöjen keskinäisellä kumppanuudella on erityinen merkitys sosiaalisen koheesion vahvistamisessa, uuden sosiaalisen pääoman luomisessa sekä uusien yritysten ja työpaikkojen synnyttämisessä. Kumppanuuden tulisi olla laaja-alaista, eri toimijat ja toimijatasot yhdistävää. Alueellisten työllisyysstrategioiden valmistelu tulisi kytkeä tehokkaasti kansallisten toimintasuunnitelmien valmisteluun. Niiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon tulisi osoittaa riittäviä resursseja kansallisissa budjeteissa ja ESR-ohjelmissa.

2.9. Alueiden komitea katsoo, että alueellinen ja paikallinen työllisyyden edistäminen on keskittynyt liiaksi perinteisiin aktiivisen työvoimapolitiikan toimintamalleihin ja -menetelmiin. Perinteisten yksilötason toimien ohella tulisi yhä enemmän edistää työllisyyttä tukevan toimintaympäristön (infrastrukturi, koulutus, palvelut, yrittäjyys) vahvistamista ja ennaltaehkäiseviä työllisyystoimia. Alue- ja paikallistason osapuolia tulisi rohkaista uusien innovatiivisten lähestymistapojen ja menetelmien hyödyntämiseen.

2.10. Alueiden komitea katsoo, että työllisyysstrategian täytäntöönpanoa kehitettäessä työllisyyttä tukevat poliittiset toimet (Euroopan työllisyysstrategia) ja tätä tukeva rahoitus (Euroopan sosiaalirahasto ja innovatiiviset toimet) tulisi sovittaa yhteen nykyistä paremmin ohjelmien tehokkuuden parantamiseksi. Euroopan sosiaalirahaston tulisi tukea alueellisuuden integroimista osaksi Euroopan työllisyysstrategiaa.

2.11. Alueiden komitea korostaa, että Euroopan työllisyysstrategian alue- ja paikallisulottuvuutta tukevien kokeilujen (mm. Territorial Employment Pacts, innovatiiviset toimet, kumppanuusohjelmat) sekä kansallisten politiikkojen välistä vuorovaikutusta tulee vahvistaa. Kokeilut ovat tuoneet lisäarvoa työllisyyden edistämiseen. Ongelmana kuitenkin on se, että kokeiluissa syntyneitä hyviä toimintatapoja ei usein kyetä siirtämään kansallisiin ohjelmiin.

2.12. Alueiden komitea pitää tärkeänä, että Euroopan työllisyysstrategiaa kehitettäessä vahvistetaan tietoperustaa ja menetelmiä, joilla arvioidaan alue- ja paikallistason toimintaa sekä kehitetään menettelyjä, joilla jäsenmaat raportoivat alue- ja paikallistason roolista kansallisten työllisyysohjelmien toteutuksessa.

2.13. Alueiden komitea yhtyy komission tavoitteeseen vahvistaa työmarkkinaosapuolten roolia työllisyysasioissa. Komitea pitää tärkeänä, että merkittävänä työnantajina toimivia alue- ja paikallisviranomaisia kohdellaan täysivaltaisina osapuolina myös työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa.

2.14. Alueiden komitea yhtyy komission näkemykseen avoimen koordinaatiomenetelmän käyttökelpoisuudesta työllisyysstrategian täytäntöönpanossa. Alueiden komitea korostaa kuitenkin, että menetelmän laajentaminen ei saa heikentää jäsenvaltioiden eikä paikallis- ja aluetason päätösvaltaa hyvinvointipalvelujen järjestämisessä.

2.15. Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on Barcelonan huippukokouksen kehotuksen mukaisesti tehnyt ehdotuksen työllisyyden suuntaviivojen ja talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen nykyistä tiiviimmäksi koordinoimiseksi ja prosessin keventämiseksi. Alueiden komitea korostaa, että prosessien keskinäinen koordinointi tulisi toteuttaa siten, että se mahdollistaa kaikkien toimielinten, työmarkkinaosapuolten sekä muiden työllisyysstrategian täytäntöönpanoon osallistuvien tahojen asianmukaisen osallistumisen ja laadukkaan keskustelun. Alueiden komitea pitää tärkeänä, että sen näkemykset huomioidaan työllisyysstrategian jatkovalmistelussa.

2.16. Alueiden komitea korostaa, että Euroopan työllisyysstrategian kehittämiseen liittyvä vuoropuhelu komission ja alueiden komitean välillä on ollut avointa ja rakentavaa. Alueiden komitea ilmaisee halunsa myötävaikuttaa myös toukokuussa Kreikassa järjestettävän ”Paikallisen kehittämisen foorumin” toteuttamiseen ja eri jäsenmaissa alue- ja paikallistason saatuun kokemusten levittämiseen.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto: Koulutuksen eurooppalaiset vertailuarvot – Lissabonin Eurooppa-neuvoston seuranta”

(2003/C 244/11)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Koulutuksen eurooppalaiset vertailuarvot – Lissabonin Eurooppa-neuvoston seuranta”,

ottaa huomioon Euroopan komission 20. marraskuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 5. elokuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission raportti: Koulutusjärjestelmien konkreettiset tulevaisuuden tavoitteet” (CdR 89/2001 fin)⁽¹⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadunarvioinnissa” (CdR 21/2000 fin)⁽²⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Valkoinen kirja koulutuksesta: Opettaminen ja oppiminen – kohti kognitiivista yhteiskuntaa” (CdR 115/96 fin)⁽³⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti sukupuolten tasa-arvoa koskevaa yhteisön puitestrategiaa (2001–2005)” (CdR 233/2000 fin)⁽⁴⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission valmisteluasiakirja: Elinikäinen oppiminen” (CdR 19/2001 fin)⁽⁵⁾

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille: eLearning-toimintasuunnitelma – Katse huomispäivän koulutukseen” (CdR 212/2001 fin)⁽⁶⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto – Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen” (CdR 49/2002 fin)⁽⁷⁾,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokuntansa 18. helmikuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 349/2002 rev., jonka esittelijänä oli Kööpenhaminan maakuntavaltuutettu Lars Abel (DK, EPP),

ja katsoo,

että EY:n perustamissopimuksen 149 artiklassa todetaan yhteisön myötävaikuttavan korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä sekä niiden sivistyksellisestä ja kielellisestä monimuotoisuudesta; kyseessä ei siten ole jäsenvaltioiden lainsäädännön tai hallinnollisten määräysten standardointi,

(1) EYVL C 19, 22.1.2002, s. 23.

(2) EYVL C 317, 6.11.2000, s. 56.

(3) EYVL C 182, 24.6.1996, s. 15.

(4) EYVL C 144, 16.5.2001, s. 47.

(5) EYVL C 357, 14.12.2001, s. 36.

(6) EYVL C 19, 22.1.2002, s. 26.

(7) EYVL C 278, 14.11.2002, s. 26.

että jäsenvaltioiden koulutusyhteistyö on osaltaan tärkeä tekijä pyrittäessä Lissabonissa järjestetyn Eurooppa-neuvoston asettamaan tavoitteeseen luoda kilpailukykyinen ja dynaaminen tietoon pohjautuva yhteiskunta,

että se tukee komission tiedonannon päätavoitetta, mutta kiinnittää olennaisena seikkana huomiota alue- ja paikallisviranomaisten osallistumiseen vertailuanalyysiin, koska niillä on päävastuu koulutussektorilla toteutettavien toimien täytäntöönpanosta. Lisäksi komitea katsoo, että Euroopan komissio ei ole todellisista vertailuarvoista (benchmarks) päättäessään ottanut riittävästi huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden lähtökohdia, vaikka se Lissabonin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmien mukaan on avoimen koordinoitimenetelmän soveltamisen kannalta olennaista,

hyväksyi yksimielisesti 9. ja 10. huhtikuuta 2003 pitämässään 49. täysistunnossa (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

Alueiden komitea

1.1. kannattaa komission tiedonannon päätavoitetta muotoilla koulutusalaan koskevia konkreettisia päämääriä ja täyttää siten yksi Lissabonissa asetettujen tavoitteiden tärkeä saavuttamisedellytys sekä arvostaa päämäärien kunnianhimoista muotoilua, mutta pyytää tässä yhteydessä kuitenkin tarkastelemaan sitä, miten komission asiakirja voi antaa positiivisen panoksen koulutuspolitiikassa meneillään oleviin keskusteluihin,

1.2. katsoo, että konkreettisten vertailuarvojen (benchmarks) muotoilu on osa edellä mainittua prosessia, mutta huomauttaa samalla avoimen koordinoitimenetelmän soveltamisen edellyttävän, että vertailuarvojen muotoilussa otetaan huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden lähtökohdat,

1.3. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten olevan keskeisiä toimijoita asetettujen vertailuarvojen saavuttamiseksi toteutettavien prosessien täytäntöönpanossa,

1.4. kehottaa komissiota tukemaan avoimen koordinoitimenetelmän kannalta tärkeään kokemustenvaihtoon ja parhaiden käytänteiden levittämiseen soveltuvien verkkojen kehittämistä,

1.5. kehottaa komissiota suosittelemaan yksittäisille jäsenvaltioille paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista vertailuarvojen käytännön saavuttamiseen,

1.6. myöntää, että resurssien lisääminen voisi tietyissä maissa edistää asetettujen vertailuarvojen saavuttamista, mutta muistuttaa, ettei pelkkä voimavarojen lisääminen sitä yksin takaa,

1.7. huomauttaa, että asetettujen vertailuarvojen saavuttaminen edellyttää opettajilta riittäviä tiedollisia ja pedagogisia valmiuksia,

1.8. kannattaa komission ehdotusta asettaa henkiseen pääomaan asukasta kohti tehtäville investoinneille jäsenvaltiokohtaiset vertailuarvot ja korostaa, että julkisella sektorilla eri koulutusmuotoihin käytettävistä summista päättäminen kuuluu läheisyysperiaatteen mukaisesti toimivaltaiselle valtio-, alue- tai paikallistason viranomaiselle,

1.9. kehottaa komissiota varmistamaan jäsenvaltioissa valtio-, alue- ja paikallistasolla vallitsevaa tilannetta ja tapahtuvaa kehitystä kuvaavien tietojen saatavuuden,

1.10. korostaa, että prosessin avaaminen liittyville valtioille on suunnattoman tärkeää ja kehottaa komissiota ryhtymään toimiin, jotta liittyvät valtiot voivat ottaa asetetut vertailuarvot huomioon vapaaehtoisesti,

2. Alueiden komitean suositukset

Vuoteen 2010 mennessä koulunsa keskeyttäneiden määrä tulee vähintään puolittaa vuoden 2000 tasosta kaikissa jäsenvaltioissa, jotta EU:n keskiarvo on enintään 10 prosenttia.

2.1. toteaa, että vaikka maiden välillä on huomattavia eroja koulunsa keskeyttäneiden määrässä, joka vaihtelee 7,7 %:sta 43,1 %:iin, komissio esittää kaikille jäsenvaltioille, että ne puolittaisivat ennen oppivelvollisuuden täyttämistä koulunsa keskeyttäneiden oppilaiden määrän,

2.2. suosittelee tämän vertailuarvon muotoilemista uudelleen siten, että maille, jotka ovat lähes saavuttaneet 10 prosenttiin asetetun EU:n keskiarvotavoitteen, asetetaan tavoitteeksi kyseinen keskiarvo,

2.3. toteaa, että maiden, jotka jäävät huomattavasti asetetusta 10 prosentin tavoitteesta, on vaikea sitä vuoteen 2010 mennessä saavuttaa, sillä se edellyttäisi niiden koulutusjärjestelmien huomattavaa laajentamista,

Vuoteen 2010 mennessä matematiikassa, luonnontieteissä ja tekniikan alalla perustutkinnon suorittaneiden sukupuolijakauman epätasapaino on kaikissa jäsenvaltioissa vähintään puolittettava ja samalla lisättävä tutkinnon suorittaneiden määrää huomattavasti vuoteen 2000 verrattuna.

2.4. myöntää mainituilla aloilla sukupuolijakauman huomattavan epätasapainon ongelmaksi (ks. AK:n lausunnot "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti sukupuolten tasa-arvoa koskevaa yhteisön puittestrategiaa (2001–2005)", CdR 233/2000 fin, esittelijä: Bunyan ja "Komission valmisteluasiakirja: Elinikäinen oppiminen", CdR 19/2001 fin, esittelijä: Tallberg), mutta katsoo, että mainituilla aloilla tutkinnon suorittaneista vallitsevan pulan vuoksi yhdenvertaisena tavoitteena tulisi olla valmistuneiden kokonaismäärän lisääminen,

2.5. ehdottaa, että tavoite muotoillaan uudelleen: kaikkien jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että tutkintoja suoritetaan huomattavasti vuotta 2000 enemmän ja samalla pyritään siihen, että tutkinnon suorittaneista vähintään 40 prosenttia on naisia,

Jäsenvaltioiden tulee vuoteen 2010 mennessä huolehtia siitä, että 25–64 -vuotiaista vähintään keskimäärin 80 prosenttia on suorittanut lukion tai vastaava oppimäärän.

2.6. ilmaisee tyytyväisyytensä ehdotettuun tavoitteeseen, joka edistää jäsenvaltioiden kansalaisten mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti työmarkkinoihin ja tukee siten aktiivista kansalaisuutta,

2.7. korostaa, että kyseisessä prosessissa on tärkeää keskittyä erityisesti nuoreen sukupolveen, jotta nuoret pysyvät koulujärjestelmän piirissä ja ymmärtävät koulutuksen ja työmarkkinoilla tarjoutuvien mahdollisuuksien yhteyden. Tärkeiden perustaitojen vahvistaminen lisää myös valmiuksia elinikäiseen kouluttautumiseen,

2.8. katsoo, että jos halutaan saavuttaa tavoite, jonka mukaan 25–64 -vuotiaista vähintään keskimäärin 80 prosenttia on suorittanut lukion tai sitä vastaavan oppimäärän, jäsenvaltioiden on käynnistettävä erityisohjelmia jatkokoulutuksen strategioiden yhteydessä,

Jäsenvaltioiden tulee vuoteen 2010 mennessä vähintään puolittaa nykyisestä 15-vuotiaiden keskuudessa niiden osuus, joilla on heikot valmiudet lukemisessa, matematiikassa ja luonnontieteissä.

2.9. ehdottaa, että puolittamistavoitteen lisäksi määriteltäisiin sitä täsmällisempi eurooppalainen viitearvo, jotta niissä jäsenmaissa, joissa lukutaidoltaan sekä matematiikan ja luonnontieteiden osaamiseltaan heikkojen osuus on hyvin pieni, voidaan puolittamistavoitetta täydentää yhteisellä eurooppalaisella viitearvolla,

2.10. myöntää lukemiseen, kirjoittamiseen, matematiikkaan ja luonnontieteisiin liittyvien valmiuksien merkityksen, mutta huomauttaa, että tieto- ja viestintätekniikkataidot ja vieraiden kielten osaaminen ovat myös tärkeitä tietoyhteiskunnassa toimimisen kannalta tiedonhankkimiseen, viestintään ja ongelmanratkaisuun, eli täydennyskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyviä tavoitteita ajatellen,

2.11. korostaa, että lapsille on tärkeää opettaa tieto- ja viestintätekniisiä taitoja jo varhaisessa vaiheessa ikäryhmälle soveltuvin pedagogisin välinein,

2.12. kehottaa komissiota jatkamaan ponnisteluja riittävien ja luotettavien tietojen keräämiseksi tieto- ja viestintätekniikan opetukseen panostuksesta sekä sen hyödyntämisestä opetuksessa ja viittaa lausuntoonsa aiheesta "Komission raportti – Koulutusjärjestelmien konkreettiset tulevaisuuden tavoitteet", CdR 89/2001 fin, esittelijä: O'Neachtain,

2.13. korostaa, ettei lukemiseen, matematiikkaan, luonnontieteisiin sekä tieto- ja viestintätekniikkaan panostuksen tule tapahtua muiden oppiaineiden kustannuksella eikä luovuuden, itsetunnon, sosiaalisten taitojen, yhteisvastuun ja demokraattisuuden kehittämistä tinkimällä, sillä tietoyhteiskunnassa tarvitaan juuri kyseisiä ominaisuuksia. Siksi edellä mainittujen oppiaineiden ja etenkin lukemisen ja kirjoittamisen opetusta olisi syytä kehittää opetusohjelman kaikki alat läpäisevästi, jotta vältetään mahdolliset haitat muille oppiaineille,

Vuoteen 2010 mennessä EU:n työikäisestä väestöstä (25–64 -vuotiaista) tulee vähintään 15 prosentin osallistua elinikäiseen oppimiseen, eikä osallistujien osuus missään jäsenvaltioissa saa jäädä alle 10 prosentin.

2.14. ilmaisee tyytyväisyytensä ehdotettuun vertailuarvoon ja myöntää sen olevan edellytyksen sille, että EU voi jatkossakin sopeutua tietoyhteiskunnan vaatimuksiin ja että kansalaiset voivat säilyttää asemansa työmarkkinoilla ja parantaa sitä vastaamalla nykyistä paremmin työmarkkinoiden vaatimuksiin,

2.15. huomauttaa, että tarvittavat resurssit on koottava sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta ja että koulutus- ja oppimisprosessit voivat olla muodoiltaan ja toteutukseltaan

erilaisia (mm. interaktiivisia, Internet-välitteisiä, erilaisia ohjaustapoja hyödyntäviä (coaching) tai yrityksissä toteutettavien laadunkehityshankkeiden yhteydessä toteutettavia) ja että edellä mainittu on otettava lähtökohdaksi tavoitteisiin liittyvistä menetelmistä päätettäessä,

2.16. kiinnittää lopuksi huomiota tarpeeseen antaa asianmukaisia säännöksiä ammattipätevyden osoittavista todistuksista, jotta etenkin työikäistä aikuisväestöä voidaan kannustaa osallistumaan elinikäiseen oppimiseen.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean päätöslauselma ”Tuesta paikallisvaltuutetuille, jotka joutuvat hyökkäysten ja uhkausten kohteeksi Baskimaassa”

(2003/C 244/12)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

- A. ottaa huomioon, että AK on paikallis- ja alueviranomaisia edustava Euroopan unionin elin ja siis etuoikeutetussa asemassa tarkkailtaessa unionin paikallisdemokratiaa,
- B. ottaa huomioon, että ihmisarvo, vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus ovat Euroopan unionin jakamattomia ja yleismaailmallisia perusarvoja ja että unioni edistää näiden yhteisten arvojen säilyttämistä ja kehittämistä kunnioittamalla Euroopan kansojen kulttuurista monimuotoisuutta ja perinteiden kirjoa sekä jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä ja niiden julkisen vallan järjestelmää valtio-, alue- ja paikallistasolla,
- C. ottaa huomioon, että erilaisten suuntausten, kulttuurien, uskonkatsomusten ja elämänvalintojen vapaa ilmaiseminen on avoimen yhteiskunnan perusta,
- D. ottaa huomioon, että ETA:n ja sen liittolaisjärjestöjen suunnitelmalliset, järjestelmälliset ja valikoivat väkivaltaiset terrori-iskut Baskimaan ja Navarran paikallisvaltuutettuja kohtaan uhkaavat EU:n perustana olevia demokratian ja oikeusvaltion periaatteita; että kyseisillä alueilla ja kaikkialla Espanjassa on viime vuosina murhattu useita kansanpuolueen ja sosialistipuolueen kunnanvaltuutettuja; että kymmenet Baskimaan kunnanvaltuutetut ovat eronneet tehtävästään ja yksi kunnanvaltuusto on jopa hajotettu; että poliisisaattueiden on jatkuvasti huolehdittava satojen Baskimaan paikallisvaltuutettujen henkilökohtaisesta suojelusta,
- E. ottaa huomioon, että demokraattisten puolueiden, jotka torjuvat avoimesti kaikkinaisia yrityksiä pysäyttää yhteisinä arvoina olevien ihmisarvon, vapauden, tasa-arvon ja solidaarisuuden kehitys, on erittäin vaikea koota ehdokaslistojaan Baskimaan paikallisvaaleissa (ja niiden on turvauduttava Espanjan muiden alueiden puolueaktivisteihin); että näiden puolueiden toimistoja on suojeltava ja että niiden vaalitulaisuuksia uhataan avoimesti väkivallalla,

- F. ottaa huomioon, että Espanjassa on jouduttu muuttamaan useita lakeja (vaalilakeja, paikallislakeja jne.) kunnanvaltuutettujen suojelemiseksi; että hallitusten ja puolueiden on ponnisteltava ankarasti suojelemaan paikallisvaltuutettuja ja että Espanjan yleinen mielipide ruokkii yhä vakavammiksi käyviä epäilyjä seuraavien kunnallisvallien legitimiudesta, kun vaalit on järjestettävä edellä kuvatuissa olosuhteissa,
- G. ottaa huomioon, että terroristijärjestö ETA pyrkii veriteoillaan hyökkäämään paikallisvaltuutettuja vastaan, koska he ovat Espanjan poliittisten valtuutettujen ketjun heikoin lenkki, ja että järjestön tarkoituksena on estää demokraattisten puolueiden oikeus edustaa kansalaisia ja ne pyrkivät näin vääristämään tiettyjen vaalien tulosta,
- H. ottaa huomioon, että tällaiset terroriteot rajoittavat äänioikeutta ja oikeutta asettua ehdokkaaksi kunnallisvaaleissa ja siis kansalaisten tahdonilmausta ja poliittista osallistumista, jotka ovat julkisen vallan auktoriteetin perustekijöitä,

hyväksyi 49. täysistunnossaan (huhtikuun 10. päivän kokouksessa) yksimielisesti 8 pidättyessä äänestämästä seuraavan päätöslauselman.

Edellä mainituista syistä alueiden komitea

1. Torjuu jälleen kerran kategorisesti kaikenlaisen väkivallan ja Tuomitsee mitä päättäväisimmin ylipäätään kaikki attentaatit tai terroriuhat ja erityisesti toiminnan, jonka taustalla on ETA-järjestö ja joka on suunnattu Baskimaan kunnanvaltuutettuja vastaan.
2. Ilmaisee kaikkien Euroopan kuntien ja alueiden poliittisten vastuuhenkilöiden nimissä tunnustuksensa ja solidaarisuutensa lukuisten uhrien perheille.
3. Ilmaisee lämpimimmän ja vilpittömimmän tukensa kaikille niille kunnanvaltuutetuille, jotka ovat joutuneet hyökkäysten ja uhkausten kohteeksi, ja rohkaisee heitä jatkamaan demokraattista toimintaansa puolustamalla demokratiaa, vapautta ja oikeusvaltiota niistä pöyristyttävistä olosuhteista

huolimatta, joissa heidän on harjoitettava legitimeimpiä oikeuksiaan.

4. Ilmaisee niin ikään tukensa ja solidaarisuutensa Espanjan viranomaisille, demokraattisille puolueille ja henkilöille, joiden on määrä asettua ehdokkaiksi seuraavissa vaaleissa sietämättömän terroripaineen alaisina.
5. Ilmaisee toiveensa, että jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä poliisi- ja oikeusasioissa vahvistetaan kaikkinaisen terrorismin kitkemiseksi EU:sta.
6. Tuomitsee kaikki ne, jotka osallistuvat rikolliseen toimintaan, antavat siihen luvan, lietsovat sitä, tukevat sitä tai harjoittavat sitä, ja paheksuu kaikkia yrityksiä hyötyä tästä tilanteesta poliittisen edun saamiseksi.
7. Valtuuttaa puheenjohtajansa toimittamaan tämän päätöslauselman Euroopan komissiolle, neuvostolle, Euroopan parlamentille sekä Espanjan ja Baskimaan hallitukselle.

Bryssel 10. huhtikuuta 2003.

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Albert BORE*